

Gorenjski Glas

PETEK, 4. NOVEMBRA 2016

LETO LXIX, ŠT. 88, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Zahtevajo pošteno plačilo, ne miloščine

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije je pripravila protestni shod zaposlenih v javnem sektorju z najnižjimi plačami. Okoli dva tisoč protestnikov je želelo opozoriti, da s svojimi prihodki ne morejo dostojno živeti. Protest je potekal brez Sindikata uslužbencev plačne skupine J.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Mesec dni po protestnem shodu pomočnic vzgojiteljic so na včerajšnjem shodu pred vladnim poslopjem v Ljubljani na najnižje plače zaposlenih v javnem sektorju opozarjali v Konfederaciji sindikatov javnega sektorja, ki delujejo na področju vzgoje in izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva, pravosodja, policije ... Shoda pod geslom »Zahtevamo pošteno plačilo, nočemo miloščine!« se je udeležilo okrog

dva tisoč protestnikov, večina jih je bila iz plačne skupine J, v kateri prejema minimalno plačo ali celo manj. Pobuda za protest je prišla iz vrst najslabše plačanih javnih uslužbencev v Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ), saj je največ najslabše plačanih uslužbencev, skoraj 5500, ravno v vzgoji in izobraževanju. Pobudi so se nato pridružili tudi drugi sindikati, člani konfederacije. Kot so poudarili organizatorji shoda, kljub številnim dogovorom

o odpravi anomalij plačnega sistema, zlasti v plačni skupini J, do danes do resnih popravkov še ni prišlo. Protest je namreč potekal v času pogajanj med sindikati in vlado glede plač v letih 2017–2019, v katerih želi vlada fleksibilizirati sistem javnih uslužbencev. Po mnenju reprezentativnih sindikatov bo z razpadom plačnega sistema odpravljeno načelo enakega plačila za enako delo, najkrajši konec pa bi potegnili prav tisti z najnižjimi plačami.

► 2. stran



Nekaj avtobusov je odpeljalo na protestni shod tudi z Gorenjskega (na sliki), pred vladnim poslopjem v Ljubljani naj bi se shoda udeležilo okrog dva tisoč ljudi. / Foto: Gorazd Kavčič

Umrli v prevrnjenem avtomobilu

Sredina prometna nesreča na hitri cesti pri Zvirčah je terjala življenje avstrijskega državljana.

SIMON ŠUBIC

Zvirče – V prometni nesreči, ki se je na hitri cesti med Tržičem in Podtaborom zgodila v noči na sredo, je umrl

avstrijski državljan. Policisti sougotovili, da je voznik, ki je v sredo okoli pol dveh zjutraj z osebnim avtomobilom peljal proti Tržiču, pri Zvirčah trčil v odbojno ograjo in se z

vozilom nato začel prevračati. Po več deset metrih drsenja in kotaljenja je avtomobil na strehi obstal pod cesto. V nesreči je voznik umrl, trije sopotniki so se huje ranili,

ena potnica pa lažje. Zaradi ogleda kraja prometne nesreče in odpravljanja njenih posledic je bil promet na hitri cesti oviran skoraj do 5. ure zjutraj.

Gorenjske ceste so letos terjale že sedem smrtnih žrtev v prav toliko nesrečah, kar je manj kot v enakem lanskem obdobju, ko je v devetih prometnih nesrečah umrlo deset oseb. Letos so poleg avstrijskega državljana v nesrečah umrli še pešec na avtocesti, voznik avtomobila v Tržiču, traktorist v Radovljici, voznica avtomobila v Velesovem, voznik avtomobila, ki je pri Svetem Duhu trčil z vlakom, in kolesarka v Poljanah nad Škofjo Loko.



Avstrijski državljan je umrl po več deset metrih prevračanja in drsenja z avtomobilom.

Prilogi:

jeseniške novice
deželne novice

JELOVICA

[148m²]

PICK & PLACE

od **89.800,00 €**

080 23 23 | www.jelovica-hise.si



AKTUALNO

Nekdanja Lipa v Pirničah spet obratuje

V prostorih nekdanje diskoteke Lipa v Spodnjih Pirničah je vrata odprl Club Seven, o katerem so včeraj razpravljali predstavniki Občine Medvode, inšpekcij in policije. Občina glede kluba ni izdala nobenih dovoljenj.

2

GORENJSKA

Smučišča brez večjih naložb

Na gorenjskih smučiščih bo v novi smučarski sezoni bolj malo novega, večjih investicij namreč ni bilo. Cene smučarskih vozovnic so večinoma enake kot v minuli zimi, na nekaterih smučiščih pa so jih malo zvišali.

4

CG+

Romanje okrepi telo in osveži duha

Vladimir Žumer, upokojeni zgodovinar, in Miran Zadnikar, župan občine Predvor, sta jeseni romala v Rim. 850 kilometrov oddaljeni cilj sta dosegla v 30 dneh. Urad za romanje jima je izdal potrdilo o romanju k svetemu Petru.

19

ZADNJA

Za Kranjca najtežja odločitev

Smučarski skakalec Robert Kranjec se je moral odločiti, ali zaradi operacije kolena izgubiti sezono ali tvegati še hujšo poškodbo. »Ko sem izvedel diagnozo, sem se odločil za poseg, kar je bila najtežja odločitev v karieri.«

32

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri bo oblačno, popoldne bo deževalo. V nedeljo bo oblačno s padavinami, ohladilo se bo.

1/11 °C
jutri: pretežno oblačno

Nekdanja Lipa v Pirničah spet obratuje

V prostorih nekdanje diskoteke Lipa v Spodnjih Pirničah je vrata odprl Club Seven, o katerem so včeraj razpravljali predstavniki Občine Medvode, inšpekcij in policije. »Občina Medvode ni izdala nobenih dovoljenj, vezanih na klub Seven,« je jasen župan Medvod Nejc Smole.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V prostorih Občine Medvode so se včeraj za zaprtimi vrati srečali predstavniki medvoške občine, Policijske postaje Medvode, gradbene, tržne in kmetijske inšpekcije. Tema: Club Seven v Spodnjih Pirničah. Gre za nekdanji klub Lipa, v katerem se je konec decembra 2005 zgodila tragedija, v kateri so življenje izgubila tri mlada dekleta. Objekt je pred časom znova odprl svoja vrata, imenuje pa se Club Seven. Robert Tomas Zavašnik je za nekatere medije dejal, da potrebna dovoljenja ima, čemur pa se drugi čudijo.

»Občina Medvode je bila o odprtju seznanjena sredi septembra, saj so se večkrat oglasili občani, ki so povedali, da se tam nekaj dogaja. Na terenu smo to tudi sami zaznali. Takoj so bili

opravljeni prvi pregledi dokumentacije znotraj občine, če smo izdali kakršnakoli dovoljenja, vezana na obratovalni čas ali na podaljšan obratovalni čas. Ugotovili smo, da ne, torej da mi o tem nismo bili nikdar seznanjeni. Občina je nato podala opaznanje Policijski postaji Medvode, na tržni inšpektorat, na delovno in gradbeno inšpekcijo. Občina Medvode je torej storila vse, kar je v njeni moči. Zaznala je kršitev, podala vse prijave, jasno in glasno povedala, da ni izdajala nobenih dovoljenj, vezanih na klub Seven,« je po včerajšnjem sestanku pojasnil Nejc Smole, župan Občine Medvode, ki je bil poleg Feliksa Streharja, komandirja Policijske postaje Medvode, edini, ki je stopil pred medije. Kot je dejal, je bil tudi včerajšnji sestanek nujno potreben: »Z različnimi sestanki, ki smo jih imeli v



Club Seven v Spodnjih Pirničah vabi na zabave, krajanji pa se bojijo nove tragedije.

zadnjih desetih dneh, skušamo zadeve razjasniti, razčistiti, da vidimo, pri čem smo. Skušali smo križati vse informacije, ki jih imamo, in ugotoviti, kakšna so izhodišča za prihodnje urejanje te

situacije. S strani inšpekcij je bilo povedano, da vodijo postopke, in ko bodo zaključeni, bomo dobili povsem jasno sliko. Takrat bomo videli, kakšne so še sploh pristojnosti občine v tem primeru.

V izhodišču pa smo se vsi strinjali, da ima v tej državi vsakdo pravico do svobodne gospodarske pobude, da pa je potrebno, da se vsi držimo istih meril. Jasne odgovora, ali in kdaj bodo

inšpekcije ukrepale, torej včeraj nismo dobili. Izvajajo pa v Clubu Seven kontrolo policisti Policijske postaje Medvode. »V primeru ugotovljenih kršitev z našega delovnega področja izvedemo primeren ukrep, enako velja, da če ugotovimo kršitve oziroma dogodke, ki so v pristojnosti drugih organov, jih o tem obvestimo. V tem klubu smo v času obratovanja od začetka septembra intervenirali enkrat. Izvedli smo prekrškovni postopek,« je povedal Feliks Strehar, komandir Policijske postaje Medvode.

In kako naprej? Župan Smole pravi, da bodo s pristojnimi službami sodelovali tudi v prihodnje: »Sodelovanje s Policijsko postajo Medvode je že tako zelo dobro, pretok informacij je stalen, z drugimi pa smo v dogovoru, da se obveščamo o vseh korakih.«

Finančne podpore za naložbe v predelavo lesa

Država in Evropska unija namenjata osem milijonov evrov za spodbujanje naložb v predelavo lesa.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v petek v uradnem listu objavilo javni razpis, na podlagi katerega bosta slovenska država in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja namenila za nakup nove opreme za predindustrijsko predelavo lesa manjšega obsega osem milijonov evrov nepovratnih sredstev, od tega štiri milijone evrov kmetijam z registrirano dopolnilno dejavnostjo in štiri milijone evrov gospodarskim družbam, zadrugam in samostojnim podjetnikom posameznikom. Posamezni vlagatelj bo za naložbo lahko pridobil največ 40 odstotkov upravičenih stroškov naložbe, vendar v celotnem programskem obdobju 2014–2020 največ

pol milijona evrov. Vlogo za pridobitev finančne podpore bo treba vložiti v elektronski sistem v času od 21. novembra letos do vključno 1. februarja 2017 (do 24. ure). Ker gre za zaprti tip javnega razpisa, bo ministrstvo finančne podpore dodelilo le najboljše ocenjenim popolnim vlogam, ki bodo presegle vstopno mejo 40 odstotkov najvišjega možnega števila točk, pri tem pa bo upoštevalo ekonomski, geografski, okoljski in tehnološki vidik naložbe. Vlagatelji lahko pridobijo dodatne informacije o razpisu na Info točki agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, na Zavodu za gozdove Slovenije ter na spletnih straneh ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zahtevajo pošteno plačilo, ne miloščine

◀ 1. stran

»To smo kadri, brez katerih ne gre!«

V Ljubljano na shod je odpeljalo več avtobusov z Gorenjskega, eden iz Kranja. Med protestniki sta bili tudi zaposleni v vrtcu Brigita Petkovič in Marjeta Perko. Petkovičeva je kuharica in ima 560 evrov neto osnovne mesečne plače, Perkova je čistilka in ima 490 evrov neto plače. »To je kriminalno ... stiskamo in stiskamo skozi mesec ...« sta povedali. Obe sicer dvomitata, da bosta pošteno plačilo za pošteno delo dočakali v času do upokojitve: »Ampak je vredno protestirati že za to, da bo vsaj zanamcem bolje.« V plačni skupini J so poleg kuharjev in čistilcev tudi hišniki, perice, negovalci, računovodje, vozniki, zaposleni v tehničnih službah ... »To smo kadri, brez katerih ne gre!« sta še opozorili Petkovičeva in Perkova.

Predsednica območnega odbora SVIZ Kranj Vlasta Sagadin je povedala, da že sedem let čakajo na izpolnitev obljube o zvišanju plač. V javnem sektorju prejema minimalno plačo več kot deset tisoč zaposlenih, nekaj več kot osem tisoč zaposlenim država razliko do minimalne plače doplačuje.

Shoda se je udeležilo tudi kar nekaj učiteljev, med

njimi sta se iz Kranja odpeljali Asja Štucin in Irena Hudobivnik. Povedali sta, da sta prišli izraziti vso podporo zaposlenim v plačni skupini J.

Razhajanja med sindikati

Protestnega shoda ni podprla Konfederacija slovenskih sindikatov, katerega del je Sindikat uslužbencev plačne skupine J (SUPSJ), čeprav je prav njih shod še najbolj naslovil. Med svoje člane je SUPSJ sporočil, naj sami presodijo, ali bodo s svojo prisotnostjo podprli protest, ker nihče od reprezentativnih sindikatov ne zagovarja njihovih interesov. Kot so zapisali v sporočilu, so krivci za nastalo situacijo, v kateri so se znašli zaposleni v plačni skupini J, vsi, ki so sedeli za pogajalsko

mizo zadnjih dvajset let (tako s strani vlade kot s strani reprezentativnih sindikatov). Prepričani so tudi, da vse aktivnosti, ki jih danes izvajajo vlada in reprezentativni sindikati, peljejo v nasprotno smer in bodo še poglobile položaj zaposlenih v plačni skupini J. Te očitke je predsednik Konfederacije sindikatov javnega sektorja Branimir Štrukelj zanimal, pri SUPSJ pa omenjajo možnost sklica svojega protestnega shoda.

Včeraj so se odzvali tudi iz Sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije FIDES, kjer pa ne podpirajo enotnega plačnega sistema. Po njihovem Zakon o sistemu javnih plač ne uzakonja enakega plačila za enako

delo, temveč skrajno meritokratski sistem, v katerem je pol plače odvisne od dela, druga polovica pa izključno od starosti. Sistema se ne da popraviti, temveč ga je treba čim prej ukiniti, so še zapisali.

Odziv ministra

Vlada je na včerajšnji seji, ki je potekala sočasno s protestnim shodom, presodila, da je zahteva sindikatov javnega sektorja po varovalki pri spreminjanju plačne zakonodaje neizvršljiva, zato nanjo ni pristala. Sindikate bodo povabili k nadaljnjim pogajanjem, je povedal minister za javno upravo Boris Koprivnikar in dodal: »Ne moremo pa pristati na zahtevo, da sindikati odločajo, kaj lahko vlada predlaga in česa ne. Če drugega ne, bi bil to poseg v ustavnopravno ureditev te države. Zato mi je težko poslušati sindikalne vodje, ki javno glasno zatrjujejo, da vlada zavrača rešitve tega problema. Kajti dejstva v pogajanjih so nasprotna. Vlada si želi odprave anomalij, a jih mora uskladiti s sindikati, ker se je k temu zavezala, zato pričakujemo s sindikalne strani konkreten dialog o konkretnih delovnih mestih, da lahko te anomalije dejansko tudi odpravimo.« Mandat za pogajanja ima vladna pogajalska skupina do 7. novembra.



Vstopili so v Kranju ... med udeleženci shoda so bili tako kuharji, čistilke ... pa tudi učitelji, ki so šli izraziti podporo najslabše plačanim v javnem sektorju. / Foto: Gorazd Kavčič

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa



Gorenjski Glas

Knjigo prejme MARIJA ŠIMNIC iz Kamne Gorice.

Tobačni zakon moti gostince

Zaostritev tobačnega zakona bo marsikaterega gostinca prisilila k »zaprtju« gostinske terase, opozarjajo v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Zaradi predloga novega tobačnega zakona, ki predvideva še strožje ukrepe za omejevanje uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, je največ nezadovoljstva med gostinci, saj bi morali številni zapreti gostinske terase oziroma bodo te postale neustrezne za kajenje, kar je po mnenju Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) popolnoma nesprejemljivo. Kot opozarjajo v zbornici, so morali gostinci že tobačni zakonodaji izpred osmih let prilagoditi svoje terase, zdaj predlagana definicija odprtega prostora pa je za njih že prava katastrofa. Tudi kadilci so njihovi gosti, ki jih ne morejo kar vreči na cesto, poudarjajo. Moti jih tudi plačilo licenc, ki jih bodo predvidoma morali pridobiti za vsa prodajna mesta tobačnih izdelkov.

Tako v obstoječem kot v predlaganem tobačnem zakonu je kajenje prepovedano v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. Problematična pa je nova definicija zaprtega prostora – o njej sicer vladna koalicija še ni usklajena –, za katerega se šteje prostor, »ki ga pokriva streha in ima zaprto več kot polovico površine pripadajočih sten oziroma stranic, ne glede na vrsto materiala, uporabljenega za streho, stene, stranice, in ne glede na to, ali je objekt stalen ali začasen. Okna in vrata štejejo kot del zaprte površine. Za odprti del se šteje le popolnoma odprta površina. Če je površina strehe večja od polovice površine prostora, ki ga določajo pripadajoče



»Vsi vemo, da kadilcem ob cigareti najbolj prija kava,« o nesmiselnosti popolne prepovedi vnosa pijače in hrane v kadalnice, ne samo strežbe, pravi gostinec Anton Magdič. / Foto: Tina Dokl

»Čeprav podpiram protikadilsko zakonodajo, pa je predlagani zakon še dokaz več, da smo v Sloveniji radi bolj papeški od papeža. Kar se tiče primernosti gostinskih teras za kadilce, je predlagana rešitev res pretirana, na kar smo pripravljavca zakona že ves čas opozarjali, a žal neuspešno,« pravi Anton Magdič, vodja sekcije gostincev v Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj.

stene, in je več kot polovica površine teh sten popolnoma zaprtih, gre za zaprt javni prostor.«

»Čeprav podpiram protikadilsko zakonodajo, pa je predlagani zakon še dokaz več, da smo v Sloveniji radi bolj papeški od papeža. Kar se tiče primernosti gostinskih teras za kadilce, je predlagana rešitev res pretirana, na kar smo pripravljavca zakona že ves čas opozarjali, a žal neuspešno,« pravi Anton Magdič, vodja sekcije gostincev v Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj. Če bodo nova pravila obveljala, bo tudi terasa

v njegovi gostilni Ančka v Šenčurju postala neprimeren za kajenje. »Preurejali je ne bomo, žal bomo morali prepovedati kajenje,« je dejal Magdič, ki meni, da bi bila primerna rešitev tudi razdelitev gostinskih teras na kadilski in nekadilski del. V OZS sicer predlagajo podobno definicijo, kot jo imajo v sosednji Avstriji: »Odpri prostor je prostor, ki nima nameščene strehe ali ima odprto najmanj površino ene daljše stranice (streha, stena ...). Ograja (lesena, steklena, cvetlična korica, ciprese ipd.) se šteje kot del odprte površine.«

Magdiču se zdi neživiljenjska tudi rešitev, da bo v posebne kadalnice prepovedan vnos hrane in pijače. Po mnenju gostincev bi morala biti prepovedana le strežba v kadalnicah, tako pa bodo gostinci morali nadzirati vsakogar, ki stopi v kadalnico in mu preprečiti morebiten vnos pijače, opozarja sogovornik. »Vsi pa vemo, da kadilcem ob cigareti najbolj prija kava.«

V OZS odločno nasprotujejo tudi uvedbi dodatnih stroškov, ki bi nastali z uvedbo licenc za prodajo tobačnih izdelkov, za katero bodo trgovci in gostinci morali plačati najmanj dvesto evrov na leto. Menijo, da gre le za dodatno pobiranje denarja oziroma dodatne stroške za podjetja ob izdaji licenc. »Gre za navadno skubljenje trgovcev in gostincev. Zdi se mi, da država resnično izgublja kompas, ko išče načine, da bi prišla do dodatnega denarja,« je še dejal Magdič.

Begunka naj bi želela v Nemčijo

V Splošni bolnišnici Jesenice naj bi begunka iz Somalije s hčerko ostala do nedelje, zatem pa jo bodo namestili v azilni dom. Želela pa naj bi v Nemčijo, kjer naj bi imela sorodnike.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Begunka iz Somalije, ki je prejšnji teden v Splošni bolnišnici Jesenice rodila deklico, je še vedno na porodnem oddelku bolnišnice. Po besedah predstavnic za stike z javnostjo Irene Micco naj bi pri njih ostala predvidoma do nedelje, tako mamica kot novorojenka pa se počutita dobro. Po odpustu iz bolnišnice naj bi obe namestili v azilni dom, najverjetneje v Ljubljani.

Pomoč za mamico in dojenčico zbirajo v Hiši sreče na Jesenicah, v sredo pa so somalsko begunko obiskali tudi predstavniki jeseniškega Rdečega križa, ki so ji (s pomočjo prevajalca v arabščino) v skladu z mednarodnimi konvencijami ponudili pomoč službe za iskanje pogrešanih. Ta s pomočjo mednarodnega Rdečega križa sodeluje pri iskanju pogrešanih oseb, prenaša družinska sporočila in sodeluje pri obnavljanju družinskih

vezi. Predstavniki jeseniškega Rdečega križa so ji prinesli tudi paket s kozmetiko in pleniaci, ves čas pa so v stiku tudi z bolnišnico, tako da bodo v primeru, če bodo potrebovali kakršnokoli dodatno pomoč, to tudi prinesli, je povedala Rina Beravs Zor z Rdečega križa.

Po naših neuradnih informacijah je Somalka precej zadržana in tudi ni razkrila veliko podatkov o tem, kako se je znašla v Sloveniji. Po prav tako neuradnih

informacijah naj bi želela v Nemčijo, kjer naj bi imela sorodnike, s katerimi je tudi že navezala stik prek telefona. Prav tako naj bi bila po telefonu že poklicala svojo mamo v Somaliji. Tam naj bi, vsaj tako naj bi trdila, imela tudi moža in še dva otroka. Je pa po naših podatkih zelo hvaležna za vso pomoč in oskrbo, kakršne se ni nadejala, v zadnjih dneh pa se je tudi nekoliko sprostita in bolj zaupa tudi osebju bolnišnice.

k

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR



Hrup nad strehami

Leto 2007 so prebivalci Šenčurja prek civilne iniciative opozorili na vse slabšo kakovost življenja, ki jim jo povzroča bližina brniškega letališča. Zračni promet se močno povečuje, s tem pa vplivi na okolje, predvsem hrup, domačini tožijo zaradi nizkih preletov letal, občutek imajo, da ta letajo tik nad strehami njihovih hiš, večkrat na dan je hrup neznošen. Že ob širitvi letališča leta 1978 so Šenčurjanom obljubili protihrupno zaščito in krajinsko ureditev. Civilna iniciativa je sestavila zahteve in jih naslovlila pristojnim, da bi se razmere ublažile. Štirikrat so se v naslednjih letih (do 2009) sestali s predstavniki ustanov, ki imajo vpliv na letalski promet.

Petič so se (tokrat na pobudo občinskega vrha) srečali oktobra letos in s seznama takratnih ultimativ je ostalo nerešenih še pet zahtev. Kot da se v šestih letih ni prav nič spremenilo. Toda v tem času se je spremenilo najmanj to, da tako letališče kot vodilni letalski prevoznik nista več v slovenski lasti. Spremenile so se tudi odletne procedure, kakor uradno imenujejo spremenjene koridorje letenja. Kdo jih določa, zakaj teh odločitev ne sprejemajo v soglasju z lokalnimi skupnostmi, ali so nove procedure sprejete zaradi nižjih stroškov poletov in torej služijo interesu kapitala, so pomisleki, ki so jih letos izrazili v občini Šenčur. Do

mačini namreč menijo, da so se s temi spremembami njihove težave samo še povečale. Namesto v smeri Dolskega in Vodice letala sedaj vzletajo v smeri Šenčurja in Kranja in občutek, da hrumijo tik nad njihovimi strehami, se je še okreplil. Pristojni iz kontrole zračnega prometa, sektorja za letalstvo ministrstva za infrastrukturo, zavoda za varstvo pri delu, agencije za civilno letalstvo in Aerodroma Ljubljana so imeli odgovore na vsa vprašanja. Ni letališča brez vplivov na okolje, torej tudi hrupa, a ta je v mejah dopustnega, so zagotovili. Višine letal zelo hitro po vzletu dosežejo od 250 do 400 metrov, torej mnogo višje od šenčurskih streh in zvonika, le četrtina vsega letalskega prometa poteka nad Šenčurjem, nove vzletne procedure so zakonite in v skladu z mednarodnimi in slovenskimi standardi, sprejete pa ne samo zaradi ekonomičnosti, temveč predvsem varnosti. Z njimi in novimi tehnologijami, zaradi katerih so letala manj hrupna in nesnažna, so se razmere celo izboljšale. In ko jim obljubijo še, da se letos končno začnejo postopki za vzpostavitev protihrupne zaščite, je videti, ko da je vse v redu in kot da so Šenčurjani samo malo sitni. Povedano so sicer sprejeli, a s pridržkom, ob tem pa, prepričani v legitimnost svojih zahtev, napovedali, da njihovega prizadevanja proti hrupu ni konec.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.



Nov odlok za komunalni prispevek

Tržiški občinski svetniki morajo sprejeti nova merila za odmero komunalnega prispevka.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Meseca maja je v veljavo stopil nov Občinski prostorski načrt (OPN), kar nalaga občinskim svetnikom, da morajo v šestih mesecih po njegovem sprejetju določiti tudi nova merila za odmero komunalnega prispevka, ker so se tudi območja stavbnih zemljišč z OPN kar spremenila. Na oktobrski seji so imeli svetniki v obravnavi osnutek Odloka o programu opremljanja in merilih za odmero komunalnega prispevka za območje občine, nekatere med njimi je zanimalo, zakaj tako pozno, glede na to, da se bo šestmesečni rok kmalu iztekel. Vodja občinskega Urada za okolje in prostor Jasna Kavčič je pojasnila, da so imeli na občini s tem čez poletje veliko dela, med drugim so morali novelirati stroške vodovoda in kanalizacije glede na uradno cenitev, prevrednotiti

infrastrukturo ... Določene cenitve na stanovanjskih objektih z novim odlokom kažejo celo na pocenitve, je še dodala Kavčičeva, nekaj svetnikov pa podobno, kot so pri občinskem uradu pripravili primere izračunov za stanovanjske objekte, pričakuje tudi kak konkreten izračun za gospodarske objekte pri novi odmeri komunalnega prispevka. Svetnik Janez Meglič je menil, da morajo pri odmeri dati pozitiven signal potencialnim investitorjem tudi z olajšavami, župan Borut Sajovic pa je dodal, da imajo v občini spodbud v gospodarstvo in podjetništvo več, kot pa dobijo v proračun sredstev, zbranih s komunalnim prispevkom. In kaj se bo zgodilo, če odloka ne sprejmejo do časa? Jasna Kavčič je pojasnila, da bo investitor lahko dobil gradbeno dovoljenje, še preden bo plačal komunalni prispevek, ki mu ga bo občina zaračunala naknadno.

Enoletni proračun

Potem ko so v občini Žirovnica doslej sprejemali proračun za dve leti skupaj, bodo tokrat prvič sprejeli le proračun za leto 2017.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – V letu 2017 naj bi v občini Žirovnica po predlogu proračuna prihodka znašali 3,5 milijona evrov, odhodki pa nekaj manj kot štiri milijone evrov. Proračunski primanjkljaj naj bi znašal 539 tisoč evrov, pokrili pa naj bi ga z zadolžitvijo. Prejšnja leta so sicer v Žirovnici sprejemali proračun za dve leti skupaj, tokrat pa so se odločili za sprejetje proračuna le za prihodnje leto. Po besedah župana Leopolda Pogačarja je namreč ne-realno predvideti proračunske prihodke in odhodke za dvoletno obdobje. Nejasni so prihodki od povprečnine, prav tako višina evropskih sredstev, za katere se bodo potegovali, na odhodkovni

strani pa bo veliko odvisno tudi od sprejetja in vsebine občinskega prostorskega načrta. »Je pa prvič, odkar sem župan, da bomo sprejemali le enoletni proračun,« je ob tem dejal Pogačar. Po predlogu proračuna bo v letu 2017 največji investicijski projekt gradnja kanalizacije v naselju Breg, za kar naj bi namenili 787 tisoč evrov, ureditev čebeljega parka s podeželsko potjo (za to naj bi namenili 186 tisoč evrov) in nadaljevanje izvedbe druge faze pločnika in avtobusnih postajališč ob regionalni cesti od Zabreznice do Breznice v vrednosti 103 tisoč evrov. Občinski svetniki so predlog proračuna v prvi obravnavi sprejeli prejšnji teden, dokončno pa naj bi ga potrdili decembra.

Občinska priznanja v Žirovnici

Žirovnica – Žirovniški občinski svetniki so na zadnji seji sprejeli sklep o prejemnikih občinskih priznanj za leto 2016. Plaketo Občine Žirovnica bodo prejeli Barbara in Vinko Toman z Brega za uspešno vodenje družinske kmetije in podjetje Medium iz Žirovnice za dolgoletno uspešno podjetniško pot. Nagrado Občine Žirovnica pa bo prejel trener smučarskih skakalk Stane Baloh z Zabreznice za izjemno uspešno lansko sezono, s čimer je prispeval tudi k promociji občine Žirovnica.

Smučišča brez večjih naložb

Na gorenjskih smučiščih bo v novi smučarski sezoni bolj malo novega, večjih investicij ni bilo. Cene smučarskih vozovnic so večinoma enake kot v minuli zimi, na nekaterih smučiščih pa so jih malo zvišali. Začetek sezone bo odvisen od snežnih padavin oziroma od mraza.

M. A., M. R., A. Š., J. P.,
A. S., A. SE.

Kranj – V gorenjskih smučarskih središčih se že pripravljajo na novo smučarsko sezono. Upravljalce smučišč smo vprašali o novostih na smučiščih, o cenah smučarskih vozovnic v novi sezoni in o predvidenem začetku sezone.

Kranjska Gora: cene malo višje kot lani

Čeprav žičnice v Kranjski Gori med krompirjevimi počitnicami obratujejo še po poletnem režimu, kar pomeni, da vsak dan od 9. do 15. ure vozi sedežnica Vitranc 1, obratujejo pa tudi poletno sankališče, kolesarski park, poletna tuba in orientacijski park, so žičničarji že pripravljani tudi na prihajajočo zimsko sezono. Kakšnih večjih novosti letos niso pripravili, bodo pa tako kot običajno – takoj ko se bodo temperature spustile dovolj nizko, da bo to mogoče – začeli umetno zasneževati. Tako računajo, da bodo smučišče za prve smučarje odprli že konec meseca. Cene vozovnic bodo nekaj višje kot lani. Dnevna vozovnica za odrasle tako stane 32,50 evra, za otroke 20 evrov ter za mladino in seniorje 27 evrov, dopoldanska 27 (oziroma 17 za otroke ter 22 za mladino in seniorje), vozovnica za nočno smuko pa 22 evrov (15,5 za otroke, 20 za mladino in seniorje). V predprodaji do konca novembra so cene nižje: za dnevno vozovnico boste odšteli 28 evrov (18 za otroke in 23 za seniorje in mladino.)

Vogel: kupili planinsko kočvo Merjasec

Na Voglu po rekordni poletni sezoni tudi pred zimsko sezono niso počivali. Po besedah Boštjana Mencingerja, predsednika uprave Žičnic Vogel, bodo še pred zimo obnovili in posodobili restavracijo Viharnik, izboljšali ponudbo v baru Kavka in prenovili inventar v nastanitvenih objektih. »Največja letošnja pridobitev je nakup planinske kočve Merjasec, tako da bomo nadaljevali z izboljšavami v gostinski ponudbi. Bolje smo se opremili tudi za zasneževanje, tako da bo vsaj manjši del prog zasnežen tudi s tehničnim snegom.« Cene dnevnih vozovnic so se malenkost zvišale, dnevna in pol-dnevna vozovnica sta tako evro dražji. V predprodaji



Letos bo na takšen motiv, kot ga kaže fotografija iz lanske sezone v Kranjski Gori, treba še malo počakati. / Foto: Gorazd Kavčič

pa so 15 odstotkov cenejše. Gondola na Vogel bo predvidoma začela obratovati takoj po novembrskem remontu, 3. decembra, s smučanjem pa bodo začeli takoj, ko bo zapadlo dovolj snega, upajo, da bo to že 9. decembra. Vrnitev Kanina v smučarsko ponudbo jih ne skrbi, računajo, da jim bo uspelo s tujih trgov pridobiti več smučarjev, kot jim jih lahko potencialno vzame Kanina.

Krvavec: sezona pred veliko investicijo

Glede na pretekle izkušnje lahko prvo smuko na Krvavcu, ki si jo bodo smučarji privoščili za enako ceno kot lani, pričakujemo zadnji konec tedna v novembru, pravi Uroš Zupan iz RTC Krvavec. Seveda če bodo razmere to dopuščale.

»Letošnja novost je spletna prodaja vozovnic, ki omogoča nakup s kavča. Na lasten čip si lahko na spletu naložimo novo vozovnico,« o glavni novosti pravi Zupan in dodaja, da so tudi letos, tako kot vsako leto, dopolnili tehnično zasneževanje in dokupili nekaj topov. Največje investicije pa se na Krvavcu nadejajo po zaključku zimske sezone, ko bodo začeli z gradnjo akumulacijskega jezera v vrednosti treh milijonov evrov, za katerega so že pridobili gradbeno dovoljenje.

Velika planina: obnovili vlečnico Zeleni rob

Smučišče Šimnovec na Veliki planini bo z obratovanjem začelo takoj, ko bo zapadlo dovolj snega (umetnega zasneževanja nimajo), ob idealnih razmerah ga potrebujejo vsaj štirideset

centimetrov. »Letos bomo poleg sedežnice Šimnovec in otroške vlečnice Jurček pognali tudi vlečnico Zeleni rob, ki lani ni obratovala, trenutno pa jo še aktivno obnavljamo. Gre za temeljito obnovo z menjavo sider, varnostnih komponent ipd. Prav tako smo letos z ograjo zaščitili otroško smučišče,« nam je povedal direktor družbe Velika planina Leon Keder. Ker bo letos obratovala tudi vlečnica Zeleni rob, so cene smučarskih vozovnic malenkost dvignili. Odrasli bodo med tednom smučali za 18, ob koncu tedna pa za dvajset evrov. Posebna ugodnost je družinska dnevna vozovnica za štiriideset evrov.

Stari vrh: smučarske vozovnice tudi po spletu

Na smučišču Stari vrh bodo v primeru, da bodo vremenske razmere to dopuščale, smuko po najbolj optimističnih pričakovanjih omogočili v začetku decembra. Bistvenih novosti na smučišču po besedah vršilca dolžnosti direktorja Smučarsko-turističnega centra Stari vrh Tomaža Trobiša letos ne bo, se pa že pripravljajo na obogatitev ponudbe v poletnih mesecih. Smučarske vozovnice je mogoče kupiti v predprodaji, pri čemer cene ostajajo enake kot lani. Po novem je mogoče vozovnice kupiti tudi po spletu, posebne ugodnosti pa bodo letos v dogovoru s Planinsko zvezo Slovenije deležni člani planinskih društev.

Soriška planina: investicija v zasneževanje

Na Soriški planini bodo ob primernih temperaturah

novo zimsko sezono začeli 16. decembra, ko obljublajo brezplačno smuko. V predprodaji, ki bo potekala do 1. decembra, so cene smučarskih vozovnic znižali za največ 20 odstotkov. »Redne cene ostajajo enake, malenkost smo podražili le sezonske vozovnice, vse druge vrste vozovnic pa ohranjajo ugodno ceno,« je pojasnila direktorica Smučarsko-turističnega centra Soriška planina Polona Golija. Za novo sezono napoveduje več organiziranih zimskih aktivnosti, sicer pa so letos precej sredstev vložili v posodobitev zasneževanja in izboljšanje energetske infrastrukture. »Investicija še ni zaključena, saj smo projekt zasnovali večfazno, v tem letu smo vanj vložili okoli 70 tisoč evrov,« je še povedala Golijeva.

Cerkno: krajše čakalne vrste

V Cerknem bodo v novo zimsko sezono vstopili z novim sistemom nakupa in nadzora smučarskih vozovnic, ki bo pripomogel h krajšim čakalnimi vrstami pred blagajno in žičniškimi napravami. V posodobitev so vložili 180 tisoč evrov. Začetek sezone v primeru ugodnih vremenskih razmer načrtujejo na začetku decembra. »Redne cene smučarskih vozovnic so enake lanskim. Predprodaja bo potekala do 20. novembra; z dosedanjim izkupičkom smo zadovoljni, čeprav šele prehajamo v glavno obdobje predprodaje. Cene so v predprodaji tudi do 28 odstotkov nižje, odvisno od vrste vozovnice,« so še pojasnili.



Svetniki za odkup zemljišča

Občinski svetniki so soglašali z odkupom še dodatnega zemljišča k športnemu igrišču v Krajevni skupnosti Sebenje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Žiganja vas – Pri postavitvi športnega igrišča so v Krajevni skupnosti (KS) Sebenje v občini Trzič naleteli na več ovir. Zemljišče v velikosti 1900 kvadratnih metrov v Žiganji vasi so sicer odkupili že pred leti, želeli pa so odkupiti še dodatnih

Izkazalo se je, da bo treba spremeniti tudi namembnost zemljišča v stavbno zemljišče za šport in rekreacijo, kar jim je uspelo maja letos s sprejetjem Občinskega prostorskega načrta.



Po odkupu dodatnega zemljišča bo na vrsti ureditev igrišča.

tisoč kvadratnih metrov in kot je povedal predsednik KS Sebenje Marko Poljanc, so imeli denar za nakup rezerviran že v občinskem proračunu 2015. Izkazalo se je, da bo treba spremeniti tudi namembnost zemljišča v stavbno zemljišče za šport in rekreacijo, kar jim je uspelo maja letos s sprejetjem Občinskega prostorskega načrta. Župan Borut Sajovic je svetnikom pojasnil, da lastnik zemljišča

pričakuje višjo kupnino, kot jo je prikazal sodno zapriseženi cenilec, in namesto ponujenih 25 oziroma 26 evrov za kvadratni meter zahteva trideset evrov. Občinski svetniki so višjo ceno potrdili, tudi zato, da se konča ta dolgoletna zgodba, župan pa jim je položil na srce, da podobne pragmatične odločitve z njihove strani pričakuje tudi v drugih primerih, ter dodal, da bo v tem primeru vendarle

treba razčistiti še dilemo, kdo bo plačal davek.

Na tem območju sta igrišči za nogomet in za košarko z enim košem ter otroško igrišče. »Zaradi dolgotrajnih dogovarjanj niti nismo smeli vlagati in nismo mogli kandidirati na razpisih za obnovo igrišč. So pa v zelo slabem stanju in v naslednjih letih bo to ena od velikih aktivnosti v naši KS. Za vzdrževanje in delovanje sta najprej nujno potrebna priključka elektrike

in vode ter ureditev dostopne poti, ki poteka po sosednji parceli, ki ni v občinski lasti,« je pojasnil Poljanc. Sicer pa je veliko opravljenega tudi s prostovoljnimi delom Športno kulturnega društva Žiganja vas, je še poudaril, nekaj denarja za sprotno vzdrževanje prispeva tudi KS Sebenje. Vsako leto tu poteka več nogometnih tekem; tekma na prireditvi Stari orli, turnir rekreativnih ekip in tekma stari–mladi.

0 subvenciji za komunalno

Prejšnji četrtek so na redni seji zasedali občinski svetniki Občine Bohinj. Izstopali sta točki o občinskih priznanjih in predstavitev elaborata o oblikovanju cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za leto 2016.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Na 15. redni seji so se minuli četrtek zbrali občinski svetniki Občine Bohinj, ki so med drugim obravnavali spremembe odloka o priznanjih občine v prvi obravnavi in elaborat o oblikovanju cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za leto 2016.

Pobudo za spremembo odloka o občinskih priznanjih je dala mandatno-volična komisija, ki ugotavlja, da so se priznanja v sedanji obliki izčrpana. S spremembo odloka naj bi spremenili vrsto priznanj, saj sedanjih ni več moč podeljevati, ker so nekateri posamezniki oziroma organizacije prejeli že vsa. Omejili pa naj bi tudi število priznanj in s tem preprečili njihovo razvrednotenje. Po besedah župana Franca Kramarja je čas za spremembe. »Pobudo ocenjujem za smiselno. Predlog mandatno-volične komisije je zelo kakovostno pripravljen.«

Najdlje so svetniki razpravljali o elaboratu o oblikovanju cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za leto 2016. Elaborat so na koncu tudi sprejeli, niso pa bile sprejete subvencije komunalnih storitev, temveč so odločitev o tem prestavili na eno od naslednjih sej. »Podražitve v teh časih niso dobrodošle. Z oblikovanjem subvencij se bodo oblikovale tudi cene komunalnih storitev. Treba se je zavedati velikosti občine in njene bogate opremljenosti s komunalno infrastrukturo, amortizacija je velika,« je dejal župan in dodal, »bilo mi je očitano, da sem zavlačeval z elaboratom. Do konca sem vztrajal, da ne bi prišlo do podražitev. Z občinsko upravo bomo še enkrat pregledali vse možnosti in predlagali subvencije, ki ne bodo preveč obremenjevale občanov. Enako bomo tudi za gospodarstvo, kjer so obremenitve velike, poskusili pridobiti mnenje ministrstva za okolje in prostor, kako gospodarstvu pomagati.«

Ta mesec zbori krajanov

Kranjska Gora – V Kranjski Gori bodo ta mesec po vseh petih krajevnih skupnostih pripravili zборе občanov. Prvi bo že v ponedeljek ob 18. uri v Slovenskem planinskem muzeju, v torek prav tako ob 18. uri bo zbor občanov KS Podkoren v tamkajšnjem gasilskem domu, v četrtek, 10. novembra, pa še v dvorani gasilskega doma v Martuljku za krajevno skupnost Rute. Prihodnji teden bosta še zbor občanov v Ratečah, v sredo, 16. novembra, v dvorani krajevnih skupnosti in v četrtek, 17. novembra, v Ljudskem domu v Kranjski Gori, obakrat ob 18. uri. Na zborih, ki jih sklicuje župan Janez Hrovat, bodo predstavili delovanje krajevnih skupnosti in razvojne načrte.

Vrtnice lepo cvetijo

Duplje – Člani občinske organizacije Socialnih demokratov Naklo so februarja letos ob sprehajalni poti med Zgornjimi Dupljami in avtobusnim obračališčem v Zadrugi posadili 45 vrtnic in sedem vrb žalujk. Sadike so se prijele in lepo rastejo ter polepšajo ta del vasi. Ker se bliža zima in se do ceste pogosto sprehodi tudi divjad, so konec tedna vrtnice in vrbe zavarovali z mrežami. Delo je bilo prostovoljno, material pa je prispevala občina.



Zmanjka denarja za naložbe

Svetnikom javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) so na seji prejšnjo sredo predstavili polletno poročilo o delu zavoda, obravnavali so tudi rebalans programa dela in finančnega načrta zavoda za letos.

MATEJA RANT

Bled – Po finančnih težavah, ki so javni zavod TNP pestile v preteklih letih, je ta čas finančna situacija stabilna, je pojasnil vršilec dolžnosti direktorja Bogomil Breznik. Kljub temu pa še ne morejo biti zadovoljni, je opozoril, saj jim manjka sredstev za nujno potrebne naložbe. Zaradi pomanjkanja sredstev morajo zavržati tudi sodelovanje v različnih projektih, ki bi lahko med drugim prinesli potrebne nove zaposlitve.

Zmanjšali zadolženost

Z rebalansom letošnje proračuna so po Breznikovih besedah sredstva, ki so jim ostala zaradi bolniških odsotnosti, odpovedi in ker niso izvedli načrtovanih zaposlitev, namenili za krpanje luknje v proračunu, ki izvira izpred štirih let, in

poplačilo posojila. V zadnjem letu so sicer zmanjšali dolg za šeststo tisoč evrov, predvsem na račun povečanja prihodkov iz lastne dejavnosti, izvedbo ukrepov iz sanacijskega načrta in znižanja obrestne mere. »Pričakujem, da bomo do sredine prihodnjega leta dolg do banke zmanjšali na okrog 100 do 150 tisoč evrov, prej pa je znašal osemsto tisoč evrov,« je pojasnil Breznik. Ob tem je z zadovoljstvom ugotavljal, da jim bo sanacijski načrt verjetno uspelo izpeljati dve leti prej, kot so načrtovali, torej do leta 2018, predvsem če jim bo uspelo prodati nepotreben objekt na Bledu in počitniško kapaciteto na Hrvaškem.

Čeprav za delovanje javne službe pristojno ministrstvo zagotavlja potrebna sredstva, pa imajo na voljo premalo sredstev za naložbe, opozarja Breznik. »Za

izvedbo potrebnih investicij bi v prihodnjih desetih letih potrebovali vsaj milijon do milijon in pol evrov.« Po njegovih besedah bi bila nujna obnova fasade in menjava oken na osrednji stavbi na Bledu, na obnovo čakajo tudi zastarele kočice. Pri projektih pa se zaradi pomanjkanja sredstev osredotočajo predvsem na tiste, ki pomenijo dodano vrednost za park. »Letos smo dobili več kot trideset pobud za sodelovanje pri projektih, a se žal nismo mogli odločiti za vse, le za najnujnejše, ker imamo premalo denarja za lasten vložek.«

Večji obisk, a tudi več kršitev

Svetnikom so predstavili tudi sprejeti razvojni načrt biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije. K pripravi načrta je po Breznikovih

besedah lani pristopilo deset občin, vključene so bile tri upravne enote: Jesenice, Radovljica in Tolmin. »Skupen izziv je bil vzpostaviti turistično destinacijo, ki temelji na trajnostnem razvoju.« Za cilj so si med drugim zastavili tudi uravnoteženje sezonskih »viškov« oziroma njihov prenos na manj obremenjena območja. Tako so bili tudi z letošnjo poletno sezono v parku po eni strani zadovoljni, po drugi pa jih skrbi pritisk na park, ki je presegal vsa pričakovanja. Breznik ocenjuje, da se je obisk parka povečal za pet do deset odstotkov, v informacijskih centrih so našteali več kot sto tisoč obiskovalcev. Vse to je prineslo tudi številne negativne posledice, saj se je povečalo število kršitev, pri čemer je Breznik izpostavil zlasti prenočevanje v avtomobilih oziroma kampiranje na nedovoljenih mestih.



Pogrešajo več dogajanja v mestnem jedru

Na konferenci, poimenovani KR ZA mlade, so mladi spregovorili o aktualnih problematikah, ki jih pestijo, in predstavili predloge za izboljšanje življenjskih dejavnikov v njihovem okolju.

SAMO LESJAK

Kranj – Mladi se dandanes soočajo s številnimi ovirami na različnih področjih, zato je bil namen konference, ki je potekala v Medgeneracijskem centru, najti ustrezne rešitve za sooblikovanje ugodnega okolja za mlade in družine za aktivno in kakovostno preživljanje časa v Mestni občini Kranj.

Okoli osemdeset mladih udeležencev, tako dijakov kot študentov, je razpravljalo o obstoječi in zeleni situaciji v občini Kranj, in sicer o aktualnih tematikah, ki se dotikajo njihovega bivanja in dela: od stanovanjske problematike, izobraževanja in zaposlovanja mladih, možnosti podjetništva, prostovoljstva pa do zdravja, kulturnih dogodkov in športnih



Predstavniki mladinskih organizacij so v sodelovanju z mladimi iskali najboljše rešitve.

aktivnosti, ki jih ponuja mesto. Mladi so konferenco navdušeno pozdravili in odlično sodelovali ter izrazili

potrebo po več podobnih dogodkih. Skupna ugotovitev vseh omizij je bila, da je v Kranju na večini področij

sicer dovolj raznolika ponudba dejavnosti za mlade, pogrešajo pa predvsem več kulturno-družabnega



Svoje pobude so predstavljali tudi na zunanjih stojnicah.

dogajanja v samem mestnem jedru – v zadnjih letih mlade žal vse bolj privabljajo veliki trgovski centri na obrobju mesta, medtem ko jedro zlasti med tednom sameva. Spremembe so torej dobrodošle in nujne, vse predloge in možne rešitve naj bi upoštevala tudi Mestna občina Kranj pri pripravi strategije za mlade, zaživela pa naj bi tudi spletna stran KR ZA mlade, ki bo mlade informirala o njim namenjenim prireditvah in aktivnostih.

»Tovrstne konference, ki predstavljajo platformo druženja in sodelovanja mladih pri ustvarjanju pogojev za kakovostnejše življenje, so nujne za splošen razvoj

celotne regije, zato jih bomo prirejali tudi v prihodnje.« je dejala Mateja Šmid, direktorica Ljudske univerze Kranj, ki je soorganizirala konferenco z Mestno občino Kranj ter mnogimi mladinskimi organizacijami, ki so se ob koncu predstavile tudi na tržnici za mlade: Center za trajnostni razvoj podeželja, Dnevni center za mlade in družine Škrlovec, Pisarna za prenovo soseske Planina, Društvo prijateljev mladine Kranj, Klub prijateljev mladine Marindolus Kranj, Klub študentov Kranj, Kovačnica Kranj, Europe Direct, Kranjski taborniki, KUD Subart, Mladinski svet Slovenije, Zavod MEPI ter Zavod za grajevo okolje, razvoj in politiko.

Imajo nov statut

Večina kranjskih mestnih svetnic in svetnikov je glasovala za nov statut, svetniki SDS so bili proti.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Po novem ima Mestna občina Kranj lahko največ tri podžupane. Število komisij mestnega sveta se bo s 15 zmanjšalo na 11, saj so nekatera delovna področja združena. Dosedanjo komisijo za krajevne skupnosti bo nadomestil sosvet za krajevne skupnosti kot županovo posvetovalno telo in ga bo sestavljalo 26 predsednikov svetov krajevne skupnosti. Sosvet se bo sestajal pred vsako sejo mestnega sveta. Bolj podrobno so v statutu opredeljene tudi naloge in pravice krajevnih skupnosti in natančneje določena odgovornost predsednika sveta krajevne skupnosti iz naslova financ. Prav

tako je natančneje opredeljen sklic zbora občanov. Sprememba statuta je še pri odpoklicu članov komisij: predlog mora potrditi tretjina svetnikov, odpoklic pa je veljaven, če zanj glasujeta dve tretjini svetnikov.

»Spremembe ne pomenijo nobene bistvene izboljšave, lahko pa v perspektivi okrnijo delo krajevnih skupnosti. Lahko pomenijo tudi težavo pri delu mestnega sveta,« je pred glasovanjem na seji kranjskega mestnega sveta povedal Branko Grims in dodal, da so se zato svetniki SDS odločili, da glasujejo proti sprejetju novega statuta. Je pa za nov statut glasovalo 24 od 30 prisotnih svetnikov.

V Kranju talni semafor

Kranj – Po vzoru evropskih mest je Kranj prvo mesto v Sloveniji, kjer že deluje talni semafor. V času, ko pešci čakajo na prehod ceste, utripajo rdeče, sicer svetijo zeleno. Namen talnega semaforja je, da pritegne pozornost pešcev, ki med hojo preverjajo svoje mobilne naprave oziroma so manj pozorni na svetlobne signale običajnega semaforja. Talne semaforne luči so nameščene na prehod v križišču med Oldhamsko in Cesto Staneta Žagarja. »Ta prehod smo izbrali, ker je to najbolj obremenjen semaforiziran prehod za pešce, ki ga uporabljajo mladi zaradi bližine šol,« pojasnjuje župan Boštjan Trilar. Talni semafor je kot donacijo občini prispeval koncesionar, podjetje Vigred.

Ideje mladih za bolj pester Kranj

Fontana čokolade, iskanje skritega zaklada in zabavišni park je le nekaj idej, ki so si jih kranjski dijaki in učenci zamislili za obogatitev turistične ponudbe v Kranju.

ANA ŠUBIC

Kranj – Srednja ekonomska, storitvena in gradbena šola Kranj je v tem šolskem letu skupaj s Srednjo tehniško šolo in Gimnazijo Kranj ter Osnovno šolo Staneta Žagarja sodelovala v projektu Z ustvarjalnostjo in inovativnostjo do podjetnosti, v sklopu katerega so v sodelovanju z Javno agencijo Spirit razvijali podjetniške ideje za popestritev turistične ponudbe v Kranju. Projekt je povezal 48 dijakov in učencev, ki so v

skupinah pod mentorstvom zunanjega strokovnjaka Lojzeta Bertoneja pripravili sedem predlogov, predstavili pa so jih minuli teden na sklepnih prireditvah v Mestni knjižnici Kranj.

V pot Franeta Prešerna so povezali sedem točk, pri katerih bi obiskovalci izvedeli več o največjem slovenskem pesniku: Prešernov kip, njegovo hišo, gaj, gledališče, knjižnico ... Pod imenom Kranjska tarča so zasnovali tri kolesarske poti v okolici Kranja, prilagojene različnim

skupinam obiskovalcev. Za boljše informiranost so predlagali postavitev električne table z informacijami o dogodkih v Kranju. Dogajanje za mlade bi popestrili z zabavami v nekdanjem kompleksu Baumaxa, po vzoru fontane piva v Laškem bi v Kranju umestili fontano čokolade, zamislili so si zabavišni park, imenovan Lero, kakor se nazaj prebere 'orel', ki je upodobljen tudi v kranjskem grbu. Učenci OŠ Staneta Žagarja pa so si zamislili iskanje skritega zaklada,

pri katerem bi mladi ob reševanju različnih nalog spoznavali kranjske znamenitosti. Svojo idejo bodo ta mesec preizkusili tudi v praksi.

»Veseli smo, da smo že drugo leto koordinatorji projekta, ki v sebi nosi tudi noto vseživljenjskega učenja, sodelovanja in kreativnosti,« je na sklepnih prireditvah projekta dejala ravnateljica Srednje ekonomske, storitvene in gradbene šole Kranj Nada Šmid. »Vse ideje imajo neke potenciale, zato ne bi želel kakšne posebej poudarjati. Najpomembnejše je, da so mladi dokazali, da so sposobni ustvariti ideje, ki jih je možno tudi uresničiti,« je poudaril predstavnik agencije Spirit Boris Kunič. »Kar nekaj produktov bi se dalo umestiti v ponudbo Kranja. Vabljeni ste, da jih skupaj razvijemo in jih tudi damo na trg,« je dijake in učence nagovoril Tomaž Štefe, direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj. Med najperspektivnejšimi idejami so po njegovem fontana čokolade, ki bi v Kranju pritegnila tudi turiste iz Slovenije in tujine, ter interaktivna vodenja, ki bi jih lahko uresničili v zelo kratkem času.



Učenci Osnovne šole Staneta Žagarja Kranj so si zamislili iskanje skritega zaklada, pri katerem bi mladi ob reševanju različnih nalog spoznavali kranjske znamenitosti. / Foto: Tina Dokl



Zlata knjiga Avsenikove glasbe

V Hiši kulture Gorenjskega glasa je pretekli teden tržaški Slovenec in glasbeni urednik na tržaškem radiu Aleksi Jercog predstavil knjigo Zlati zvoki, katalog Avsenikove glasbe.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Hiša kulture Gorenjskega glasa je bila pretekli četrtek v znamenju Avsenikov in njihove glasbe. Skupaj z Galerijo Avsenik iz Begunj smo pripravili predstavitev najnovejše in najbolj popolne publikacije o Avsenikih in njihovi glasbi z naslovom Zlati zvoki, katalog Avsenikove glasbe. Skupaj s sodelavci jo je napisal tržaški Slovenec, veliki ljubitelj in poznavalec Avsenikove glasbe, glasbeni urednik na tržaškem radiu Aleksi Jercog. On je bil osrednji gost večera, meni pa je pripadla čast, da sem se pogovarjal z njim. Večer ni obsegal samo najinega pogovora, ampak ga je napolnila tudi živa Avsenikova glasba, za kar sta z igranjem na diatonični harmoniki poskrbela harmonikarja, učenca Glasbene šole Avsenik Patrika Ahačič iz Loma in Matija Gros z Brda nad Kovorjem, popestritev večera pa je bil film o Avsenikih po scenariju gosta večera Aleksija Jercoga.



Aleksi Jercog z najnovejšo in najboljšežnejšo knjigo o Avsenikih. Zase pravi, da se je z njimi rodil in odraščal, v živo pa jih je prvič videl igrati leta 1978. / Foto: Gorazd Kavčič

Knjiga, o kateri smo se pogovarjali pretekli teden, ni prva Aleksijeva knjiga o Avsenikih. Leta 2005, ko je minilo pol stoletja od prvega nastopa takrat še Gorenjskega kvarteta v Trstu, je napisal knjigo z naslovom S pesmijo našo – 50 let z Avsenikovo glasbo na Tržaškem in Goriškem.

Tri leta kasneje, ko je Avsenikova glasba praznovala 55 let, pa je Aleksi Jercog prejel prijazno pismo Brigitte Avsenik s prošnjo, če bi lahko napisal krajšo biografijo o bratih Avsenik. Knjiga je bila napisana. Za njen naslov je izbral ime ene od Avsenikovih viž – S polko v svet.

Leta 2013 je bil pred Aleksijem Jercogom nov izdajec. Ko so v Begunjah snemali dokumentarni film o Avsenikih, je bil zaprosen, če lahko napiše doslej najboljšežnejše delo o Avsenikih, nekakšen krovni pregled več kot šestdesetletnega osebnega in glasbenega

»Brata Avsenik sta napisala več kot tisoč skladb. Ansambel jih je posnel nekaj nad 700. Preostale so v radijskih arhivih in niso bile posnete na plošče. So pa tudi take, ki jih je Slavko komponiral in snemal na kasetofon, vendar jih Vilko ni aranžiral za objavo, gotovo pa tudi naslova še nimajo. Slavko Avsenik mlajši je povedal, da je kar nekaj kaset s takimi skladbami,« je povedal Aleksi Jercog.

sodelovanja Avsenikovih bratov Slavka in Vilka.

»Za naslov nove knjige sem znova izbral ime ene od najbolj znanih viž Zlati zvoki. Vse, kar sta brata skupaj ustvarila v 63 letih, je nekaj neponovljivega, nekaj izjemnega. Njuni zvoki so res zlati. Bal sem se, če bom zmogel tako zahteven in prestižen projekt. S trudom in sodelovanjem Avsenikovih domačih, založbe in poznavalcev te glasbe, med katerimi moram posebej omeniti Simona Golobiča, je bil letos poleti vsebinsko in tudi oblikovalsko zahteven projekt končan. Knjiga je katalog, v katerem je zbrano vse, kar sta brata ustvarila do Slavkove smrti. Podrobno, dvojezično – v slovenščini in nemščini – je predstavljenih okrog 80 albumov in na stotine drugih plošč. Opisane so vse objavljene skladbe, ki sta jih napisala Slavko in Vilko, nato krajša zgodovina ansambla, publikacije in notni zvezki. Posebej so opisani nadaljevalci Avsenikove glasbe. Knjiga

ima prikupno kvadratno obliko, kot plošča z reliefno platnico,« je o katalogu Zlati zvoki povedal Aleksi Jercog. Prepričan je, da je kljub strokovnosti zaradi množice podatkov vsesplošno uporaben. Pri izdaji je pomagalo tudi ministrstvo za kulturo, žal pa Avsenikova glasba še ni vpisana v register kulturne dediščine!

»Avsenikova glasba je večna, saj poje o vrednotah, ki jih Avseniki vračajo v življenje. Igrajo in pojejo o naravi, okolju, družini, prijateljstvu, ljubezni in o vsem, kar je lepo, človeško, o celotnem spektru človekovih čustev. Melodije so preproste, vendar nikdar banalne, besedila zanje pa so pisali tudi najbolj znani slovenski pesniki, kot so Tone Pavček, Gregor Strniša, Janez Menart in drugi. Tone Pavček je napisal besedila za prekrasen božični album, za katerega je Slavko deset skladb napisal v enem večeru. To je nekaj neverjetnega,« je o Avsenikovi glasbi povedal Aleksi Jercog.

Srečanje po sedemdesetih letih

Marijana Lavrič, najstarejša stanovalka doma Taber, in Vincencij Vinko Ovijach, ki živi v Avstraliji, sta se srečala po sedemdesetih letih.

JANEZ KUCHAR

Šmartno – Marijana Lavrič iz Trboj je z 98 leti najstarejša stanovalka Doma Taber v Šmartnem pri Cerkljah. Nanjo so ponosni tudi v domu, saj z njimi deli pozitivno energijo in zgodbe svojega življenja. Je prijetna sogovornica, bere časopise, tudi Gorenjski glas, uporablja pa tudi mobilni telefon.

Na začetku oktobra je Marijano doletelo veliko presenečenje, ko jo je po sedemdesetih letih, odkar sta se nazadnje videla, obiskal nekdanji sovaščan, zdaj 95-letni Vincencij Vinko Ovijach, ki živi v avstralskem Sydneyju. Vinko je v Slovenijo prispel 28. septembra s hčerko Marico in sinom Karlijem, nazaj v Avstralijo pa se je vrnil 17. oktobra. Oba, hčerka in sin, sta rodno deželo svojega očeta obiskala prvič in bila nad njo navdušena. V Domu Taber sta Vinka pripeljala 13 let mlajša sestra Manca in njen mož Marjan, ki živita na kmetiji Pr' Brank na



Marijani in Vinku so se pridružili še Zdravko Kastelic, v. d. direktorja Doma Taber, ter zakonca Manca in Marjan Kastelic, po domače Brankova s Prebačevega.

Prebačevem. Vinko pa ima še 89 let starega brata Jančka, ki živi v Trbojih. Z ženo Marijo bi letos praznovala 70-letnico poroke, pa mu je pred 15 meseci umrla.

Že dalj časa je imel Vinko željo, da bi spet videl nekdanjo sovaščanko Marijano. Srečanje po sedemdesetih letih v domu Taber

je bilo ganljivo za oba, a še posebno za Marijano. Obujala sta spomine, predvsem na njeno težko življenje, ki pa je nikoli ni dotolklo in je z veseljem poprijela za prav vsako delo. V mladosti sta skupaj pasla krave, največkrat na vaškem svetu, skupaj s fanti s sedmih ali osmih manjših kmetij iz

Trboj. Kot sta povedala, so jima krave tudi ušle s pašnika do Voklega, kjer so jih domačini čez noč odpeljali v hlev in jih pomolzli, naslednje jutro pa so jih vrnili pastirju. Če so jeseni kdaj ušle na vrt, kjer je bilo še precej zelenjave za zimo, je bil zaradi škode, ki so jo povzročile, kaznovan.

Podprli Listino temeljnih pravic brezdomnih

VILMA STANOVNIK

Kranj – Mestna občina Kranj je pristopila k podpisu Listine temeljnih pravic brezdomnih. Predlog občinske uprave so jo na zadnji seji podprli kranjski mestni svetniki, gre pa za poziv Fundacije Abba Pierre in Feantse, ki mesta v Evropski uniji pozivata, da podprejo listino, s katero bi prepoznali in potrdili pravice ljudi, ki doživljajo brezdomstvo.

V Mestni občini Kranj se problematike brezdomstva zavedajo že dlje časa, zato so v sodelovanju s Centrom za socialno delo Kranj že v letu 1997 vzpostavili program Razdelilnica hrane, s katerim dnevno zagotavljajo hrano socialno ogroženim

posameznikom. Za reševanje problematike brezdomstva so na Sejmšiču 4 odprli Zavetišče za brezdomce, kjer je v povprečju nastanjenih 24 oseb. Na Sejmšiču 4 se je preselila tudi razdelilnica hrane, ki je nato vzpostavila še program Viški hrane. Temu programu je pred kratkim Mestna občina Kranj brezplačno odstopila prostore na Vodopivčevi ulici.

Najnovejši projekt kranjske občine je vzpostavitev tako imenovane pro bono oziroma Fajdigove ambulante, ki bo namenjena osebam brez zdravstvenega zavarovanja. Tako občina že uresničuje vse pravice, ki jih omenja Listina temeljnih pravic brezdomnih.

Shod v podporo parku pod TVD Partizan na Bledu

Bled – Društvo za varstvo okolja Bled to nedeljo ob 10.30 prireja shod v podporo vzpostavitvi parka pod TVD Partizan na Bledu, ki je predviden tudi v občinskih prostorskih aktih. Kot so zapisali, želijo s shodom, ki bo potekal med občino in spodnjim zemljiščem TVD Partizan, opozoriti na dogajanje v najožjem središču Bleda, kjer je zasebnik 2300 kvadratnih metrov veliko zemljišče nasul z gramoznim materialom in samovoljno spremenil namembnost rabe prostora iz parka v parkirišče.



Pri proračunu »konservativni«

Občinski svetniki so se na zadnji seji seznanili s predlogom proračuna za prihodnje leto, ki bo do 30. novembra v javni obravnavi.

MATEJA RANT

Žiri – V proračunu za prihodnje leto so predvideli 4,6 milijona evrov prihodkov, za naložbe pa bodo predvidoma namenili 1,3 milijona evrov oziroma skoraj trideset odstotkov celotnega proračuna. Po besedah župana Janeza Žaklja so tudi tokrat proračun načrtovali »konservativno«. »Nismo napihovali prihodkov. S sredstvi, ki jih imamo na voljo, smo načrtali naloge, ki so za občino najbolj potrebne oziroma pomembne, pri čemer smo upoštevali tudi, ali je mogoče zanje pridobiti dodatna sredstva.«

Med večjimi projekti je tako župan omenil postavitev nove športne dvorane, za katero so že pridobili vsa potrebna zemljišča.

Prihodnje leto bo sledila izdelava gradbene dokumentacije in recenzija projekta, čez dve leti pa bi tako lahko objavili javni razpis za gradnjo dvorane. Prihodnje leto namreč po županovih besedah ne morejo računati na sredstva s strani države, medtem ko naj bi imeli v letu 2018 več možnosti za to. Ločeno od projekta dvorane poteka tudi pridobivanje gradbenega dovoljenja za ureditev atletske steze, saj slednje sovпада z gradnjo nadomestnega igrišča za nogomet. Nekaj več sredstev so v proračunu namenili še za asfaltacijo cest, predvsem v Jarčji Dolini in Koprivniku, kjer bodo odpravljali še posledice poplav iz leta 2014, zato bo nekaj sredstev prispevalo tudi ministrstvo za okolje in prostor.

Prekolesarili nad sedemsto kilometrov

Za Društvo upokojencev Naklo je značilna organizacija izletov. Pri enem je uspešno sodeloval tudi Gorenjski glas.

JOŽE KOŠNJEK

Naklo – Vodstvo Društva upokojencev Naklo je pred nedavnim ocenilo delo v zadnjih mesecih. Ocena je bila pozitivna. Za člani Folklorne skupine in pevske skupine Šestica je kar nekaj nastopov, skrb vzbujajoč pa je upad števila plesnih parov. Iskali bodo nove, ob tem pa nadaljevali delo z manj pari. Izleti ostajajo stalnica v delovanju društva. Na izletu najstarejših članov je bilo blizu 60 udeležencev, septembrskega izleta na Koroško pa se je udeležilo več kot 50 članic in članov. Društvo je pripravo in izvedbo izleta

zaupalo Gorenjskemu glasu. Zelo dobro so organizirani kolesarji. Letos so izpeljali 17 kolesarskih potepov, na katerih so prevozili več kot 700 kilometrov. Povprečno se vsake vožnje udeleži 12 kolesarjev. V društvenem domu so uredili strelišče, kjer se enkrat tedensko srečujejo ljubitelji tega športa, prav tako pa bo tudi letos organizirana telovadba za člane. Društvo bo leto sklenilo z obdaritvijo najstarejših in bolehnih članov in z novoletnim družabnim srečanjem. Ker starost in bolezen redčita vrste, letos je umrlo že 18 članic in članov, je dobrodošla vsaka nova moč.



Člani Društva upokojencev Naklo so na izletu na Koroško spoznavali tudi Celovec.

Loka vsako leto lepša

Skupina za lepšo Loko je podelila priznanja za najlepše urejene hiše, balkone v blokih, turistične, gostinske in nastanitvene objekte ter kmetije na območju občine Škofja Loka, nagradila pa je tudi družino z najlepšimi nageljni.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Priznanja vsako leto podeljujejo v šestih kategorijah in še posebno priznanje za nageljne. Letos so jih za najlepša ocvetličena v starem mestnem jedru prejeli: Čipke Mojca družine Jemc na Blaževi ulici, družina Šturm na Spodnjem trgu in krčma pri Miholu na Mestnem trgu. Med nastanitvenimi, gostinskimi in ostalimi turističnimi objekti v občini je prvo mesto osvojila gostilna pri Boštjanu na Križni Gori, drugo gostilna Rupar na Sv. Andreju in tretje apartmaji Danica na Partizanski cesti v Škofji Loki. Podjetja, ustanove in kulturni spomeniki v občini, ki so najlepše urejali svoje okolje, so v tem letu: Orodjarstvo Bergant pri Sv. Barbari, Avto Markovič na Kidričevi cesti in podjetje Filc na Trati.

Z najlepšimi balkoni v škofjeloških blokih se lahko pohvalijo družine Leben (Partizanska cesta 44), Štimac (Frankovo naselje 52)



Balkon kmetije Potočnik v cvetju in zelenju / Foto: Andreja Križnar

in Emeršič (Partizanska cesta 47), najlepše urejene stanovanjske hiše pa imajo družine Đurovič v Virmašah, Ravnikar na Križni Gori in Klemenčič v Brodeh, svoje kmetije pa najlepše urejajo družine

Potočnik (Stirpnik), Ravnikar (Križna Gora) in Alič (Sv. Barbara). Posebno priznanje za nageljne je prejela družina Veber iz Puštala. Kot nam je že pred podelitvijo letošnjih priznanj dejala članica Skupine za lepšo

Loko Danica Langerholc, je lepo urejenih in s cvetjem okrašenih hiš vsako leto več, tako da se kar težko odločijo, katerim bodo dodelili priznanja, več »konkurence« pa bi si želeli pri podjetjih in ustanovah.

Asfaltirajo državno cesto na Jelovico

ANA ŠUBIČ

Železniki – Direkcija za infrastrukturo se je lotila asfaltiranja državne ceste Rudno–Rovtarica v občini Železniki. Gre za dovozno makadamsko cesto na planoto Jelovica, ki služi tudi kot povezava do Bohinjske Bistrice. Kot so pojasnili na direkciji, bo izvajalec Gorenjska gradbena družba na 3740 metrov dolgem odseku do priključka občinske ceste proti Novakovi kmetiji izvedel protiprašno zaščito z asfaltno plastjo na vozišču.

Investicijo, vredno skoraj 356 tisoč evrov, bodo končali predvidoma do 19. novembra, v času del pa velja popolna zapora ceste. Za asfaltiranje so se odločili zaradi nižanja stroškov letnega in zimskega vzdrževanja vozišča ter izboljšanja dostopnosti do Novakove kmetije. Asfaltiranje preostalega makadamskega odseka v dolžini skoraj 17 kilometrov do navezave na regionalno cesto, ki vodi od Soriške planine proti Bohinjski Bistrici, trenutno ni predvideno, so še dodali na direkciji.



Dela na 3740 metrov dolgem odseku ceste Rudno–Rovtarica naj bi končali do 19. novembra. Investicija je vredna skoraj 356 tisoč evrov. / Foto: Andrej Tarfla

Za desetino višje nadomestilo

Šenčur – Občina Šenčur ima odlok o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč (NUSZ) iz leta 2008, sprejetje novega pa je potrebno zaradi povečanja zneska, ker zelo zaostaja za primerljivimi občinami. Država je pred časom skušala uvesti nepremičninski davek in so nanj računali tudi v Šenčurju, a ker se to ni zgodilo, sedaj v skladu s priporočili države sprejemajo nov odlok o NUSZ. Novost v njem so tri območja: prvo za Šenčur in Srednjo vas, drugo za severna naselja, ki so lani pridobila novo komunalno infrastrukturo, tretje pa za južna naselja, kjer je treba komunalno infrastrukturo še zgraditi. Prej so nadomestilo zaračunavali na dveh območjih. S predlaganim odlokom, ki so ga sprejeli z enim svetniškim glasom proti, se bo nadomestilo povečalo v povprečju za 11 odstotkov. V občinskem proračunu iz tega vira pričakujejo okoli 55.000 evrov priliva.

Zavod ima v. d. direktorja

URŠA PETERNEL

Jesenice – Ker bo zaradi upokojitve predčasno prenehal mandat dosedanjemu direktorju Zavoda za šport Jesenice Zoranu Kramarju, je bil objavljen javni razpis za mesto direktorja zavoda. Prijavili so se trije kandidati, a nobeden od njih ni pričel komisije, zato bodo razpis januarja ponovili. Za

obdobje največ enega leta pa so za vršilca dolžnosti direktorja imenovali Gabra Šorna, ki je bil že doslej zaposlen v zavodu za šport. Ob tem pa sta dva člana občinskega sveta, Janez Poljšak in Aleksander Pozvek, opozorila, da je bilo neprimerljivo, da so se kandidati pred izbirno komisijo morali predstaviti v tujem jeziku, to je angleščini.



Uporabljajo energijo narave

Petindvajsetletnico svojega delovanja in 55 let ustanovitve kamniškega podjetja Zarja so v Zarji Kovis počastili s strokovnim srečanjem na temo trajnostnih virov energije.

JASNA PALADIN

Snovik – Kamniško podjetje Zarja Kovis (njena predhodnica je bila Zarja) se ukvarja z energetskimi sistemi, projektiranjem in inženiringom ter strojnimi, električnimi in plinskimi instalacijami in so eno vodilnih podjetij pri nas s področja obnovljivih virov energije. Njihov »otrok« – kot se slikovito izrazi direktor podjetja Ivan Hribar – so Terme Snovik, znane kot eden bolj »zelenih« turističnih kompleksov pri nas, kjer že od odprtja stavijo na termalno energijo, biomaso in drugo energijo iz narave. Prav zato so strokovno srečanje, ki so ga pripravili ob svoji obletnici, pripravili v termah, tam pa skupaj s številnimi strokovnjaki, poslovnimi partnerji in sodelavci v ospredje postavili tudi priložnosti, ki jih imamo kot država in skupnost na področju energetskih sistemov z energijo narave.

»Rešitve poznamo, sprejeli smo ukrepe, imamo tudi vire financiranja, samo na nas je, da delujemo v sozvočju z naravo in z energijo



Direktor Zarje Kovis Ivan Hribar v Termah Snovik, ki so eden ključnih projektov podjetja. / Foto: Gorazd Kavčič

narave,« se je glasilo eno od sporočil podjetja, ki sodi med najuspešnejše v občini Kamnik, zato jim je priznanje in vrsto spodbudnih besed ob jubileju namenil tudi župan Marjan Šarec. »Ljudje smo čudni, danes na novo odkrivamo tisto, kar smo nekoč že imeli in je bilo samoumevno. Še nekaj let nazaj je bilo nazadnjaško imeti krušno peč, danes vemo, da je povsem drugače. Smešno,

a hkrati žalostno je, kako nas danes mediji učijo, kako pravilno zakuriti ogenj, kako se pozimi ogreti in kako polje ohladiti. A številna znanja se žal pozabljajo in številni se še vedno ne zavedajo, da je bila narava tukaj že mnogo pred nami in da nismo mi tisti, ki bodo krojili usodo naravi, ampak je obratno. V Zarji Kovis uporabljajo zdravo pamet in ni naključje, da njihov direktor prihaja iz

Tuhinjske doline, saj Tuhinjski še vedo, kako funkcionira narava.«

Na strokovnem srečanju so predavatelji navedli nekaj konkretnih dejstev – tudi vire sofinanciranja in primerne dobrih praks. V novi finančni perspektivi do leta 2020 je namreč preko različnih razpisov za obnovljive vire energij na voljo še več finančnih sredstev kot do zdaj. Da smo na prelomni točki človeštva, na kateri je prava odločitev le sonaravni energetski pristop in da so omejitve le v naših glavah, ne kapitalu, je tako poudaril Peter Novak, eden največjih strokovnjakov za energetiko pri nas. Mag. Gregor Rome je predstavil konkretna posojila in učinke Ekosklada, Uroš Habjan z ministrstva za infrastrukturo novo finančno perspektivo na področju energetike 2014–2020, Rajko Lebar nekaj primerov dobrih praks s projekti trajnostne energije, mag. Boris Sučić z Inštituta Jožef Stefan novo tehnologijo za nižanje porabe energije, Ivan Hribar pa konkretne priložnosti podjetij, ki se ukvarjajo z naravno energijo.

Izbrali javne objekte za sanacijo

Občina Medvode namerava s pomočjo javno-zasebnega partnerstva energetsko sanirati štiri javne objekte: tri šole in enoto vrtca.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občinski svet Občine Medvode je sprejel predlog odloka o javno-zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta pogodbenega zagotavljanja prihrankov rabe energije z namenom energetske sanacije javnih objektov v lasti Občine Medvode. Ta predstavlja osnovo za kandidiranje na razpis za sofinanciranje operacij energetske prenovitve iz kohezijskega sklada. Še prej bo morala občina prek javnega razpisa izbrati koncesionarja/zasebnega partnerja, ki bo izvedel energijsko prenovitvo izbranih stavb.

Na ta način želijo v občini Medvode sanirati štiri javne objekte, ki ustrezajo pogojem in merilom iz navodil ministrstva za infrastrukturo, in sicer OŠ Simona Jenka Smlednik, POŠ Sora, POŠ Topol in Vrtec Medvode – enota Ostržek. S sredstvi evropske kohezijske politike se sofinancira 40 odstotkov upravičenih stroškov operacije, preostala sredstva mora zagotoviti občina skupaj z zasebnikom. Pri energetski obnovi omenjenih štirih objektov bo občina soudeležena v vlaganjih v projekt

v maksimalnem znesku devetih odstotkov celotne operacije, za svoj delež mora zagotoviti tudi sredstva za pokritje DDV. S tovrstno sanacijo zasebni investitor na osnovi ocenjene prihrankov, ki jih bo dosegel z energetsko sanacijo, občini omogoči takojšnjo izvedbo sanacije, svoj vložek pa si povrne iz prihrankov, ki jih je dosegel z izvedbo sanacije.

Svetniki so odlok sprejeli, izrazili pa so nekaj pomislekov, predvsem glede izbire energenta. Tudi mnenje odbora za urejanje prostora in ekologijo je bilo, da je treba pri pripravi javnega razpisa za izbor koncesionarja dati prednost obnovljivim virom energije iz domačega okolja, predvsem lesni biomaso. Izrazili so tudi potrebo po energetski sanaciji še drugih javnih objektov v lasti občine, ki ne ustrezajo merilom in navodilom ministrstva, predvsem Kulturnega doma Medvode.

V občini Medvode so sicer tudi v preteklih letih veliko naredili na področju energetske sanacije in zanjo so pridobili tudi nepovratna sredstva. Med drugim so zgradili dva nizkoenergetska vrtca: v Smledniku in Pirničah.

Cankarjevo cesto prenavljajo

Obnova Cankarjeve ceste v Kamniku bo potekala po fazah, polovične zapore prometa so predvidene prihodnja dva meseca.

JASNA PALADIN

Kamnik – Direkcija RS za infrastrukturo – Sektor za vzdrževanje, varstvo cest in prometno varnost Ljubljana je prejšnji teden začela obnovo 510-metrskega odseka regionalne Cankarjeve ceste od Plečnikovega mostu do križišča z lokalno cesto Mekinje–Godič. »Obnova bo vključevala ureditev vertikalne in horizontalne prometne signalizacije, zamenjavo tampona v debelini 30 cm (po celotnem odseku) ter



Obnova Cankarjeve ceste bo predvidoma potekala šestdeset dni. / Foto: Gorazd Kavčič

preplastitev vozišča v skupni debelini 13 cm, so nam sporočili z Direkcije in dodali, da vrednost znaša slabih 134 tisoč evrov. V času obnove bodo polovične zapore izvedene v osmih fazah in urejene z začasno prometno signalizacijo, v zadnji fazi pa bo zapora Cankarjeve ceste na območju priključevanja na regionalno cesto Kamnik–Mekinje popolna. Obvoz bo urejen v smeri Prašnikarjev drevored–Naveljska pot–Cankarjeva cesta in obratno.

Nova direktorica je Mojca Šraj

Po letu in pol je Viktorijo Drolec na mestu direktorice Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda zamenjala Mojca Šraj.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Po letu in pol je Zavod Medgeneracijsko središče Komenda dobil novo staro direktorico Mojco Šraj,

ki je v delovanje zavoda vključena že od ustanovitve leta 2007. Šrajeva je mesto direktorice ponovno prevzela začetek novembra, potem ko se je Viktorija Drolec, menda

iz osebnih razlogov, odločila prekiniti petletni mandat po le dobrem letu in pol na mestu direktorice zavoda.

Komendčanka Mojca Šraj je sicer socialna delavka, ki je

med letoma 2007 in 2014 kot vršilka dolžnosti ali s polnimi pooblastili opravljala funkcijo direktorice, nato pa je do nedavnega prostovoljno opravljala funkcijo predsednice sveta zavoda. Vseskozi je bila v delovanje zavoda vključena tudi kot strokovna delavka in usposobljena prostovoljka in sovoditeljica medgeneracijske skupine. Zadnje leto je bila na zavodu za zaposlovanje prijavljena kot brezposelna oseba.

Vodice območje brez mednarodnih sporazumov

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Občina Vodice se je na nedavni seji občinskega sveta pridružila gibanju občin proti prostotrgovinskim sporazumom TTIP, CETA in TISA. Gre za sporazume med Evropsko unijo in ZDA ter Kanado, ki že dlje časa sprožajo precej kritik na račun nepreglednega in nedemokratskega načina sprejemanja ter neželenih posledic, ki jih sprejem teh sporazumov prinaša. Vodiški svetniki so se tako odločili pridružiti gibanju, ki mu sledi že več kot dva tisoč mest in občin po Evropi, da območje občine postane območje

brez prostotrgovinskih sporazumov. Na isti seji so sprejeli tudi sklep os tališču občine do vpisa pravice do pitne vode v ustavo RS, do katere se opredeljujejo občine znotraj vseh treh združenj slovenskih občin. Strinjajo se, da velja pitno vodo oz. vodne vire dolgoročno zaščititi z ustavnim določilom. V Vodicih tako menijo, da bi bilo v ustavo treba vnesti le osnovno določilo, da so viri pitne vode trajno javno dobro. Dodatno dopolnjevanje, ki ga predvideva predlog spremembe ustave, pa posega v izvirne pristojnosti občin in samostojnost lokalne samouprave.

Prodajajo nekdanji vrtec v Pirničah

Medvode – Občina Medvode je objavila zbiranje ponudb za prodajo nepremičnin v lasti Občine Medvode. Gre za ponovljen postopek prodaje stavbe in zemljišča nekdanjega vrtca v Pirničah. Prvi dve zbiranju ponudb v lanskem letu nista bili uspešni. V novem zbiranju ponudb je znižana izhodiščna vrednost na podlagi nove cennitve 193 tisoč evrov. Ponudbe zbirajo do 23. novembra do 9. ure.

Zacvetela je Planinska roža



V osrčju pojočih gora: opereta Planinska roža na odru tržiškega Kulturnega centra. Prihodnje leto bo osemdeseta obletnica njenega nastanka. / Foto: Luka Renner

SAMO LESJAK

Tržič – Kulturno društvo Ignacij Hladnik Tržič je z izvedbo operete Planinska roža navdušilo občinstvo zbrano v tržiškem kulturnem centru. Znamenito opereto je Radovan Gobec napisal leta 1937 in ni naključje, da se je KD Ignacij Hladnik prav sedaj lotil izvedbe, ki predstavlja uverturo v okroglo osemdeseto obletnico njenega nastanka.

Dogajanje je postavljeno v idilično okolje gorskega sveta, kjer glavna protagonistka operete Katja Silvana, ki jo igra Mateja Langus, s svojim petjem navduši mestne gledališnike. Ti spesnijo čudovito opereto Planinska roža in sklenejo, da jo bodo uprizorili v svojem gledališču. Za komičnost zgodbe poskrbijo mnogi stranski liki, celotna opereta, ki jo je skladatelj posvetil svoji soprogi Sonji, pa je

Ne sejejo in ne žanjejo

Mengeš – Marta Jakopič Kunaver je sicer bolj znana po svojih motivih križanega, križevega pota in dekorativnega sveta angelov, svetnikov in simbolov evharistije, a v Galeriji Mežnarija se predstavlja s ciklom šopkov in ptic, ki bo na ogled še do 9. novembra. »V upodabljanju šopkov in ptic, ki jih slika bodisi posamezno bodisi ta motiva združuje, je vselej izvirna, saj se njena slikarska videnja razlikujejo tako po formatih in slogovnem izrazu kot umetniški intenziteti. Segajo od miniaturnih velikih platen ter od bolj realističnih upodobitev do abstraktnih likovnih rešitev,« je v spremnem tekstu ob razstavi zapisal dr. Andrej Doblehar. Razstavljeni dela zaznamuje bogat nabor barv, kar je glavni ustvarjalni element avtorice, ki jo je Doblehar označil kot veliko koloristko. V likovnih upodobitvah šopkov je Jakopič Kunaverjeva hkrati tradicionalna in sodobna, medtem ko pri upodobitvah ptic v ospredje stopajo karakterne značilnosti teh živali in so včasih celo humorne.



Marta Jakopič Kunaver razstavlja v Galeriji Mežnarija.

Prvinske slikarske podobe

V Galeriji Krvina v Gorenji vasi je na ogled razstava Josipa Kopričanca, klasika naivnega slikarstva.

SAMO LESJAK

Gorenja vas – Za naivno umetnost velja, da ne temelji na akademski izobrazbi ustvarjalcev ter načeloma ne upošteva realnih razumskih razmerij med likovnimi sestavinami, temveč gre pri njej za specifičen način stilizacije likovnih oblik tako pri izšolanem kot amaterskem slikarju. Tovrstna umetnost je razširjena predvsem v slikarstvu, kjer se zaradi usmeritve v dekorativnost po eni strani ter nazornega slikarskega podajanja pripovedi po drugi lažje uveljavi v širšem spektru oblikovnih stilizacij kakor v kiparstvu.

Življenje in delo pokojnega hrvaškega slikarja Josipa Kopričanca, sicer po izobrazbi tesarja, rojenega leta 1932, sta vezana na zagorsko vasico Hlebine, od koder prihajajo poznani slikarji naive, kot sta npr. Krsto

Hegedušič in Ivan Generalič. Kopričanec je sodeloval na več kot šestdesetih razstavah doma in po svetu ter je prejemnik mnogih uglednih nagrad. Vseskozi je gojil izvirnost podravske naive, po motiviki pa se je držal tradicije Hlebinske slikarske šole: v prepoznavnem izboru barv je upodabljal podravske letne in zimske pejsaže, kmečke panorame, prežete z motivi starih poklicev in običajev.

Postavitev razstave slik v duhu tovrstne žanrske paradigme v Galeriji Krvina je zato povsem logična poteza v več smislih. Prav v Poljanski dolini se je namreč sredi šestdesetih let izoblikovala znana skupnost smeri naivnega slikarstva, poleg tega pa Galerija Krvina predstavlja – v tej regiji eno izmed redkih, tudi zato še bolj pomembnih – že vzpostavljenih platform



Ustvarjalca je predstavil idejni ter organizacijski vodja razstave Milan Podgoršek (na desni), direktor galerije Jurij Krvina pa se je odločil obuditi umetniško-duhovno pot galerije, ki jo je začrtal njegov oče Zdravko. / Foto: Gorazd Kavčič

raznovrstnih umetniških razstav, likovnih kolonij, literarnih dogodkov in drugih kulturnih prireditev. Njen ustanovitelj Zdravko Krvina jo je konceptualiziral ter udeležil kot prostor umetnosti pa tudi

druženja, sodelovanja in povezovanja, kar je dokazala tudi tokratna razstava, sicer prodajnega značaja, ki bo vse umetnosti željne obiskovalce vabila še nekaj mesecev – do naslednje zanimive razstave.

Prihodnost razstavljanja v živi galeriji

Družinski hotel Kristal v Ribčevem Lazu v Bohinju je letos pripravil že osmo likovno kolonijo Kristal, v sklopu katere so skupaj z umetniki hotelske sobe preuredili v unikatne galerije posameznih umetnikov ali tematik.

ANDRAŽ SODJA

Ribčev Laz – Tudi letos so se zadnji teden v oktobru v družinskem hotelu Kristal v Ribčevem Lazu zbrali umetniki pisane mednarodne družine na že osmi mednarodni likovni koloniji Kristal.

Letos so se lastniki hotela, družina Dobravec, skupaj s koordinatorko kolonije, likovno kritičarko in umetnostno zgodovinarico Anamarijo Stibilj Šajn, in slikarji odločili, da bodo več kot dvesto slik, ki so jih v osmih letih kolonije Kristal ustvarili umetniki, smiselno razporedili po hotelskih sobah. Tako so svoje sobe dobili vsi sodelujoči umetniki, ker pa je umetniških del več kot sten v hotelskih sobah so uredili tudi hodnike.

Kot je povedala Anamarija Stibilj Šajn, se letošnje kolonije udeležujejo Andreja Arbiter, Igor Banfi, Anja Baš, Alojz Berlec, Ana Cajnko, Zdravko Dolinšek, Stanika Golob, Borut Grce - Brut Carniolus, Milena Gregorčič, Miro Kačar, Janez Kovačič, Jurij Kravcov, Nikolaj Mašukov, Buba Pósa, Ede Pósa, Stojan Špegel, Dušan Sterle, Janez Štros, Veljko Toman in Mirjana Zirdum.

Stibilj Šajnova nadaljuje, da je Kristal projekt v rasti: »Nekatere sobe bodo končane, nekateri avtorji pa so bili na koloniji manjkraj in bodo svoje sobe dopolnjevali. Poznamo art hotele, vendar je koncept avtorskih sob nekaj novega, drugačnega. Eno je, da ti poskrbiš za likovno opremo svojega hotela ali poslovnega prostora.

Drugače pa je, če ta dela v tem okolju nastajajo. Povsem drugače je, če greš v atelje in naročiš dela. Te slike so se tukaj rodile in s kreativnostjo avtorjev so bile postavljene v sobah. Ko smo šli v ta projekt, nismo vedeli, kaj vse se začne dogajati. V teh dneh se je zgodilo ogromno.«

Kristal tako z umetniško vsebino presega vsa merila sodobnih turističnih kapacitet, ki so pogosto polne instantne umetnosti, industrijske umetnosti, ki pa je brez vsebine.

»Kaže pa se še en vidik dodane vrednosti. Obiskovalcu, ki se vrača v hotel, lahko na podlagi njegovega razpoloženja omogočimo okolje, ki mu bo ustrezalo: naj bo to s pomirjujočo sobo poetičnih slikarjev ali

energije polno sobo energičnejših slikarjev. Če znaš prisluntni gostu, ga lahko razvajaš tudi tam, kjer tega niti ne pričakuje. Na ta način pa se odpira tudi nova oblika predstavljanja slikarjev širšim množicam, saj vidimo, da obisk galerij upada.«

Alenka Dobravec iz hotela Kristal pa je še razložila, da je ideja za tematske sobe prišla povsem spontano, saj je bil hotel že zelo poln slik. Pred vsako sobo pa bo poleg številke sobe tudi popis vsebine z zgodbo posameznega slikarja, tako da bo gost ob vstopu v sobo že vedel, kam vstopa. »Letos je kolonija kar nekoliko v ozadju.«

Ker takšnega hotela v Sloveniji ni, so seveda tovrstne žive galerije veseli tudi slikarji.

Povabilo na večer Od veselja do nebes

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Kulturno društvo Jerbas vabi na večer ljudskih pesmi in viž z naslovom Od veselja do nebes danes ob 19.30 v Kulturni center Tržič. Program se naslanja na pripoved o življenju in usodi dveh ljudi – Jerce in Tinčeta, ki ju življenje združi,

a ju tudi loči in pelje na pot nebeškega zveličanja. Zgodba je ločena z dejanji – ob koncu vsakega bodo ljudsko pesem predstavili v sodobni zvočni preobleki. Kot je povedala umetniška vodja skupine Metka Knific, jim poudarjanje predstavlja izziv, kako pesmi izvesti skladno s preteklimi

pevskimi praksami, a jih hkrati postaviti na sodoben oder ter jih v novem kontekstu narediti zanimive gledalcem, ki se z ljudsko pesemsko dediščino redko srečajo. Posegli so po najrazličnejši literaturi, starih zvočnih posnetkih ter specifičnih folklorističnih in etnoloških raziskavah, ki

osvetlujejo vprašanje izvirnosti, dožemanja, posredovanja in spreminjanja prvinske ljudske duhovne kulture. Godci igrajo na stara glasbila in prav tako kot pevci povzemajo stare glasbene prakse, ki so bile desetletja ukoreninjene v kmečkem okolju. Prireditev je omogočila Občina Tržič.

Pol stoletja sodelovanja

Kranjski skakalni klub bo z današnjo slovesnostjo in jutrišnjo tekmo, ko se bodo pomerili tekmovalci Triglava in nemškega kluba WSV Reit im Winkl, obeležil pet desetletij uspešnega sodelovanja.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Ob zaključku polne sezone tekmovalcev v smučarskih skokih in nordijski kombinaciji, ko je SK Triglav Kranj ponovno osvojil naslov najuspešnejšega kluba v državi, bodo kranjski skakalci danes in jutri na Gorenji Savi proslavili še zlati jubilej uspešnega sodelovanja z nemškim klubom WSV iz Reit im Winkla.

Reit im Winkl je s 3500 prebivalci in več kot pet tisoč turističnimi posteljami eno največjih smučarsko-turističnih središč na Bavarskem. V tem kraju z bogato tradicijo nordijskega smučanja so se petdeset let uspešno kalili tudi kranjski skakalci v družbi mladih skakalcev smučarskih gimnazij iz nemškega Berchtesgadna in avstrijskega Stamsa.

»Prav skupni treningi in številna tekmovalna in prvi s plastiko pokriti skakalnici v Srednji Evropi so bila odlična šola za mlade skakalce in treninge našega kluba, da smo lahko držali korak v razvoju skokov z dvema skakalnima vesilama v svetu,« se spominja dolge zgodovine sodelovanja predsednik Jože Javornik, ki te dni praznuje že 30-letnico predsedovanja daleč najuspešnejšega kluba v Sloveniji.

»Nedvomno je bilo sodelovanje s tem nemškim klubom eno najpomembnejših



Hans Peter Wimmer, Jože Javornik in Franz Obermayer v Reit im Winklu

dejanj kluba, da smo s kvaliteto prehiteli druge klube v Sloveniji in zdaj že slavimo 45-letnico najboljšega kluba v državi,« pravi Javornik.

»Ko smo v sezoni 1965/66 navezali prijateljske stike z WSV Reit im Winkl iz nemčije, nam je izjemno gostoljuben in Sloveniji zalo naklonjen predsednik tega bavarskega kluba Georg Weber omogočil treninge na njihovi 50-metrski skakalnici, pokriti s plastiko, brez kakršnega koli plačila. Prijateljstvo in smučarsko strokovno sodelovanje med nami in Bavarci je bilo sklenjeno v Planici,

kamor je redno prihajal danes že pokojni Weber. Športno sodelovanje se je tudi po njegovi smrti uspešno nadaljevalo z novim predsednikom Petrom Wimmerjem in njegovim tesnim sodelavcem Franzem Obermayerjem, ki je odgovoren za ohranjanje sodelovanja s SK Triglav,« še dodaja Javornik.

Med več kot 50-letnim sodelovanjem so se spletle mnoge zanimive zgodbe in dogodki. Prav letos mineva 25 let, odkar je Jože Javornik skupaj s predsednikom WSV Reit im Winkl kot prvi v Nemčiji izobesil zastavo

samosvojne Slovenije na javni prireditvi na skakalnici, kjer je bilo tri tisoč gledalcev. To je bilo le nekaj dni po končani vojni leta 1991 v Sloveniji. O tem dogodku so veliko pisali tudi nemški časopisi.

Na jubilejnem srečanju danes in jutri na Gorenji Savi se bodo prijatelji najprej ob 18. uri srečali v večnamenski dvorani pod 110-metrsko skakalnico, ko se bodo Kranjčani zahvalili predstavnikom Reit im Winkla za njihov pomemben delež pri razvoju in uspehu triglavanov. Jutri bo ob 10. uri na skakalnicah še dvoboj med tekmovalci obeh klubov.

Zmagovit začetek rokometašev

Slovenska rokometna reprezentanca je v kvalifikacijah za EP 2018 ugnala reprezentanco Švice, v nedeljo pa jo čaka obračun s Portugalci.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V polni Rdeči dvorani v Velenju so naši rokometaši minulo sredo zvečer zmagovito začeli nov kvalifikacijski cikel za nastop na EP 2018 na Hrvaškem. V Šaleški dolini so po bledem prvem polčasu v drugem pokazali zelo suvereno predstavo in z rezultatom 32 : 27 (12 : 15) premagali tekmece iz Švice.

»Prvi polčas je bil zelo slab, podoben tistemu pred leti, ko smo izgubili v Ukrajini. Švicarjev nismo podcenjevali, po dobrem začetku smo močno popustili in naredili preveč tehničnih

napak. Ob polčasu smo se pogovorili in dvignili raven igre. Potek tekme in popoln preobrat je tudi dokaz naše kakovosti,« je po tekmi povedal Škofjeločan v reprezentančnem dresu Jure Dolenc.

Naše nova tekma kvalifikacij čaka v nedeljo, ko se bodo v Lizboni pomerili z ekipo Portugalske.

Zaradi nastopa reprezentance ta konec tedna ne bo tekem v prvi državni ligi, ekipa Urbanscape Loka pa bo tekmo 10. kroga proti Istrabenz Plini Izola odigrala v sredo, 9. novembra, ob 20. uri v domači dvorani na Podnu.

Ločani izgubili tudi z novim trenerjem

Kranj – Pri škofjeloškem košarkarskem kolektivu LTH Castings so po treh porazih prejšnji teden zamenjali trenerja. Namesto Tomaža Farteka je moštvo prevzel Rade Mijanović, ki je Ločane prvič vodil v ponedeljek na tekmi Lige Nova KBM proti ekipi Hopsov na Polzeli. Ločani so domov vrnili z novim porazom, saj so jih gostitelji premagali z 98 : 77. Nova priložnost za zmago loške košarkarje čaka jutri, ko bodo ob 20. uri v domači dvorani na Podnu gostili Portorož. Že v soboto je ekipa Helios Suns v Ligi Nova KBM doma izgubila z Union Olimpijo s 76 : 84. Domžalčani so nato tudi sredino tekmo v ligi prvakov končali sklonjenih glav. V tesni končnici jih je premagala ekipa Fraport Skyliners z 61 : 56. V Ligi Nova KBM jutri Domžalčani gostujejo pri ekipi Terme Olimia Podčetrtek. Nov poraz so na tekmi Lige Nova KBM doživeli tudi košarkarji Šenčurja Gorenjske gradbene družbe, ki so v sredo gostovali pri Zlatorogu. Domačini so bili boljši s 87 : 75. Jutri ob 19. uri ekipa Šenčurja Gorenjske gradbene družbe gosti Tajfun.

Živahno na blejskem in kranjskem ledu

Bled, Kranj – Naša moška članska hokejska reprezentanca je ta teden zbrala na Bledu, kjer se je včeraj že začel mednarodni turnir Euro Ice Hockey Challenge. Na njem sodelujejo tudi izbrane vrste Belorusije, Francije in Latvije. Naši so včeraj najprej igrali proti ekipi Latvije, a se tekma do zaključka naše redakcije še ni končala. Danes bo ob 16. uri najprej obračun Belorusija – Latvija, ob 19.30 pa se bodo naši risi pomerili s Francijo. Jutri ob 16.30 bodo naši igrali še z Belorusijo, ob 20. uri pa bo tekma med Latvijo in Francijo. Naši mladi hokejski upi do 16 let pa na mednarodnem turnirju igrajo v Kranju. Včeraj so se pomerili z Madžari, danes ob 18. uri jih čaka obračun z Avstrijo, jutri ob 13. uri pa še z Italijo.

Kegljaški spektakel v Trziču

Tržič – Kegljaški klub Ljubelj in Občina Tržič bosta to nedeljo, 6. novembra, pripravila prijateljsko tekmo med reprezentanco Slovenije in selekcijo Gorenjske. Druženje kegljačev se bo začelo že ob 14. uri, ko bodo najprej tekmovali mladi kegljači iz kegljaške šole KK Ljubelj, prijateljska tekma pa se bo začela ob 15. uri. »Pričakujemo zanimive dvoboje, zato so seveda vabljeni tudi navijači,« pravijo pri KK Ljubelj. Zaključek tekme bo predvidoma okoli 19. uri, sledilo pa mu bo druženje kegljačev in navijačev.

Izstop Zavrča za počitek Triglava

Domžalčani bodo v prvi slovenski nogometni ligi jutri gostili Gorico, v drugi ligi bo derbi na Dobu, Triglav pa bo zaradi izstopa Zavrča tokrat prost.

JOŽE MARINČEK

Domžale, Kranj – V 1. SNL Telekom bodo ekipe konec tedna odigrali tekme 16. kroga. Jutri bodo nogometaši Domžal tekmo na domačem igrišču športnega parka Domžale začeli proti nogometašem Gorice ob 18. uri. To bo obračun dveh ranjenih moštev, saj sta obe ekipi doživeli poraz v 15. krogu: Domžalčani na gostovanju pri Olimpiji, Gorica pa je doma izgubila z Rudarjem. Nogometaši Kalcerja Radomlje bodo v nedeljo gostovali v Krškem. Za njih je vsaka tekma težka, kajti s štirimi osvojenimi točkami so zasidrani na dnu tekmovalne razpredelnice. Preostali pari 16. kroga so še: Rudar – Aluminij, Maribor – Celje ter Luka Koper – Olimpija.

V 2. SNL so konec tedna na sporedu tekme 14. kroga. Jutri nogometaše Zarice Kranj čaka še ena težka tekma. Odhajajo na gostovanje v Brežice, kjer jih bodo gostili novinci v ligi, Brežice Terme Čatež. Kako močno moštvo je ekipa iz Brežic, nogometaši Zarice Kranj dobro vedo, saj se je tekma v Kranju končala z zmago gostov iz Brežic, ki so v začetku septembra slavili s 3 : 1. Na Dobu bodo nogometaši Rolteka Dob jutri ob 14. uri gostili Krko. To, da je Roltek Dob zmagal v Novem

mestu z 2 : 0, ne pove dosti. Krka je namreč postala polfinalist pokala Slovenije, uvrstitev pa si je zagotovila na gostovanju v Velenju. Torej so na gostovanju še nevarnejši kot na domačem terenu. Nogometaši Triglava, ki bi morali na domačem igrišču gostiti ekipo Zavrča, bodo zaradi izstopa Zavrča iz tekmovalja tokrat prosti.

Tekma 12. kroga 3. SNL center pa bodo nogometaši odigrali v treh dneh. Začelo se bo že danes ob 19. uri, ko bodo nogometaši Tinexa

Slovenska nogometna reprezentanca bo v začetku novembra odigrala dve tekmi, najprej v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo proti Malti v Ta' Qaliju (11. novembra ob 20.45), nekaj dni kasneje pa še mednarodno prijateljsko tekmo proti Poljski v Wrocławu (14. novembra ob 20.45).

VABI NA OGLED PRELOŽENE ROKOMETNE TEKME
3. KROGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA V 1. B DRL

RK CERKLJE : RK KRIM OLIMPIJA

V soboto, 5. 11. 2016, ob 19.30
v Športni dvorani v Cerkljah

Šenčur gostili ekipo Komen-de. Kaj drugega kot zmaga Šenčurja bi bilo prvorazredno presenečenje. Pet tekem bodo nato nogometaši odigrali jutri, vse pa se bodo začele ob 14. uri. V Lescah bo Šobec Lesce gostil AŠK Bravo, Bled Hirter bo gostili Zagorje, nogometaši Save Kranj ekipo Rudarja iz Trbovelj, nogometaše Velesovega pa čaka težak obračun v Jevnici. Aktivni bodo konec tedna tudi nogometaši v gorenjski nogometni ligi, ki bodo jutri odigrali vseh sedem tekem 11. kroga. Obeta se nekaj zanimivih srečanj, pari pa so: Škofja Loka – Niko Železniki, Kondor Godešič – Žiri, Naklo – Jecom Sport DLN, Visoko – Jesenice, Polet – Preddvor, Zarica Kranj B – JuRentA Bitnje in Britof – Bohinj.

Promet narašča, cene dokaj stabilne

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Geodetska uprava je pred nedavnim objavila poročilo o slovenskem nepremičninskem trgu za prvo letošnje poletje. Kot je razvidno iz poročila, se promet kmetijskih in gozdnih zemljišč v Sloveniji še naprej povečuje. V prvi polovici leta je bilo 1389 prodaj kmetijskih zemljišč, kar je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem šest odstotkov več, prodaj gozdnih zemljišč pa je bilo 584, kar predstavlja 10-odstotno povečanje. Povprečna cena kmetijskega zemljišča je znašala 1,40 evra za kvadratni meter in je bila na enaki ravni

kot lani v prvem polletju, cena gozdnega zemljišča pa je dosegla povprečje pol evra za kvadratni meter in je bila za pet centov višja od povprečja v lanskem prvem polletju. Kot ugotavljajo v geodetski upravi, sodijo kmetijska in gozdna zemljišča med tiste vrste nepremičnin, na katere potek krize nepremičninskega trga ni bistveno vplival. Še posebej to velja za gozdna zemljišča, katerih cene so s posameznimi odkloni razmeroma stabilne že vrsto let. Cene kmetijskih zemljišč že od največjega znižanja v letu 2010, ko so padle več kot za petino, kažejo razmeroma stabilen trend rasti.

Odkupna cena mleka se vendarle počasi zvišuje

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne septembra letos za mleko, dostavljeno v mlekarne ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 24,62 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 34 centov ali za 1,4 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,05 odstotka maščobe in 3,35 odstotka beljakovin, je

bila povprečna dejanska odkupna cena 26,71 evra in je bila za 61 centov ali za 2,34 odstotka višja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 21,95 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 24,76 evra. Odkupna cena mleka se je po več letih zniževanja avgusta le zasukala navzgor, nekoliko se je zvišala tudi septembra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarne		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
Julij 2016	23,72	25,62	21,67	23,34
Avgust 2016	24,28	26,10	22,20	24,15
September 2016	24,62	26,71	21,95	24,76

Označevanje živil in najpogostejše nepravilnosti

Kranj – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo v četrtek, 10. novembra, ob 9. uri pripravila v sejni sobi zbornice v Ljubljani (Gospodinjiska ulica 6) predavanje, na katerem bodo predstavili označevanje hranilne vrednosti na predpakiranih živilih, kakršno bo obvezno od 13. decembra dalje, novi pravilnik o splošnem označevanju živil, ki niso predpakirana, najpogostejše nepravilnosti, ugotovljene pri inšpekcijskem nadzoru, finančne podpore za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov in predvidene spremembe uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji. Predavali bodo predstavniki kmetijsko gozdarske zbornice, uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, inšpektorata, biotehniške fakultete in ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pridelovanje zelenjave v zaprtem prostoru

Poljane – Kmetijska svetovalna služba bo v četrtek, 10. novembra, ob 15. uri pripravila v sejni sobi škofjeloške kmetijske zadruge v Poljanah (nad zadružno trgovino) predavanje o pridelovanju zelenjave v zaprtem prostoru. Predavala bo kmetijska svetovalka Majda Luznar.

Prevoznice naj bi ukinili

Prevoznico za prevoz lesa naj bi nadomestila knjigovodska listina, za prevoz največ desetih kubičnih metrov lesa za lastne potrebe pa bo zadoščalo dovoljenje za posek.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada predlaga državnemu zboru, da po nujnem postopku spremeni zakon o gozdovih. S spremembami bi zagotovili pravočasno in učinkovito izvedbo sanitarnih sečenj ter preventivnih varstvenih del v gozdovih, hkrati pa tudi izvajanje uredbe Evropske unije, ki državam, članicam unije, nalaga, da preprečujejo trgovanje z nezakonito posekanim lesom in izdelki, narejenimi iz takšnega lesa, in hkrati zagotavljajo sledljivost gozdnih lesnih sortimentov.

Da bi dosegli ta cilj, vlada predlaga ukinitve prevoznice, namesto nje pa naj bi uvedli knjigovodsko listino, ki bi vsebovala podatke o lastniku gozdnega drevja ali gozdnih lesnih sortimentov, o pošiljatelju, prevozniku in prejemniku lesa, o vrsti in količini lesa ter času in kraju nakladanja in razkladanja. Prevoznik bi moral imeti listino med prevozom pri sebi, da bi jo v primeru nadzora lahko pokazal pooblaščenim uradnim osebam; sicer bi mu prepovedali nadaljnjo vožnjo in bi moral nadzorniku predložiti listino najkasneje v dveh urah po izdaji odredbe.

Prevoz drobnega lesa brez listine

Knjigovodska listina ne bo potrebna za prevoz lesa, posekanega v zasebnih gozdovih, če količina lesa na vozilu



Prevoz lesa bo namesto prevoznice spremljala knjigovodska listina.

ne bo presežala desetih kubičnih metrov, če bo les namenjen lastni uporabi in ga bo prevažal lastnik gozda ali prevoznik v okviru sosedske ali sorodstvene pomoči. Prevoznik bo v tem primeru moral imeti pri sebi dovoljenje za posek drevja, to je odločbo o izbiri dreves za posek, odločbo o sanitarni sečnji, dovoljenje za krčitev gozda ali odločbo o negovalnih delih v gozdu. Knjigovodska listina ali dovoljenje za posek tudi ne bosta potrebna v primeru prevoza največ desetih kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov, ki imajo na debelejšem koncu največ deset centimetrov premera (to pa ne velja za lesne sekanke in za razcepljen les). Kaj pa bo v primeru prevoza lesa, ki ga kmet proda ali podari posamezniku (fizični osebi)? »V tem primeru prevoz gozdnih sortimentov spremlja

Katastrski dohodek gozdnih zemljišč je odvisen tudi od rastiščnega koeficienta. Predlagani zakon omogoča lastnikom gozdov, da v postopku sprejemanja gozdnogospodarskega načrta za posamezno gozdnogospodarsko enoto lahko preverijo oz. zahtevajo preveritev rastiščnega koeficienta.

izjava ali druga listina, v kateri je navedena vrsta in količina lesa, kraj in datum, pošiljatelj, prevoznik in prejemnik lesa. Izjavo ali drugo listino morata podpisati pošiljatelj in prejemnik, hraniti pa jo morata pet let od opravljenega prevoza,« določa predlog zakona.

Podjetja bi lahko uporabljala dobavnice

Z ukinitvijo prevoznice, ki jih po veljavnem zakonu izdaja Zavod za gozdove Slovenije, bi zmanjšali administrativno obremenitev podjetij, ta bi potlej za prevoz lesa lahko uporabljala

svojo dokumentacijo (dobavnico), vendar le, če bi bili na njej vsi zahtevani podatki. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo za pomoč lastnikom gozdov pri izpolnjevanju določil evropske uredbe pripravilo in na svoji spletni strani objavilo obrazec (evidenčni list), na katerem bodo opisani podatki in postopki, ki jih bodo morali voditi.

Predlog zakona določa tudi postopek upravne izvršbe, prodajo lesa v primeru izvršbe, stroške, ki nastanejo pri tem, in ravnanje s kupnino.

Finančne spodbude za naložbe

Vlagatelji z območja Triglavskega narodnega parka so upravičeni do dodatnih točk.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v petek objavilo javni razpis za naložbe kmetijskih gospodarstev na vodovarstvenih območjih – za tehnološke posodobitve gospodarskih poslopij ter objektov za reje domačih živali, za ureditev skladiščnih kapacitet za živinska gnojila, greznic in čistilnih naprav ter za nakup kmetijske mehanizacije in strojne opreme. Za to bo namenilo deset milijonov evrov, od tega en milijon evrov za majhne naložbe, šest milijonov evrov za enostavne in zahtevne naložbe, ki jih izvajajo fizične osebe, razen s. p. posameznikov,

ter za kolektivne naložbe, ki jih izvajajo skupine kmetov, preostale tri milijone evrov pa za sofinanciranje enostavnih in zahtevnih naložb, ki jih izvedejo s. p. posamezniki in pravne osebe. Vlagatelji lahko uveljavljajo za naložbo nepovratno finančno podporo v višini 30 odstotkov upravičenih stroškov, delež sofinanciranja pa se lahko poveša za pet odstotnih točk za naložbe na območjih z naravnimi in drugimi posebnimi omejitvami ter za naložbe, povezane z ukrepom Kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil in ukrepom Ekološko kmetovanje, za 10 odstotnih točk za naložbe socialnih podjetij in za naložbe na problemskih območjih,

za 15 odstotnih točk za kolektivne naložbe in za 20 odstotnih točk za naložbe mladih kmetov, vendar pa skupni delež sofinanciranja ne sme preseči 50 odstotkov upravičenih stroškov naložbe. Najnižji znesek podpore na vlogo znaša dva tisoč evrov. Majhne naložbe so naložbe do vključno 15.000 evrov skupne priznane vrednosti, enostavne so naložbe od 15.000 do vključno 200.000 evrov vrednosti, zahtevne pa naložbe nad 200.000 evrov vrednosti. Delitev na majhne, enostavne in zahtevne naložbe je novost v tem programskem obdobju, tej so prilagojeni tudi razpisni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati vlagatelji glede

priprave poslovnega načrta, vodenja knjigovodstva in minimalnega zahtevanega obsega dela na kmetijskem gospodarstvu, pa tudi merila za izbor vlog. Ker gre za zaprti tip javnega razpisa, bodo finančne podpore dodelili le vlagateljem najbolj ocenjenih popolnih vlog, ki bodo presegle vstopno mejo 30 odstotkov najvišjega možnega števila točk. Vlagatelji, ki imajo stalno prebivališče ali sedež na območju Triglavskega narodnega parka oziroma na območju parka obdelujejo kmetijska zemljišča, bodo pridobili dodatnih 10 odstotkov možnih točk, pri tem pa teh točk ne bodo upoštevali pri doseganju vstopnega praga točk.

Uspeh gradijo že dvajset let

Jeseniško gradbeno podjetje Kovinar Gradnje ST je praznovalo dvajsetletnico delovanja. V zadnjih letih so gradili pomembne objekte v večini gorenjskih občin, od šol, vrtcev, kanalizacij, hotelov, bazenov, industrijskih objektov ...

URŠA PETERNEL

Jesenice – S slovesnostjo v banketni dvorani Kolperna na Jesenicah so v torek obeležili dvajsetletnico podjetja Kovinar Gradnje ST z Jesenic. Udeležili so se je številni poslovni partnerji, zaposleni ter predstavniki občin, tudi župana Jesenic in Bleda. To uspešno gradbeno podjetje je namreč v zadnjih letih zgradilo več pomembnih objektov v večini gorenjskih občin, med drugim hotele, bazene, šole, vrtce, industrijske objekte, kanalizacije, čistilne naprave ... Med njimi so denimo vrtec v Lescah, Gorenjska plaža v Trzinu, večstanovanjski objekt na Selu, kanalizacija v Bohinju, Ljudski dom v Kranjski Gori, kanalizacija v Kropi, trg v Mojstrani ... Med pomembnejšimi projekti za zasebne investitorje so denimo gradnja Kampa Špik, proizvodno-skladišnega objekta Saxonia - Franke v PC Moste, obnova poslovnih prostorov podjetja Domel, proizvodnega objekta v Škofji Loki, poslovnega objekta Brinox v Medvodah ...

Direktor podjetja Mirko Krašovec je orisal zgodovino podjetja, ki je bilo ustanovljeno leta 1996. Na začetku je bilo zaposlenih 59 ljudi, do leta 2000 so delovali



Foto: Gorazd Kavčič

Nekdanji direktor podjetja Kovinar Gradnje ST Franc Stegnar, predstavnik večinskega lastnika Oniks Invest Florijan Velikajne in direktor Kovinar Gradnje ST Mirko Krašovec

predvsem na področju nizkih gradenj, zadnja leta pa so prepoznaven gradbenec tudi na področju visokih gradenj. Letni prihodki znašajo med deset in dvanajst milijonov evrov, lani so ob dobrih desetih milijonih evrov prihodkov ustvarili 647 tisoč evrov čistega dobička. Ta čas imajo zaposlenih 45 ljudi, med njimi tudi proizvodne delavce, večina je zaposlenih za nedoločen čas. »S to ekipo izpolnjujemo zastavljene cilje, delamo v vseh gorenjskih občinah od Kranjske Gore do Železnikov, poslujemo uspešno, zadnji dve leti pa, ker je zaradi stanja v državi javnih naročil manj, delamo čedalje

več za zasebne investitorje. Da smo prepoznaven in zaželen partner pri investitorjih, kaže tudi dejstvo, da nam zaupajo izvedbo del, četudi pri nekaterih projektih včasih nismo najcenejši,« je poudaril Krašovec. Podjetje je tudi družbeno odgovorno, saj je zadnja leta sponzor uspešne jeseniške plavalke Anje Klinar, sponzorirajo pa tudi jeseniške hokejiste.

Večinski lastnik podjetja je družba Oniks Invest in direktor Florijan Velikajne je predstavil zgodovino obvladujoče družbe, ki bo prihodnje leto praznovala tridesetletnico. Oniks Invest je nastal iz nekdanjega komunalnega

podjetja, ki je kasneje dejavnost razširilo na področje proizvodnje armaturnih mrež, turizma, hotelirstva in igralništva, kot obvladujoči lastnik tedanje družbe HTP Gorenjka so imeli v lasti večino kranjskogorskih hotelov. A z odprodajo deležev so se s področja turizma umaknili in zdaj delujejo predvsem na področju investicijskega inženiringa. Velikajne je poudaril, da v 29 letih niso nikoli zamujali s plačami, prav tako sta stalnici trinajsta plača in božičnica, dividende pa so po njegovih besedah tako pomembne, da nihče od delničarjev ne želi prodati svojih delnic.

Kako varčevati v vzajemnih skladih

Zveza potrošnikov Slovenije in Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov sta izdala knjižico Kako uspešno varčevati v vzajemnih skladih.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Slovenija je po deležu prejemkov, ki jih gospodinjstva namenjajo za varčevanje, med 28 državami, članicami Evropske unije, na visokem tretjem mestu, za Švedsko in Nemčijo. Večina še vedno varčuje v bankah in hranilnicah, narašča pa tudi število tistih, ki varčujejo v vzajemnih skladih. Po podatkih agencije za trg vrednostnih papirjev je 426.793 vlagatelj imelo septembra letos v vzajemnih skladih 2,38 milijarde evrov, pri tem pa je bil v zadnjih štirih mesecih znesek vplačil večji od zneska izplačil.

V Zvezi potrošnikov Slovenije ob tem ugotavljajo, da številni vlagatelji v vzajemne sklade ne vedo veliko o svoji naložbi in primernosti

za svoje varčevalne cilje, na kar kažejo njihova vprašanja in pritožbe, včasih pa tudi razočaranja in obžalovanja. Da bi jim pomagali pri varčevanju v vzajemnih skladih, so skupaj z Združenjem družb za upravljanje investicijskih skladov izdali knjižico Kako uspešno varčevati v vzajemnih skladih. Kot je ob predstavitvi knjižice povedala Breda Kutin, predsednica zveze potrošnikov, so v knjižici na enem mestu zbrane ključne informacije, ki jih mora potrošnik imeti pri nakupu točk vzajemnih skladov in tudi med samim varčevanjem. »Pred nakupom se mora zavedati tega, da gre za dolgoročno odločitev in da nepremišljen nakup, na primer preveč tveganih ali preveč zapletenih naložb, lahko prinese negativne

finančne posledice.« Karmen Rejc, direktorica Združenja družb za upravljanje investicijskih skladov, je dejala, da smo Slovenci varčen narod, vendar bi ob boljšem poznavanju možnih oblik varčevanja lahko privarčevali še več. Kot eno najbolj uveljavljenih oblik varčevanja v razvitem svetu je v ospredju postavila vzajemne sklade, katerih velika prednost je v tem, da so dostopni tudi malim varčevalcem, ki svoj denar lahko razpršijo v široko paleto naložb. »O varčevanju v vzajemnih skladih lahko razmisli vsak, ki je že poskrbel za svojo finančno varnost danes, a za odločitev o tem je priporočljivo imeti vsaj osnovni pregled nad svojimi prihodki, stroški in premoženjem,« je dejal Boštjan Krisper, strokovnjak

za področje financ pri Zvezi potrošnikov Slovenije.

Kot ugotavljajo v zvezi potrošnikov, pri odločitvi o primerni obliki varčevanja na splošno velja, da so za kratkoročno varčevanje primernejše bolj varne oblike varčevanja in da si mlajši lahko privoščijo malo več tveganja. »Pri izbiri sklada ne zaupajte le imenu sklada, ampak se pozanimajte več o njegovi naložbeni strategiji in uspešnosti. V dokumentu Ključni podatki za vlagatelje boste našli dober osnovni pregled značilnosti sklada in njegovih stroškov. Pri izbiri tipa sklada je dobro poskrbeti za to, da je naložba geografsko in panožno čim bolj raznolika. To je najbolje doseči s skladi, ki vlagajo v izbrana podjetja po vsem svetu.«

Potrdili prisilno poravnavo

Po konverziji terjatev v kapital so največji lastniki Save postali sklad York, SDH in Kad.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Zoper družbo Sava, največjo hotelirsko družbo na Bledu, so uvedli postopek prisilne poravnave. Potem ko so prisilno poravnavo vendarle večinsko potrdili njeni upniki, je njihovo odločitev prejšnji teden potrdilo še Okrožno sodišče v Ljubljani. Upniki so tako na Savo prenesli za 65,04 milijona evrov na 76,04 milijona evrov, največji lastniki družbe pa postajajo njeni največji upniki: Slovenski državni holding (SDH), Kapitalska družba (Kad) in luksemburški sklad York.

Kot izhaja iz poročila stečajnega upravitelja Leona Benigarja Tošiča o vpisu in vplačilu novih delnic, sta SDH in Kad konvertirala za 29 milijonov evrov terjatev, s čimer sta prišla do 45-odstotnega deleža v Savi, sklad York pa je v lastništvo pretvoril 27 milijonov terjatev in tako prišel do 41-odstotnega deleža Save. Medtem ko sta SDH in Kad terjatve do Save letos poleti po

navodilu vlade odkupila od Družbe za upravljanje terjatev bank, jih je sklad York odkupil od bank upnic, med katerimi je bila tudi Gorenjska banka.

Poročali smo že, da je Skupina Sava v letošnjem prvem polletju realizirala 32,1 milijona evrov poslovnih prihodkov in pridelala 5,7 milijona evrov čiste izgube, kar je bilo pretežno posledica vračunanih zamudnih obresti za prejeta posojila Save. Skupina je sicer ob 30,6 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje imela 1,9 milijona evrov dobička iz poslovanja (EBIT) oz. 1,7 milijona evrov več kot v lanskem obdobju. Daleč največ prihodkov – 31,3 milijona evrov – je ustvarila Skupina Turizem. Savina turistična dejavnost je v prvih šestih mesecih ustvarila 850 tisoč evrov čistega dobička, dobiček iz poslovanja pa je znašal 1,8 milijona evrov. Kot so ob objavi rezultatov poslovanja v prvem polletju sporočili iz Save, bodo s potrditvijo prisilne poravnave in izvedbo predlaganega načrta finančnega prestrukturiranja vzpostavljeni pogoji za dobičkonosnost skupine.

Združitev zavarovalnic

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V Sloveniji je v teh dneh začela delovati Zavarovalnica Sava, v katero je družba Sava Re združila štiri svoje zavarovalnice v Sloveniji in na Hrvaškem: Zavarovalnico Maribor in Zavarovalnico Tilia ter zavarovalnici Velebit osiguranje in Velebit životno osiguranje. Največja med njimi je Zavarovalnica Maribor, ki je ob koncu lanskega leta imela 809 zaposlenih in je v letošnjem prvem polletju zbrala 111,5 milijona evrov bruto zavarovalnih premij. Druga po velikosti je Zavarovalnica Tilia s sedežem

v Novem mestu – s 388 zaposlenimi in 43,7 milijona evrov premij, obe hrvaški zavarovalnici pa sta občutno manjši: Velebit osiguranje je v prvi polovici letošnjega leta zbral 4,6 milijona evrov premij, Velebit životno osiguranje pa 1,6 milijona evrov.

Z združitvijo štirih zavarovalnic je nastala druga največja zavarovalnica na območju nekdanje Jugoslavije, največja še naprej ostaja Zavarovalnica Triglav. Za zavarovalnice vseh štirih zavarovalnic se ne bo nič spremenilo, sklenjene zavarovalne police bodo ostale v veljavi do izteka roka.

KBS banka kmalu pod okrilje Nove KBM

Kranj – Po nedavni pripojitvi Poštne banke Slovenije k Novi KBM je združena banka, Nova KBM, ob koncu oktobra podpisala pogodbo še o pripojitvi KBS banke, naslednice nekdanje Raiffeisen Banke. Kot so ob tem sporočili iz Nove KBM, je to pomemben mejnik pri preoblikovanju Nove KBM v eno vodilnih univerzalnih bank na slovenskem bančnem trgu. Pripojitev bo začela pravno veljati z dnem vpisa v sodni register, predvidoma naj bi se to zgodilo januarja prihodnje leto, pogoj za to pa je pridobitev soglasja Banke Slovenije oz. Evropske centralne banke. Stranke bodo z združitvijo bank pridobile še sodobnejšo ponudbo bančnih storitev in širše razvejano mrežo poslovalnic.

Požar zajel ostrešje podjetja v Medvodah

SIMON ŠUBIC

Medvode – V torek zvečer je grafično embalažno podjetje Jamnik na Barletovi ulici v Medvodah zajel velik požar, s katerim se je spopadlo 109 gasilcev iz šestih prostovoljnih gasilskih društev Gasilske zveze Medvode in Gasilske brigade Ljubljana.

Po ugotovitvah policije je najprej, okoli 21.20, zagorel zabojnik za papir v stiskalnici papirja, zatem pa se je požar razširil na ostrešje podjetja, na katerem je tudi

sončna elektrarna. Gasilci so odprli okoli 500 kvadratnih metrov ostrešja in pogasili požar na površini okoli 200 kvadratnih metrov, dežurne službe elektro podjetja in energetike pa so izklopile elektriko in zaprle dovod plina.

»V dogodku ni bil nihče poškodovan, nastalo pa je za nekaj deset tisoč evrov škode. Požar ni bil posledica kaznivega dejanja,« je sporočila Nataša Pučko, predstavniča za odnose z javnostmi Policijske uprave Ljubljana.

Kolesaril pri treh promilih

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policisti so v torek popoldne v Kranju dvakrat obravnavali zelo pijanega kolesarja. Najprej so preverjali informacijo, da ob Škofjeloški cesti leži poškodovan kolesar, ki je v postopku pred policisti trdil, da je sam padel med potiskanjem kolesa, po postopku, ko so se policisti odpeljali, pa se je s kolesom s kraja odpeljal tudi sam. Policisti so ga ustavili in odredili preizkus

alkoholiziranosti, ki je pokazal približno tri promile alkohola (1,48 mg/l).

V torek zvečer so gorenjski prometni policisti iz prometa izločili dva voznika, ki sta vozila brez veljavnega vozniškega dovoljenja, kranjski policisti pa v sredo ponoči še enega vinjenega voznika avtomobila, pri katerem so ugotovili, da je imel 0,66 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Prvima dvema so policisti vozili zasegli, tretjega pa so pridržali.

Odnegli denar, orodje ...

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali več vlomov in tatvin. V sredo ponoči je neznan storilec v Žirovnici vlomil v pomožni objekt na gradbišču in odtujil delovno orodje, iz stanovanja na Ulici Tončka Dežmana v Kranju je vlomilec odnesel zlatnino, na Delavski cesti v Kranju pa je nekdo razbil steklo na vozniških vratih kombija ter ukradel mobilni telefon in

denarnico, v kateri je bil tudi denar.

V torek ponoči je neznan storilec na pokopališču Lipica v Škofji Loki iz dveh vozil odtujil pnevmatike s kolesi, na Meji so vlomili v brunarico in ukradli alkohol, na Zlatem polju v Kranju je nekdo iz odklenjenega avtomobila vzela denar, v popoldanskih urah pa so na Ulici Tončka Dežmana v Kranju vlomili še v stanovanje, v katerem so storilci našli manjšo vsoto denarja.

Zagorelo zaradi pregretja olja

Podgorje – V ponedeljek okoli poldneva je v stanovanjski hiši v Podgorju izbruhnil požar, ki je povzročil za nekaj tisoč evrov škode. Po ugotovitvah kriminalistov je zagorelo v kuhinji zaradi pregretja olja na štedilniku, požar pa se je razširil po celotni kuhinji in jedilnici, ki ju je tudi močno poškodoval. Dve osebi sta zaradi vdihavanja dima potrebovali zdravniško pomoč. Policisti nadaljujejo z zbiranjem obvestil v zvezi suma storitve kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti.

Smreka ukleščila delavca

Suhadole – V sredo nekaj pred 12. uro se je v gozdu nad Suhadolami poškodoval 51-letni moški. Med podiranjem smreke je na njegovo nogo padel del debla. Ker ga sam ni mogel odstraniti, je poklical na pomoč. Odzvali so se gasilci iz PGD Moste, ki so s pomočjo delovnega stroja z ukleščenega gozdnega delavca odstranili več ton težko deblo. 51-letnika so zaradi zloma noge z reševalnim vozilom Nujne medicinske pomoči Kamnik odpeljali v ljubljanski klinični center.

Kalana so očitki prizadeli

Obtoženi Zvone Štefe, Jaro Kalan in Primož Ulaga niso vedeli, da za postavitev razsvetljave na novi skakalnici na Gorenji Savi ni bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje oz. da je to sploh bilo potrebno.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na sojenju Zvonetu Štefetu, Jaru Kalanu in Primožu Ulagi na kranjskem okrajnem sodišču zaradi domnevnih nepravilnosti pri financiranju razsvetljave na skakalnici v državnem panožnem nordijskem centru v Kranju so obtoženi pred dnevi podali svoje zagovore. Vsi trije so vztrajali pri zagovorih, ki so jih podali že v sodni preiskavi, zato jih je sodnik Uroš Ferjan prebral, na dodatna vprašanja pa v začetni fazi sojenja niso želeli odgovarjati. Štefetu, Kalanu in Ulagi tožilstvo očita storitev kaznivih dejanj preslepitve pri pridobivanju posojila ali ugodnosti in ponareditve poslovne listine, saj je Smučarska zveza Slovenije (SZS) leta 2009 za postavitev razsvetljave na skakalnici na Gorenji Savi kranjskemu ETP plačala 212 tisoč evrov, čeprav del sploh ni izvedel, nazadnje pa je pristal še v stečaj.

Tedajni direktor ETP Zvone Štefe je razložil, da ob prijavi na razpis niso preverjali, ali ima naročnik pridobljeno vso zahtevano dokumentacijo, tako so šele tik pred zdajci ugotovili, da ni bilo gradbenega dovoljenja, brez katerega gradnje



Primož Ulaga (levo) se ne počuti krivega, ker da je v zgodbo »padel« povsem slučajno. / Foto: Simon Šubic

niso smeli začeti. Gradbeno dovoljenje so na Smučarski zvezi Slovenije pridobili šele v letu 2011, a tedaj jih ni nihče pozval, naj izvedejo naročena dela. »V tem primeru bi se vsak izvajalec, ki bi pridobil ta projekt, znašel na sodišču,« je dejal. Glede izstavitve računa še pred izvedbo del je Štefe pojasnil, da so tedaj izdali avansni račun oziroma predračun.

Nekdanji direktor SZS Jaro Kalan je razložil, da so za razsvetlavo pridobili tudi sredstva Fundacije za šport, ki jih je bilo treba počrpati še v letu 2009, sicer bi bila

izgubljena. SZS je zato na fundacijo predčasno poslal zahtevek za izplačilo, kar da so športne organizacije zaradi pomanjkanja denarja pogosto počele, čemur fundacija do tedaj ni nikoli nasprotovala z željo, da se denar namensko porabi. »V zahtevku smo sicer izrecno navedli, da se bodo dela začela do 1. decembra 2009. Tudi sam sem pričakoval, da se bodo dela hitro začela, niti nisem vedel, da je potrebno gradbeno dovoljenje,« je dejal in poudaril, da mu je tudi Jelko Gros še pred objavo razpisa zagotavljal, da gradbeno

dovoljenje za postavitev razsvetljave ni potrebno. Kalan je še razložil, da je vodnje investicije po njegovem odhodu s SZS prevzel Andraž Kopač (sedanji generalni direktor ljubljanskega kliničnega centra), vendar pa do leta 2014 investicija ni bila realizirana. »Močno obžalujem, da do realizacije ni prišlo, čeprav sem si za to ves čas prizadeval. Očitki o sleparijah so me močno prizadeli, saj sem vse življenje delal za dobro športa. Nikoli nisem imel namena ali vedel, da smo koga oškodovali,« je še poudaril Kalan in dodal, da je bil tri mandate direktor SZS in bi bil še četrty mandat, »če ne bi marca 2010 prišlo do sovražnega prevzema SZS«.

Nekdanji predsednik SZS Primož Ulaga je poudaril, da se ne počuti krivega, saj je v zgodbo padel kot sopodpisnik računov, medtem ko z vsebino pogodbe in investicijo sploh ni bil seznanjen. »Ko sem prejel predračun, je Jaro Kalan zagotovil, da je vse v redu, enako Jelko Gros in nekaj drugih. Zvoneta Štefeta pa sploh ne poznam. Rečeno mi je bilo, da je treba zadevo pokriti, da so stebri že pri podjetju in da bo razsvetljava kmalu postavljena,« je povedal.

Policist, ob katerem mladi utihnejo

Gorenjski prometni policist Tomaž Tomaževič je pred dnevi prejel posebno priznanje Javne agencije za varnost prometa za izreden prispevek k večji varnosti v cestnem prometu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pomočnik komandirja Postaje prometne policije Kranj Tomaž Tomaževič že od leta 2012 srednješolcem predava o odgovornem ravnanju v prometu in jih opominja na veliko odgovornost, ko sedejo za volan. Prva tri leta je svoje izkušnje policista in voznika (tudi motorista) prenesel na dijake vseh tretjih letnikov kranjskih srednjih šol, lani pa je začel predavati tudi na drugih srednjih šolah po Gorenjskem in širše po Sloveniji. V vseslovenski akciji Javne agencije za varnost prometa v okviru projekta Vozimo pametno srednješolcem predava tudi v tem šolskem letu, evalvacija projekta pa je pokazala, da so ga mladi ocenili kot najboljšega predavatelja.

»K priljubljenosti mojega predavanja zagotovo



Foto: Tina Doki

»K priljubljenosti predavanja gotovo pripomore, da govorim iz lastnih izkušenj, da povem, kaj ob nesrečah občutim, vidim,« pravi nagradeni gorenjski policist Tomaž Tomaževič.

doprinese dejstvo, da mladim ne pametujem, kaj je prav in kaj ne, ampak jim čim bolj realno in poglobljeno predstavim vzroke in predvsem posledice konkretnih prometnih nesreč ter občutke, ki jih pri njihovi obravnavi doživljam sam ter drugi

policisti, reševalci, gasilci,« je razložil Tomaževič in dodal, da je zanj največji uspeh, da med njegovim 45-minutnim predavanjem v učilnici običajno vlada popolna tišina. »Čeprav se ne sliši lepo, ampak mlade skušam šokirati, še preden prvič sedejo

za volan. Predstavim jim primere nesreč, ki so tudi mene najbolj pretresle. Policisti smo pogosto v stiku s smrtjo, a v spomin se nam najbolj vtisnejo nesreče, v katerih so udeleženi otroci. To se dotakne tudi mladih, zato na predavanjih redno vidim koga s solznimi očmi, vedno je med občinstvom tudi kdo, ki je že imel izkušnje z nesrečo, bodisi sam bodisi kdo od njegovih svojcev, prijateljev.«

Kot pravi Tomaževič, je pri mladih voznikih velik problem predvsem nezavedanje, kako lahko že malenkostna napaka vpliva na nadaljnje življenje. »Na predavanjih tako mnogi ugotovijo, kolkokrat v življenju so že naredili majhno neumnost in so imeli velikansko srečo, ker so jim odnesli brez praske. A, kot jim povem na koncu, napake delamo vsi, tudi jaz, ki sem voznik v službi in zasebno.«

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Muzejska soba Ajdna

V Čopovi hiši v Žirovnici so odprli Muzejsko sobo Ajdna, v kateri je na ogled več originalnih in nekaj kopij predmetov, najdenih na Ajdni, okrog njih pa so spletili zgodbo o življenju naših prednikov v tej skrivnostni naselbini. Osrednji del razstave je hologram znamenite ptice z Ajdne.

URŠA PETERNEL

V začetku oktobra je minilo natanko štirideset let od odkritja arheološkega najdišča Ajdna nad Potoki. To še vedno skrivnostno naselje so arheologi v zadnjih štirih desetletjih skušali čim bolj raziskati, kar so našli, pa je odslej še za korak bolje predstavljeno javnosti. V Čopovi rojstni hiši v Žirovnici so namreč odprli Muzejsko sobo Ajdna, v kateri je na ogled več originalnih predmetov, najdenih na Ajdni, in nekaj kopij predmetov, ki jih sicer

hranijo v sklopu stalne razstave v Gorenjskem muzeju v Kranju. Posebej zanimiv je osrednji del razstave, to je hologram ptice z Ajdne, ki je bila sicer najdena kot bronasta zaponka za obleko. Okrog predmetov so avtorji razstave, ki jih je vodila ddr. Verena Perko, spletili zgodbo o tem, kako je Ajdna nastala in kakšno je bilo življenje naših prednikov na njej. Kako je bila videti Ajdna in kako so ljudje na njej živeli? To še zmeraj ni povsem jasno, zato je prav vsak košček, ki so ga našli na Ajdni, silno

Na Ajdni naj bi živelo največ 150 ljudi, najverjetneje okoličanov iz vasi pod Stolom. Naselje je obsegalo okrog dvajset preprostih hiš in cerkev. Zapisov o življenju na Ajdni ni, zato o življenju v naselju sklepajo zgolj iz arheoloških odkritij. Najdbe železarskih izdelkov pričajo, da so se Ajdenci ukvarjali tudi s kovaštvom oziroma železarstvom, ki je še danes značilno za ta del Gorenjske.

dragocen in je pomagal osvetliti košček preteklosti, je poudarila ddr. Perkova.

Izkopavanja na Ajdni so začeli leta 1976, ko je skupina arheologov, ki jih je vodil Andrej Valič, naredila prvo sondo. Ta je bila prazna, a arheologi, med katerimi je bil tudi takrat mladi diplomant Milan Sagadin, niso odnehali. Z drugo sondo so zadeli vogal cerkve in dr. Sagadin se danes spominja svojega takratnega vzklika: »Imamo cerkev!« S tretjo sondo, ki so jo naredili 8. oktobra v hudem dežju, pa so naleteli na oltar in duhovniško klop in postalo je jasno, za kako pomembno odkritje je šlo. Stekla so dela, ki so bila po besedah dr. Sagadina zelo prijetna, zlasti strokovna izkopavanja, manj prijetno pa je bilo iskanje financ.



Vodja muzeološke postavitve razstave ddr. Verena Perko in vodja konservatorskih del na Ajdni dr. Milan Sagadin / Foto: Gorazd Kavčič

Arheologi so na Ajdni delali do leta 2004, ko je začelo primanjkovati denarja, zaradi česar so se dela ustavila. »V

teh štiridesetih letih je Ajdna stopila v zavest Slovencev, muzejska soba pa je tudi prvi konkreten korak, da bo stopila

v dolino, med ljudi.« je dejal dr. Sagadin, ki se bo prihodnje leto upokojil, vseh štirideset let svoje delovne dobe pa je, od začetka do konca, delal na Ajdni in z Ajdno. Ob tem je izpostavil tudi vlogo domačina, pokojnega Janeza Meterca, ki je bil nepogrešljiv sodelavec pri raziskovanju Ajdne, njegova materialna dediščina pa še čaka na razstavo ...

Zadovoljstvo, da bo Ajdna, ki je bila ves čas kar nekako zapostavljena, z muzejsko sobo bolj predstavljena javnosti, je izrazil župan občine Žirovnica Leopold Pogacar. V Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica, ki upravlja muzejsko sobo, pa si po besedah direktorja Matjaža Komana želijo, da bi si sobo ogledalo čim več ljudi, zlasti šolarjev in mladine.



Ena osrednjih točk razstave je hologram ptice z Ajdne.



Ptičica z Ajdne je bila sicer najdena kot bronasta zaponka za obleko.



Na ogled je več originalnih predmetov z Ajdne in nekaj kopij. V naselju naj bi sicer živelo med sto in sto petdeset ljudi, naselbina je imela tri glavne stavbe, v cerkvi so odkrili tudi pet grobov. Posebna uganka je grob mlade žene, ki so jo pokopali z bronasto zapestnico, srebrnima uhanoma, prstanom z vgraviranim križem in delom verižice.

Pogovor

Jelko Gros o izkušnjah s prenovljeno Planico in o izzivih za prihodnost ... Stran 18



Zanimivosti

Zgodovinar Vladimir Žumer in župan Miran Zadnikar sta romala v Rim. Stran 19



MultiKulti

Aleš Kranjec z Visokega pri Kranju: po treh letih »Sarajlija« ... Stran 20



Od petka do petka



Predsednik vlade Miro Cerar še vedno zaupa ministrici za delo Anji Kopač Mrak. / Foto: Gorazd Kavčič



Novela zakona o nadzoru državne meje predvideva plačilo odškodnin lastnikom zemljišč, na katerih bo varovalna ograja. / Foto: Matic Zorman (arhiv GG)



Jadranka Sovdat bo naslednje tri leta predsedovala ustavnemu sodišču. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Vlada o interpelaciji

Vlada je odgovorila na interpelacijo, ki jo je zoper njo vložil SDS. Predsednica ustavnega sodišča je postala Jadranka Sovdat. V parku Dobrava pogrebna slovesnost za žrtve poveljskih pobojev iz Hude Jame.

SIMON ŠUBIC

Cerar ni zahteval odstopa Kopač Mrakove

Predsednik vlade Miro Cerar se je minuli petek sestel z ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Anjo Kopač Mrak, zoper katero je SDS po odločitvi vrhovnega sodišča o nezakonitem in protiustavnem odvzemu velenjskih dečkov njuni babici vnovič vložil interpelacijo. Premier se po opravljenem pogovoru ni odločil, da zahteva odstop ministrice, pričakuje pa, da bo Kopač Mrakova do konca leta uresničila zaveze, dane ob prvi interpelaciji junija letos. Ministrstvu bo za uresničitev zavez v prihodnjem letu namenjenih tudi več proračunskih sredstev, kar je razvidno iz predloga proračunskih dokumentov, so sporočili iz Cerarjevega kabineta. Med zavezami, ki jih mora ministrica izpolniti, so sprememba družinske zakonodaje, reorganizacija centrov za socialno delo, spremembe zakona o delovnih razmerjih in priprava zakonodaje o dolgotrajni oskrbi.

Vlada odgovorila na interpelacijo

Vlada je sprejela odgovor na interpelacijo o delu in odgovornosti vlade, ki jo

je vložila poslanska skupina SDS. Ocenila jo je za neutemeljeno, zato je ne bo ustavila pri njenem delu. Vlada lahko v vsakem trenutku postreže s podatki, ki dokazujejo, da je stanje boljše, kot se trudijo predstaviti vlagatelji interpelacije, med drugim je državi povrnila politični ter gospodarski in mednarodni ugled, so poudarili. SDS je interpelacijo vložil »zaradi kršenja ustave in zakonov, neuresničevanja zavez iz koalicijskega sporazuma vladnih strank SMC, DeSUS in SD, slabega upravljanja države in državnega premoženja ter vse večjega razvojnega zaostanka za primerljivimi državami v EU«.

Policija bo lažje nadzirala mejo

Zaradi zagotovitve boljšega delovanja policije pri nadzoru državne meje v pričakovanju vnovičnega množičnega prihoda migrantov je vlada v državni zbor poslala novelo zakona o nadzoru državne meje, ki sodi v sklop ukrepov v primeru množičnih migracij. Novela med drugim jasneje določa tehnična sredstva za omogočanje učinkovitega nadzora meje in obveznost lastnika zemljišča, da dopusti postavitev teh sredstev na svojem zemljišču, za kar bo prejel odškodnino.

Pokop žrtv poveljskih pobojev

Minuli četrtek je bila v spominskem parku mariborskega pokopališča Dobrava pogrebna slovesnost ob pokopu nekaj sto žrtv poveljskih pobojev iz Hude Jame. »Ne spreminjamo zgodovine, spreminjamo prihodnost,« je ob tej priložnosti dejal predsednik republike Borut Pahor in dodal, da sprava ni enkratni dogodek, temveč stanje duha, ter pozval k ustvarjanju ozračja strpnosti, medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Kot je poudaril, je bil čas narodnoosvobodilnega boja proti okupatorju tudi čas komunističnega in protikomunističnega, državljanskega boja, ki se z vojno ni končal, saj so se poboji premagane strani nadaljevali tudi neposredno po njej. A poleg narodnega razkola imamo Slovenci tudi izkustvo narodne enotnosti, brez katere ne bi bilo ustanovitve lastne države, je še dejal. Žrtvam poveljskih pobojev iz Hude Jame, med njimi je bilo mnogo Hrvatov, se je poklonila tudi hrvaška predsednica Kolinda Grabar - Kitarović.

Mozetiča nasledila Sovdatova

Funkcijo predsednice ustavnega sodišča je v petek prevzela dosedanja

podpredsednica sodišča Jadranka Sovdat, saj se je dosedanjemu predsedniku Miroslavu Mozetiču iztekel mandat ustavnega sodnika, nasledila pa ga je Špelca Mežnar. 20. novembra se bo mandat ustavne sodnice iztekel tudi Marti Klampfer, ki jo bo zamenjal Marko Šorli, do aprila prihodnje leto pa mandati potečejo še štirim sedanjim ustavnim sodnikom. Predsednik republike Borut Pahor je zato že objavil javni poziv za zbiranje predlogov možnih kandidatov za izpraznjena mesta.

Namesto svečke prispevek

V prvih dneh letošnje dobrodelne akcije Manj svečk za manj grobov (do 2. novembra) so organizatorji zbrali okoli 33 tisoč evrov, akcija pa bo sicer potekala do prihodnjega tedna, ko bodo zbrana sredstva predali prejemnikom, so sporočili iz Fundacije Svečka. Denar bodo namenili za zdravljenje težkih bolezni, nakup posteljice za transport dojenčkov, vozila za bolnike z epilepsijo in počivalnikov za upokojene, nefroziote-rapevtske obravnave otrok, pripomočke za senzorično integracijo otrok in defibrilatorje. Sredstva zbirajo tudi prek njihove spletne strani in SMS-sporočil s ključno besedo SVEČKA na 1919.

Fluidna pravna država

DR. BOJAN DOBOVŠEK,
VODJA SKUPINE NEPOVEZANIH POSLANCEV

moj pogled



Večkrat slišimo, da v Sloveniji obstajata dve pravni državi, ena za elite in druga za navadne ljudi. Tisti, ki imajo zveze in poznanstva na visokih nivojih, se izogibajo plačilu davkov, kazenskemu pregonu in obvladujejo medije. Drugi so ob najmanjših kršitvah sankcionirani in državne institucije, začuda, takoj delujejo in pokažejo vso moč države. Kljub temu je pravna država lahko samo ena, vprašati pa se moramo, kakšna je in ali deluje. Nespoštovanje pravil oblastnikov in kreativno razlaganje predpisov v svojo korist je vir nezaupanja v državo in njene institucije. Vsakdo pozna vsaj en primer, da se je elitni pomembnejši ali njihov zaveznik lahko izognil »roki pravice«. Enako

velja za izogibanje plačevanja davkov.

Na Univerzi v Würzburgu sem raziskoval modele pravne države. Iz pregleda vidimo, da je nam najbližji nemški model, Rechtstadt, katerega ideja je, da s pravom omejimo samovoljo suverena. Drug model je model Rule of law, značilen za angloameriške države, in pa novejši model Konstitucionalizma, ki daje velik poudarek in odgovornost Ustavnemu sodišču ter izpostavi pravo. V Sloveniji se je razvil in v zadnjem času prevladal Fluidni model pravne države. Fluiden zato, ker nam državljanom polzi iz rok in so nam pravno državo prevzeli, ugrabili, s strani neformalnih mrež. Prevzeti sta predvsem dve področji, kadrovanje in

nastajanje zakonov. Izpostavljam netransparentno kadrovanje na vseh nivojih, še posebej pa lahko izpostavimo kadrovanje v SDH in DUTB, prava bitka pa se začneja v kadrovanju na vodilne pozicije ob preoblikovanju KAD-a v demografski rezervni sklad. Drugo področje je področje nastajanja zakonov, ki nastajajo pod vplivom strokovno podprtih interesnih skupin v nasprotju z interesi ljudi. Vlada kot izvršilna veja oblasti pa si je podredila parlament kot zakonodajno vejo in ga spremenila v glasovalni stroj.

Fluidni model tako izhaja iz kreativnih razlag pravnih norm v korist vladajočih elit, obarvanih z normalizacijo deviantnih ravnanj in svojstvenim

opravičevanjem dejanj s sklicevanjem na višje cilje. Za takšen model so značilne negativne neformalne institucije, korupcija v najširšem smislu, klientelizem, nepotizem in kronizem, elitni dogovori in pa vladanje skozi strah.

Kultura spoštovanja pravne države in s tem spoštovanja države je s težavo pridobljena vrtilina. Ampak začne se pri oblastnikih, ti morajo biti za vzgled. Nemogoče je vzpostaviti pravno državo, če so pomembnejši izvzeti. Spoštovanje pravne države je tudi temelj odnosa vsakega posameznika do svoje države. Če je država spoštljiva in ekvidistančna oziroma ima enak odnos do vsakega državljanca, bo zaupanje vzpostavljeno. Vzvišen pogled na pravno državo od

zgoraj navzdol vodi v nezaupanje ljudi. Zato se zavzemam za idejo aktivnega državljanca, ki bo osebno začutil odgovornost in se angažiral na način, ki njemu osebno najbolj ustreza, da skupaj dosežemo dobro pravno državo, ki bo v korist ljudi in za njihovo kvalitetno življenje.

Vladavina prava ni samo formalna uporaba pravnih instrumentov, temveč je razumljena kot zaščita družbe pred pretirano močjo tistih, ki vladajo. Prav zgoraj opisana zloraba moči je značilna za novonastajajoče demokracije, kjer se »vladarji« zgledujejo po sončnem kralju Ludviku XIV., ki je zlorabo moči udeležil v besedah, ki mu jih pripisujejo: »L'etat, c'est moi« – »Država, to sem jaz.«

Po svetu

Presneta Ceta!

CETA, »celovit gospodarski in trgovinski sporazum« med EU in Kanado, je torej kljub vsemu podpisana. A zapletov še ni konec. Sledijo ratifikacije v nacionalnih parlamentih, številni dvomi in pomisleki ostajajo ...

MIHA NAGLIČ

Kaj sploh je ta Ceta?

CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement) je celovit sporazum na več kot 1500 straneh in posega tako na področje carin, ne-carinskih ovir, storitev, investicij in javnih naročil, vsebuje tudi pravila glede carinskih postopkov in subvencij ter vzpostavlja osnovo za regulatorno sodelovanje z namenom bolj usklajene tehnične zakonodaje. »Sporazum bo prinesel odpravo carin za več kot 99 odstotkov tarifnih postavk. Odprava carin za industrijsko blago naj bi prinesla 470 milijonov evrov prihrankov letno za evropske izvoznike in 158 milijonov evrov letno za kanadsko stran. Slovenska vlada v pojasnilih za javnost poudarja tudi znižanje stroškov, ki izhajajo iz ne-carinskega poslovanja, priznavanje poklicnih kvalifikacij bo olajšalo migracijo delavcev med EU in Kanado, na vseh ravneh bodo za evropske in kanadske ponudnike odprta javna naročila. Poenoteno bo varstvo pravic intelektualne lastnine v EU in Kanadi, olajšan bo tudi dostop na trg storitev, poenostavljeni bodo postopki prevzemov nižje vrednosti.« To je povzetek zagovornikov Cete. A veliko je tudi pomislekov in nasprotovanj.

Zakaj, denimo, Valonija nasprotuje Ceti? Valonska poslanka Helene Ryckmans meni, da sporazum Ceta ureja precej več stvari kot le pravila o prosti trgovini. »To je velika nevarnost. Nova generacija sporazumov – in Ceta je sporazum nove generacije – zagovarja načelo liberalizacije vsega, razen tistega, kar bi bilo izrecno izzeto. To pa se nam zdi zelo nevarno.« Previdna je tudi Monique Goyens, direktorica Evropske zveze potrošnikov (Beuc): »Vlade bomo pozvali, naj preložijo odločitev glede Cete in si vzamejo čas za jasne odgovore. Ne smemo se zavezati nečemu, o čemer nismo povsem prepričani, pa čeprav za ceno nekajmesečnega zamika.« Kaj bi se lahko zgodilo? »Vlada bi, če bi sodišče odločilo v korist vlagatelja, morala podjeto plačati tudi večmilijonsko odškodnino, seveda v breme davkoplačevalcev. Zato je za nas nesprejemljivo, da bi zakonodaja, ki ureja zadeve v javnem interesu, postala podrejena zasebnim interesom tujih vlagateljev.« In še: »Ne želimo si sporazuma, po katerem bodo evropske države primorane v zamike pri sprejemanju zakonodaje, ker želijo tuji vlagatelji zaščititi svoje interese.« Monique Goyens poudarja, da je Ceta povsem drugačen sporazum, kot bosta tista, ki jih bo

EU morda sklenila z Indijo in Kitajsko. »Pri Ceti ne gre toliko za trgovinski sporazum kot za ustvarjanje enotnega trga. Poleg tega bi bila z drugimi državami tudi debata o zaščiti tujih vlagateljev povsem drugačna, saj imajo povsem drugačen pravni sistem.« (Vir: MMC RTV SLO) To je le nekaj pomislekov, so tudi bolj radikalni.

Previdnostno načelo

Koalicija proti tajnim sporazumom (KPTS) na svoji spletni strani (www.kpts.si) navaja kar 12 razlogov proti Ceti. V temle duhu: Ceta je trojanski konj multinacionalnih korporacij! Ceta postavlja pravico do dobička nad naše temeljne pravice! Ali pa: Ceta ogroža uporabo previdnostnega načela. To zadnje zahteva pojasnilo. »Evropska unija pri pripravi zakonov na področju pridelave in predelave prehrane ali kemikalij temelji na t. i. previdnostnem načelu, ki deluje preventivno in ne dovoljuje trženja prehrane ali blaga, za katerega proizvajalec ni onkraj dvoma dokazal njegove varnosti za uporabo ali uživanje. S sporazumom CETA bodo za pogajalsko mizo o spremembah predpisov sedeli predstavniki kapitala, ki si nadvse želijo odpraviti to načelo in ga zamenjati s tržnim načelom

vteganja, po katerem bi bili prepovedani le izdelki, ki so dokazano škodljivi ...«

Paradoks ameriške demokracije

Ameriška družba naj bi bila najbolj demokratična na svetu. A vse ključne odločitve v njej se sprejemajo v zaprtih krogih – nedemokratično. Charles Post, ameriški sociolog in profesor na Univerzi v New Yorku: »V kapitalističnih demokracijah, razen v kratkem obdobju med koncem štiridesetih in začetkom sedemdesetih let, je bil nadzor volivcev in volivk v demokratičnem procesu zelo, zelo omejen. Ključne odločitve o vsem, od vojaške politike, vojne, zunanje politike na splošno pa do narave sprejemanja gospodarskih odločitev, so zunaj dosega kakršnega koli demokratičnega odločanja. V ZDA je bil ta domot še posebej omejen zaradi ameriške glavne vloge, tako gospodarske, predvsem pa vojaške, v ohranjanju kapitalističnega svetovnega reda in pogojev za zmožnost lastnih in tujih kapitalistov za vlaganje po svetu. Obenem pa je manjkala kakršna koli politična stranka ali politično gibanje, ki bi lahko s kapitalom povezane politične elite prisililo v dejanske sistemske reforme ...« (Vir: MMC RTV SLO)



Kanadski premier Justin Trudeau in ameriški predsednik Barack Obama v Beli hiši. Najboljša partnerja EU?



Množični protest proti sporazumom TTIP in CETA v Berlinu, 10. 10. 2015, ko se je zbralo 250.000 protestnikov.



Protestniki pred sedežem ameriške demokracije (Capitol) v Washingtonu. Kdo dejansko odloča v ZDA? / Foto: Wikipedija

Slovenci v zamejstvu (532)

Radišani in Kroparji prijateljujejo

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi



Pevci iz Kroke in iz koroške dvojezične vasi Radiše/Radsberg na vzpetini nad Celovcem sodelujejo že 53 let. Začetek sodelovanja sega v leto 1963, ko je znani in žal že pokojni slovenski koroški pesnik Andrej Kokot obiskoval šolo v Radovljici in se tam srečal z ravnateljem radovljiške glasbene šole in znanim pevovodjem Egijem Gašperšičem. Ta je prijatelja Kokota spraševal o možnosti nastopa kroparskih pevcev na Koroškem. Kokot mu je svetoval Radiše in konec septembra leta 1963 so pevci tedanjega moškega pevskega zbora Stane Žagar prvič zapeli na Koroškem. Čeprav so sledila viharna in negotova leta v sodelovanju med Slovenijo in Koroško in so se

razmere v sosednjih deželah razlikovale, je sodelovanje trajalo in zdržalo. Sodelovanje med kroparskimi in radiškimi pevci se je razširilo tudi na druga področja. Ko so na Radišah urejevali kulturni dom v starem župnišču, so Kroparji pomagali z

mrežami za okna. Radišani pa so leta 2007 pomagali Kroparjem, ki jih je prizadela povodenj. Pred tremi leti, ko so slavili 50 let sodelovanja, so v dveh dneh organizirali kar dva koncerta: prvi večer na Radišah, naslednji pa v Kropi.



Radiški fantje med sobotnim nastopom v kulturnem domu v Kropi

Še dva dogodka, povezana s Slovenci na Koroškem, je treba omeniti. V soboto je bila na pokopališču v Šentrupertu pri Velikovcu svečanost, na kateri so se z obnovljenim obeležjem poimensko spomnili 83 partizank in partizanov, padlih na Svinški planini. V ta grob so jih pokopali 17. novembra leta 1946. Svečanost je organizirala Zveza koroških partizanov, med udeleženci pa je bil tudi deželni glavar dr. Peter Kaiser. Pretekli teden je bil na povabilo Skupnosti južnokoroških kmetov na obisku na Koroškem slovenski minister za kmetijstvo Dejan Židan. Obiskal je Ziljo in Rož.

Tudi na sobotni prireditvi Vsi zbori zadonite v dvorani kulturnega doma v Kropi so peli pevci z Radiš pod vodstvom Nužeja Lampichlerja. Ta vodi zbor že skoraj 40 let. Radiški fantje so tudi tokrat navdušili, njihov nastop pa je z vedrimi domisljicami povezoval dolgoletni pevec in do nedavnega predsednik Slovenskega kulturnega društva Nuži Wieser. Z umetniško sliko so obdarili svojega dolgoletnega prijatelja in začetnika sodelovanja med Kropo in Radišami Egija Gašperšiča.

Pogovor

Planica leto dni pozneje

Jelko Gros

V začetku prihodnjega meseca bo minilo leto dni od odprtja Nordijskega centra Planica, za katerega sta država in Evropska unija namenili kar štirideset milijonov evrov. Z direktorjem Jelkom Grosom smo se pogovarjali o izkušnjah, ki so si jih nabrali v tem prelomnem obdobju, pa tudi o izzivih, ki jih Planica ponuja za prihodnost.

MARJANA AHAČIČ

Gospod Gros, ali po letu dni od odprtja Nordijskega centra že kaj lažje dihate?

»Ne, prav nič. Nikoli ne dihaš lažje, vedno imaš pred seboj še veliko nalog, ki jih je treba opraviti. Tu je vse novo, na svetu ni centra, podobnega našemu, kamor bi se šel lahko učiti ... Planica je unikat, vsak dan te preseneti nekaj novega. Niti ne vemo natančno, koliko ljudi bi bilo optimalno zaposliti; imamo ocene, a končna številka se bo, računam, izkazala čez tri, štiri leta.«

Glavne stvari pa vendarle tečejo tako, kot ste načrtovali?

»Seveda, po enem letu vemo, da je center zares tisto, kar smo si predstavljali, da bo. Prihodki prihajajo natančno od tistih skupin, ki smo jih načrtovali. In ne nazadnje: če ti ves svet zavida, veš, da si vsaj pet let, če ne deset, pred drugimi. To je tisto, kar predstavlja olajšanje. Manj dela pa ni, še vedno nam zmanjkuje časa, da bi naredili popolnoma vse, kar bi morali.«

Modeli delovanja nordijskega centra so bili natančno izdelani že dolgo pred odprtjem, pa vendar, kaj je v tem letu predstavljalo največje presenečenje?

»Težko rečem, da se nam je zgodilo kaj, kar nas je presenetilo v negativnem smislu. V pozitivnem pa so eno največjih presenečenj gotovo obiskovalci, ki prihajajo v času, ki smo ga do sedaj imeli za mrtvo sezono. To so tako imenovane avtobusne skupine, ki prihajajo točno takrat, ko si najbolj želimo: do poletnih počitnic in nato spet s prvim septembrom. Nismo pričakovali, da jih bo toliko, vsak dan od pet do deset avtobusov. Kalkulacije smo delali na sto tisoč obiskovalcev letno, zdaj kaže, da jih bo skupaj v prvem letu krepko čez dvesto tisoč.«

Koliko je od tega športnikov, ki pridejo na treninge?

»Če njihovo število primerjam z dvesto tisoč, je številka, ki pade na športnike, videti majhna. Pa naj rečem takole: na skakalnicah imamo 13 tisoč enot za trening, računam, da bo število letos naraslo na 15 tisoč. Tekaška zgodba gre nekoliko počasneje, a tudi tam se dogaja.

Slavna finska tekačica Saarinena nam je pred kratkim na družbenih omrežjih naredila gromozansko uslugo: ko je bila v začetku septembra skupaj z drugimi finskimi tekači tu na treningu, je na Facebooku zapisala, da je odkrila nov raj za smučarske teke. Pa niti najlepšega vremena ni imela! To je reklama, ki je ni mogoče plačati. Finci so takoj, ko so zaključili trening, rezervirali isti termin za prihodnje leto.«

Od kod še prihajajo športniki?

»Z različnih koncev. Tekači nam trenutno predstavljajo največji izziv, med njimi je od tujcev največ Italijanov. Gimnazija iz Trbiža je na primer tu redno dvakrat tedensko, tako na snegu kot na rolkarski progi. Pri skokih je drugače, na tem področju imamo osemdesetletno tradicijo. Slovenski skakalci z dobrimi rezultati nam dajejo najboljše reference.«

Kaj pa komercialna uporaba tekaške proge za rekreativce?

»Premajhna je, ljudje še ne zaupajo. Sneg na progo damo marca, direktno z letalnice. Takoj po tekmi ga zvozimo na kup, v garažo, počakamo, da se odteče, in ga nato za tek upravljamo do takrat, ko zunaj lahko zasnežimo prve kilometre tekaške proge. Na tem področju imamo letos še izgubo; na dan bi morali na tekaških progah zaslužiti povprečno 240 evrov, če bi hoteli, da se preživijo same po sebi. A je z vidika atraktivnosti za obiskovalce to tako pomembno, da si izgubo lahko privoščimo. Ljudje, ki pridejo, vidijo, da imajo celo pozimi malokrat priložnost teči na tako zelo kvalitetnem snegu, kot je ta, ki ga imamo v Planici poleti.«

Katera dejavnost pa trenutno Planici prinaša največ denarja?

»Ogledi, prav gotovo. Sledi spust po jeklenici, a tam imamo omejitve, saj na dan po njej ne moremo spustiti več kot 250 ljudi. Zdaj računamo tudi na vetrovnik, a ta ni za vsakogar. Je malce dražji, poleg tega pa človek potrebuje še več motoričnih spretnosti, da si ga lahko privoščijo. Sicer pa želimo, da vsak, ki je kupil vstopnico za vetrovnik, vsaj v eni od sekvenc tudi poleti. V vetrovnik gre tako trikrat za minuto in pol; ugotovili



Jelko Gros, direktor Zavoda za šport Planica / Foto: Gorazd Kavčič

smo, da je to bistveno bolje kot enkratni vstop. Ko greš namreč v vetrovnik prvič, te je prav gotovo malo strah, vmes potrebuješ premor, nekaj časa, da se sprostiš, in nato z vsakim vstopom bolj uživaš.«

Pred časom se je v medijih poudarjalo, da ste za dobavo električne energije izbrali dobavitelja v hrvaški lasti.

»Za dobavitelja se nismo odločili mi, temveč trg. Zavezani smo zakonu o javnih naročilih, po katerem moramo trg preveriti z javnim razpisom, vrednost pogodbe je namreč več kot sto tisoč evrov letno. Postopki so jasni. Očitno ponudniki tekmujejo med sabo, kar nekaterim omogoča nižje cene.«

In hrana v Planici? So obiskovalci še vedno lačni?

»Prepričan sem, da ne (smeh). Naredili smo poskus in začeli prodajati tudi sendviče. V enem mesecu so na en kupljen sendvič štirje ostali v hladilniku. Večina ljudi, ki pride sem, je opremljenih tako, kot da gredo v naravo, kar vključuje tudi to, da prinesejo hrano s seboj. In nam se ne zdi nič narobe, če nekdo pride sem, sede za mizo in iz nahrbtnika vzame svojo malico. Za tiste, ki bi vseeno potrebovali tudi hrano, je tovrstna ponudba ob koncu tedna in med počitnicami na voljo v Kavki, ob predhodni najavi pa vsak dan v hotelu Dom Planica, ki je le dvesto metrov zračne črte oddaljen od osrednjega objekta.«

Kaj za Planico, kakršna je danes, pomenijo velike prireditve?

»Z gospodarskega vidika je to, kar se vse leto dogaja v Planici, dobra reklama za tisto, kar se bo zgodilo marca, in tisto, kar se zgodi marca, je odlična reklama za to, kar se pri nas dogaja vse leto. Ve se, da je Planica destinacija, kamor gre nekdo rad in kamor večkrat pride. Zato v Planici nimamo t. i. all inclusive vstopnice. Želimo namreč, da ljudje uživajo po kapljicah, gredo enkrat s sedežnico na vrh, drugič na zip line, tretjič samo parkirajo in se odpravijo naprej v Tamar, četrtič na Ciprnik, petič v vetrovnik, desetič na tek. In jim nikoli ni žal, da so prišli. Poleg tega bi vstopnica, ki bi vključevala vse aktivnosti, stala okoli sto evrov. Koliko ljudi je pa pripravljenih za konec tedna za eno osebo odšteti toliko denarja, sploh če se v Planico odpravi vsa družina?«

Slovence v zadnjih letih v Planico vlečejo vrhunski dosežki naših skakalcev. Bo obiskovalcev manj, ko ne bo več toliko oboževalcev Petra Prevca in drugih?

»Kakšen delež obiska gre pripisati lanskoletni skakalni evforiji, je težko oceniti. Prepričan sem, da se ne bi zbralo 130 tisoč ljudi skupaj, če ne bi bilo slovenskih uspehov. A vendarle je več kot osemdesetletna tradicija Planice in atraktivnost smučarskih poletov zagotovilo, da se tu na tekmi ne more zgoditi, da bi delili brezplačne vstopnice zato, da bi imel obiskovalce. Seveda število navijačev niha, a Planica je vendarle od zmeraj slovenski praznik, ki ni odvisen le

od uspeha slovenskih skakalcev. Zato se krize slovenskih skakalcev ne bojimo – pa saj ne bo prišla!«

Bi klimatske spremembe lahko vplivale na obiskavnost?

»Računam, da smo še vedno v okolju, ki vsako zimo ustvarja temperature pod lediščem. Je pa seveda treba biti pripravljen, da takrat, ko imaš pogoje, zagotoviš sneg. Tu imamo raj za proizvodnjo snega. Z Jalovca vsak večer potegne mrzel veter po dolini. Ob jasnih nočeh je vsaj minus štiri stopinje, tudi manj. Na tem pišu sredi doline proizvajamo sneg, ki ga vozimo na hrib letalnice. Lani smo imeli le 12 dni možnost za delanje snega na strmini, vse drugo je bilo narejeno v dolini. To je čarobna mikroklima Planice. Pa tudi če se vse spremeni: tehnologija napreduje, skakalci so že v veliki meri na plastiki, tako da skakalni šport ne bo izumrl, tekači pa tudi lahko preidejo na kakšno drugo obliko. Pripravljeni smo tudi na zelene zime.«

Kdaj bo letos Planica bela?

»Pri minus štirih stopinjah Celzija začnemo s proizvodnjo snega. Počakali bomo na konec krompirjevih počitnic, nato pa zaprli skakalnice. Naši skakalci se bodo preusmerili v Kranj, kjer v tem času odpirajo ledeno smučino. Mi, kot že rečeno, začnemo najprej z zasneževanjem skakalnic, sledi tekaška proga. Ko bomo na njej imeli za kilometer snega, bomo tja odpeljali še tistega iz dvorane.«

»Z gospodarskega vidika je to, kar se vse leto dogaja v Planici, dobra reklama za tisto, kar se bo zgodilo marca, in tisto, kar se zgodi marca, je odlična reklama za to, kar se pri nas dogaja vse leto.«

Zanimivosti

Romanje okrepi telo in osveži duha

Vladimir Žumer, upokojeni zgodovinar, in Miran Zadnikar, župan občine Preddvor, sta letošnjo jesen romala v Rim. Tja sta se peš podala 16. septembra, Vlado z Zgornje Bele, Miran iz Preddvora, nato pa v tridesetih dneh dosegla svoj 850 kilometrov oddaljeni cilj, kjer jima je urad za romanje izdal potrdilo o romanju k svetemu Petru.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Oba moža imata za seboj že več romarskih izkušenj: Vlado je prvič peš romal v Santiago de Compostella leta 2008, Miran dve leti

zasvetile in začel je sestavljati etape,« je povedal Miran Zadnikar. Vlado je zastavil okvirni program romanja z 39 etapami, od tega 17 slovenskimi. V Ravenni bi se priključila nemški poti do

si v Benetkah z vožnjo z vaporetom čez zaliv prihranila 120 kilometrov pešačenja po Padski nižini. Rim sta tako dosegla v 30 dneh. Pred koncem sta dohitela in prehitela tudi skupino desetih slo-

seveda zvečer, ko sta si poiskala prenočišče. Ta je bilo po Vladovih besedah v tem jesenskem času že težko dobiti. Kampi so bili zaprti, tako jima je ostalo prenočevanje v skromnejših hotelih, gostiščih, na kmečkem turizmu, pa tudi v župniščih in samostanih. »Imela sva priporočilo patra dr. Metoda Benedika iz kapucinskega samostana v Celju, ki v italijanščini sporoča, naj nama, romarjema, omogočijo prenočišča. Toda izkoristila sva ga pretežno na slovenskem delu poti,« je dejal Vlado Žumer in poudaril, da sta bila povsod lepo sprejeta. Že prvo prenočevanje pri kapucinih v Škofji Loki, kjer je bil pater Benedik v preteklosti predstojnik, je bilo lepo doživetje. Sedanji predstojnik Jožko Smukavec jima je razkazal samostan z dragoceno kapucinsko knjižnico, kjer hranijo tudi izvornik Škofjeloškega pasijona. Zlasti za Vlado, ki je bil v preteklosti zaposlen v Arhivu Slovenije in tudi njegov direktor, je bila izkušnja, ko ti v ogled ponudijo rokopis pasijona s priloženimi belimi rokavicami, še posebej zanimiva.

Romanje je predvsem neskončna hoja. Toda sogaovornika pravita, da ti dan s hojo hitro mineva, da ni utrudljiva, in ko se je že treba ustaviti, sploh ne veš, da si prehodil toliko kilometrov. Nikoli nista komaj čakala, da prideta na cilj, razen zadnjega dne. Med hojo razmišljaš o sebi, o odnosih z drugimi, delaš življenjski



Via Romea, romarska pot v Rim / Foto: Osebni arhiv M. Z.

obračun s preteklostjo in tehtaš, kaj boš v prihodnosti, moliš, misli pa ti tudi povsem odplavajo, si blizu meditaciji. Vztrajna hoja proti cilju okrepi voljo, znebiš se stresov, okrepiš telo in osvežiš duha, pravita prekaljena romarja. Ko pa primerjata hojo v Rim z romanjem po Jakobovi poti v Compostello, se tehtnica nagne v prid slednje. Tam namreč srečuješ veliko romarjev, srečanja z njimi sta tokrat pogrešala ob večerih, ko sta v hotelih prenočevala sama. Tudi poti po Caminu so prijaznejše, proti Rimu pa sta hodila pretežno po asfaltiranih cestah, kjer je bilo veliko prometa in sta morala biti zaradi varnosti zelo pozorna. Ceste so tudi slabo vzdrževane, grmovje raste na cesti in za hojo ob njej imaš zelo malo prostora. Na zasebna zemljišča ne smeš zaiti, saj so vsepovsod napisani »privat«, znaki s hudimi psi ali celo narisanim orožjem. (Ne)urejenost cest in okolice je pritegnila zlasti Miranovo (poklicno) pozornost: ob cestah, predvsem pred in za mesti, je ogromno smeti, veliko je povoženih živali, ki jih ne odstranjujejo. V tem pogledu je v primerjavi z Italijo Slovenija prava Švica, pravita sogovornika. Ljudje pa so prijazni in pripravljene marsikaj povedati in pokazati pot, čeprav se moraš z njimi sporazumevati pretežno v njihovem jeziku.

Romanje je tudi priložnost za opazovanje in spoznavanje novih krajev in ta spoznanja med hojo so morda celo dragocenejša od doseženega končnega cilja.

Sprejem pri kardinalu Rodetu

Tega sta dosegla 15. oktobra, ko sta se v Vatikanu znašla v nepregledni množici romarjev z vsega sveta. Ogle dom sta se tokrat odpovedala, saj sta papeško mesto oba že obiskala in si ogledala njegove znamenitosti. Ko sta bila že na poti iz Vatikanu proti železniški postaji, od koder naj bi se vrnila domov, pa ju je presenetil klic s povabilom na sprejem h kardinalu Francu Rodetu. Poklical ju je njegov tajnik Matej Pavlič (doma s Primskovega), česar pa najprej nista ravno verjela. Miran je razmišljal, da ga želi potegniti za nos kateri od prijateljev od doma. Vendar ni bila potegavščina, pri kardinalu sta bila toplo sprejeta in v prijetnem pomenku s cerkvenim dostojanstvenikom sta se zadržala polno uro. Vrnila sta se s podpisom kardinala Rodeta poleg vatikanskega žiga v svojih romarskih potnih listih.

Imata nemara po poti v Rim že nove romarske načrte? Miran še ne, Vlado pa že načrtuje novo (700-kilometrsko) etapo s ciljem v Santiagu de Compostelli, kamor naj bi se napotil iz Avile.



Po tridesetih dneh sta Miran Zadnikar in Vlado Žumer prispela v Rim. / Foto: Osebni arhiv M. Z.

kasneje, Vlado je bil doslej že petnajstkrat na različnih poteh v to Jakobovo romarsko mesto, Miran je romal tudi v druge kraje, ki veljajo za svete. Tudi zamisel o Rimu je njegova. Pot k svetemu Petru si je zamislil že prvo leto, ko je opravil znameniti Camino. Letos je zasledil, da v Sloveniji nekdo sestavlja skupino za romarsko pot v Rim, vendar je bilo načrtovanih 45 dni zanj preveč. »Nato sem povedal Vladu, da razmišljam o romarski poti v Rim. Oči so se mu

Rima, od koder je še 22 nemških etap. Pot bi ju iz Slovenije (Preddvor–Škofja Loka–Žiri–Godovič–Ajdovščina–Mirenski grad) vodila skozi italijanske pokrajine Veneto, Emilija Romana, Toskana, Umbria in Lazio do Rima. Vmes je bila tudi planinska pot čez Apenine. »Če bova v formi, če bo lepo vreme in če bo Bog dal zdravja, bova prehodila pot tudi nekaj dni prej,« je v načrtu pot zapisal Vlado Žumer. Vse te želje so se izpolnile, na poti sta ubirala tudi bližnjice in

venskih romarjev, ki so devet dni pred njima krenili na pot iz Ljubljane.

Pot in cilj

Vlado in Miran sta hodila z nahrbtnikoma, težkima 12 in 14 kilogramov, vsak dan od 20 do 30 kilometrov. Hodila sta nekaj deset metrov narazen, starejši Vlado spredaj, da je »narekoval tempo«, Miran s pohodnima palicama za njim, družila in pomenkovala sta se ob občasnih postankih in



Romarja je na cilju v Vatikanu sprejel kardinal Franc Rode. / Foto: osebni arhiv M. Z.



Le redko sta prenočevala v šotorih, pogosteje v hotelih, gostiščih, samostanih, župniščih ...

Po treh letih »Sarajlija«

Aleš
Kranjec

»Vsa štiri leta v Sarajevu sem živel en tak rokenrol, na eni strani špartansko, na drugi pa z veliko svobode pri študiju,« se študija dramske igre na sarajevski akademiji v enem stavku spominja Aleš Kranjec z Visokega. Igranje mu pomeni vse, torej tudi vsaka nova vloga. V hrvaških, bosanskih, srbskih – upa, da kmalu tudi v slovenskih gledališčih.

IGOR KAVČIČ

Aleš Kranjec, mladenič v poznih dvajsetih, doma z Visokega pri Kranju, je obeta ven dramski igralec na začetku svoje umetniške poti. Ne na ljubljanski akademiji, pred letom dni je diplomiral na Akademiji scenskih umetnosti v Sarajevu, kjer je bil v drugem in tretjem letniku izbran za najboljšega študenta generacije na oddelku dramske igre, v zadnjem letniku pa je prejel častni znak univerze za najboljšega študenta. Lani avgusta je zaigral v Sofoklejevi Antigoni v Gledališču Ulysses na Brionih v koprodukciji z MESS Sarajevo, aprila pa je prvič kot nosilec glavne vloge kot Jure Grando nastopil v predstavi Vampiriska kronika Jure Grando v režiji Damirja Zlatarja Freyja, ki jo igrajo v Istrskem narodnem gledališču v Pulju. Trenutno zaključuje magistririj dramske igre na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, začenja priprave na vlogo v novosadskem gledališču, v prihodnjih dneh odhaja na avdicijo v Zagreb, pred dnevi je poslal prijavo za preizkus v produkciji Jana Fabra v Belgiji ... Predvsem si želi čim več tega, kar zna – igrati.

Gre za klasično zgodbo o drevesu in jabolku, vaš oče Frenk je namreč dolgoletni ljubiteljski gledališki igralec na Visokem?

»Oče je zagotovo vplival name že s tem, da mi je odprl vrata v gledališče. Želja po igri pa izhaja že iz otroške želje po igri nasploh. Pri osmih letih sem v osnovni šoli prvič nastopil v božični predstavi, kjer sem igral lik Snežaka. Imel sem le eno repliko – čudovito, ču-do-vi-to. Bilo je v resnici čudovito in še vedno je.

Le ta razlika je, da je sedaj ta igra dobila neka resnejša pravila. Imam večjo odgovornost. Zdi se mi, da je za igralca empatija na prvem mestu in s tem nase prevzemaš odgovornost, da deluješ v imenu ljudi. Ljudem se dogaja marsikaj, veliko problemov pa tudi veliko lepih stvari, vse to pa je seveda treba razumeti in težko je nekoga v publiko, ki je preživel različne travme, prepričati, da ga razumeš, če pred njim na odru nisi iskren.«

Sem motim v ugotovitvi, da ste v šolskih letih bili eden



Aleš Kranjec / Foto: Grega Mali

tistih, ki so zelo uporabni za nastopanje na proslavah, recitacijah, igrah ...?

»Drži, da sem bil kar uporaben, a sem hkrati na vse to gledal kot na zabavo, kot na otroško igro. Kot najstnik sem bil sicer precej živahne narave. V škofjeloški gimnaziji sem povezoval prireditve, igral v predstavah, s prijateljema Tinetom Hafnerjem in Nejcem Jemcem smo enkrat na teden imeli oddajo Tretji štuk Podna, v kateri smo pripravljali skeče, imitirali profesorje in podobno ... Nisem bil delinkvent, težko pa sem bil tiho, zato sem pogosto bil poslan pred vrata, da nisem motil pouka. Spomnim se, da sem se na koncu četrtega letnika odkupil s tem, da sem se oblekel v duhovnika in šel po vseh razredih prosit odpuščanja za Aleša Kranjca. Dve sošolki pa sta poleg nosili mojo žaro, v govoru, ki sem ga sestavil, pa sem najavljal miren odhod s šole.«

Sta z očetom tudi skupaj igrala na ljubiteljskih odrih?

»Pravzaprav samo v predstavi Sluga dveh gospodov, sicer pa ne. Da sem se odločil za študij igre, je bila zame najbrž prelomnica gledališka delavnica, ki sem jo obiskoval pri Vanji Slapar in Viktorju Ljubutinu. Takrat je ljubezen do igre dobila resne oblike, saj sem ugotovil, da je to tisto, kar bi lahko počel vse življenje.«

Ne dvomim, da ste, preden ste odšli študirat v tujino, poskusili tudi na ljubljanskem AGRFT. Kolikokrat?

»Dvakrat. Ampak ko zdaj gledam nazaj, če bi bil sam profesor in bi kandidat prišel na sprejemne izpite tako pripravljen kot jaz, ga zagotovo ne bi sprejel. Dvakrat sem moral poskusiti, da sem spoznal, da k stvari še vedno nisem pristopil dovolj resno. Vmes sem končal prvi letnik na FDV, naredil nekaj izpitov za drugi letnik in odšel pogledat v London, kjer sem poskusil na Central School of Speech and Drama. Ko sem začutil, da tam ni pristnega odnosa med pedagogom in študentom, se nisem vrnil v naslednji krog izpitov. Odločil sem se poskusiti v Beogradu.«

Ste poznali srbski jezik?

»Nisem imel pojma. Šel sem v NUK, našel v srščini Brate Karamazove, Gledališki jedilnik avtorja Milorada Pavića in pesem Pabla Nerude, se besedil dobro naučil in suvereno opravil s prvim krogom sprejemnih izpitov. Ko so me v drugem krogu začeli tudi marsikaj spraševati, so spoznali, da gre za poba, ki ne zna srbsko. Kljub vsemu sem jih zanimal, zato so mi predlagali, naj eno leto intenzivno vadim jezik, potem pa me bodo brez sprejemnih izpitov sprejeli v prvi letnik.«

Ampak odločili ste se za študij v Sarajevu ...

»Leta 2010 sem šel v Sarajevo na filmski festival, kjer sem obiskal tudi tamkajšnjo Akademijo scenskih umetnosti in vzpostavil nekaj pomembnih kontaktov. Mesec, dva kasneje sem doma rekel, da grem v Beograd uredit vse potrebno za vpis, v resnici pa sem sedel na vlak za Sarajevo in opravljal sprejemne izpite na akademiji. Teden dni napor nih preizkusov, ki so potekali od jutra do večera, sem opravil dobro, zato sem se odločil za Sarajevo. Ko sem poklical domov mamo, ni verjela, le rekla mi je, da je že čas, da se zresnim. In sem tudi se. Vedel sem namreč, da je to prava šola zame.

Od vsega začetka je šlo zelo zares. Prvi in drugi letnik sem bil na akademiji vsak dan od 9. ure do polnoči. Ob koncih tedna tudi do druge ure zjutraj, vseskozi na polno. In šele v tretjem letniku se je nekoliko sprostil. Vsa štiri leta v Sarajevu sem živel en tak rokenrol, na eni strani špartansko, na drugi pa z veliko svobode pri študiju.«

Slovinci bolj ali manj znano neko mešanico srbskega in hrvaškega jezika, vam mladim je še bližje angleščina. Kako ste v Bosni usvajali tamkajšnji jezik?

»Nije mi bilo lako ali doš' o sam do tačke, kad me ni taktista ne prepoznaje više. Ni mi bilo lahko, a sem prišel do točke, ko me tudi taksist ne prepozna več. Najprej so mislili, da sem iz Srbije, pa Zagrebčan, mogoče iz Hercegovine ... Potem sem se temeljiteje začel ukvarjati z jezikom in dokaz mojega napredka so bili ljudje, ki niso povezani z akademijo. Če so me prej umeščali v različne dele Bosne, Hrvaške ali Srbije, sem v tretjem letniku zanje postal Bosanec. Ko sem začel citirati njihove legendarne Nadrealiste, sem si prislužil njihov 'naš si'. Seveda obvladam tudi njihov 'čaršijanski', kot se govori v Sarajevu.«

Ste igrali v kateri od gledaliških produkcij, kot je to za študente višjih letnikov običaj pri nas?

»V prvem in drugem letniku absolutno nimaš možnosti za delo izven akademije, kasneje pa z izrecnim dovoljenjem profesorja. Sam

sem se vseskozi zavedal, zakaj sem v Sarajevu, zato sem veliko delal s kolegi študenti režije, snemali smo filme, delali predstave. Ob koncu četrtega letnika sta Rade Šerbedžija in njegova žena Lenka Udovički k nam prišla narediti avdicijo za Sofoklejevo Antigono. Po enotedenskem preizkusu sem dobil angažma in potem večji del lanskega poletja vse do premiere v avgustu preživel na Brionih. To je zame odlična izkušnja. Vmes sem igral še v legendarni igri Gledališča Ulysses Kralj Lear, ki ga igrajo že več kot šestnajst sezon.«

Po diplomu v Sarajevu ste svojo izobrazbo želeli nagraditi še z magistririjem ...

»Z Brionov sem se vrnil v Sarajevo, zagovarjal diplomsko nalogo, potem šel na prvi avtobus za Ljubljano, kjer sem se zjutraj z avtobusne postaje takoj odpravil na sprejemne izpite na ljubljansko akademijo. Tu so bili navdušeni nad mojim bosanskim monologom, nad slovenščino pa razočarani ... Profesor Aleš Valič mi je veliko pomagal pri 'vrnitvi' v slovenščino, zdaj pa tudi skupaj igra v predstavi v Pulju. V predstavi Vampiriska kronika Jure Grando igram vlogo prvega evropskega vampirja, ki naj bi izhajal iz Istre.«

Angažirani ste v Istrskem narodnem gledališču v Pulju, poleti igrate na Brionih, pomladi boste sodelovali v gledališki produkciji v Novem Sadu, kje živite ...

»Bazo imam še doma na Visokem, od koder odhajam tja, kjer dobim angažma. V Sarajevu sem sicer imel dve ponudbi za zaposlitev, ampak sem se tam odjavil in sem izgubil možnost prijave na zavod za zaposlovanje, od koder bi se lahko zaposlil kot igralec pripravnik. Sem na svobodi, igram na različnih odrih in imam zelo razgibano življenje. Imam tudi agentko v Sarajevu, a se tudi sam prijavljam na avdicije, za zdaj seveda predvsem v tujini. Zlasti v Zahodni Evropi je to običajen način sestavljanja zasedb za igre. Imam velik krog prijateljev v prostoru bivše države, s katerimi se redno srečujemo, si izmenjujemo izkušnje ... Kot kaže, bo zame nekdanja Jugoslavija še obstajala.«

»V vsak lik, ki ga igram, in temo, o kateri govori predstava, se poglobim in ju raziščem do potankosti. Z odra v vsakem trenutku želim povedati resnico. Če bomo na gledalce prenašali resnico, in ne laži, lahko marsikaj v današnji družbi spremenimo na bolje.«

Vulkani

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*



Atitlansko jezero na višini 1560 m na jugozahodu Gvatemale. Vsa odprava dremlje. Ura zaspnih čarovnic. Tudi moških ni slišati. Končno Panajachel, mesto na bregu tretjega največjega gvatemalskega jezera, hoteli, penzioni, vile petičnežev iz gvatemalske prestolnice za oddih ob koncu tedna. Prijeten penzion. Nekdo se pošali: En rum za pogum? Od Floresa sem imamo vsak svojo stekleničko dišečega razkužila. Brrr, to pa ne. Tuš in upanje, da bo postelja dobra. Upanje se izpolni, zjutraj smo vsi podjetni in poskakujemo. Sapo nam zapre pogled na jezero, ki se blešči v nepopisni modrini, modro je nebo in modrijo se vulkani na drugi strani

jezera, ki meri s severa na jug devet, od vzhoda na zahod pa 18 kilometrov. Ladjica brzi čez jezero. Pred 85.000 leti je silen izbruh pognal v višino masiv Los Chocoyos. Krater, ki spominja na meduzo, se je hitro napolnil z vodo. Pozneje, čez okoli deset tisoč let, so se ob južnem bregu zvrstili vulkani San Pedro (3020 m), Atitlán (3537 m) in Tolimán (3158 m). Del odprave se odpravi na vulkan, del počiva na črnem priobalnem vulkanskem pesku. Voda ima okoli 20 stopinj in se zdi črna kot razredčeno črnilo. Od blizu ni modra. Imam občutek, da plavam v črnilu. Naslednja ladjica pripelje majhni, v živo pisano nošo oblečeni Indijanci. Ko gresta mimo nas, starejša pozdravi. Saqarik (dobro jutro) odzdravim v jeziku k'iche', katerega narečja govore rodovi Majev na višavju Gvatemale. Ženska še nekaj živahno reče, kot bi čakala na odgovor, jaz pa nič. Po poti sem se iz Lonely Planeta naučila dobro jutro, dober dan, prosim, hvala – pa pika ... Čolnar, ki nas vozi nazaj, pravi: Le malo še, pa se bo dvignil xocomil, oster, neprijeten in tudi nevaren veter, ki valove spreminja v trdoto desk. Po legendi naj bi bil to princ-bojovnik, ki išče svojo ljubo, ki je med vožnjo čez jezero utonila. Ko sedimo ob fantastični kavi in pecivu, je pogled na jezero popolnoma drugačen. Vulkanov ni videti, zdi se, kot da se je nad jezero

spustil migetav zastor težkega živega srebra, in slišati je pljuskanje pretepa-jočih valov. Zdaj gre h kavi tudi rum!

Bananin kruh s kokosom Pan de banano y coco

Za 1 pekač potrebujemo: 4 jajca, 3 beljake, 3 rumenjake, 4 zelo zrele banane, 4 žlice kokosovega olja ali masla, 1 žlico medu, četr skodelice kokosovega ali navadnega mleka, pol žličke soli, 1 žličko sode bikarbone, 1 skodelico kokosove moke.

Pečico ogrejemo na 165 °C. Beljake stepemo toliko, da se ne naredi sneg. Banane narežemo na kolobarčke in jih zmeljemo. Dodamo 4 jajca in 3 rumenjake, mleko in med, olje ali maslo, posolimo, dodamo kosokosovo moko in sodo bikarbone in še enkrat zmeljemo. Pekač obložimo s papirjem za peko, ga namastimo in oprašimo z moko. Nato zmes predenemo v drugo posodo in vmešamo beljake. Zmes mora biti dokaj gosta. Pečemo približno 40 minut, da je zgornja plast lepo rjava, nato prekrijemo pekač s papirjem za peko in pečemo še 10–15 minut. Naredimo preizkus z zobotrebcom. Bananin kruh pustimo v pekaču, da se popolnoma ohladi in ga šele nato previdno prekucnemo na servirni krožnik. Sladica je primerna tudi za zamrzovanje.

Pa dober tek!

Vaš razgled



»Super, zvon je že v zraku!« je najverjetneje vzkliknil fantič na fotografiji, ko je avtomobilsko dvigalo v soboto dvignilo zvon do lin zvonika cerkve na Zlatem polju. Ker so taki dogodki redki in jih zato ne gre zamuditi, so nekateri našli dober pogled na dogajanje ob zvoniku kar v zavetju vozila z dvigalom. J. K. / Foto: Gorazd Kavčič



Čarobna pokrajina Planine Krstenica nad Bohinjem se kopa v toplih sončnih žarkih, ki poskrbijo za vse barve jeseni. Pastirske kočice obujajo nostalgčne občutke, svež gorski zrak napolni pljuča, čudovit razgled pa zmoro umiriti misli in ustaviti čas pred hladnim vrtincem zime – vsaj za trenutek. S. L. / Foto: Luka Renar

Nove knjige (354)

Didaskalije k dihanju

MIHA NAGLIČ

»Če bi bila v Sloveniji, bi nagrado sprejela v majici z napisom Refugees Welcome. Februarski protest proti beguncem v bližnjem Šenčurju je namreč izkazal grozljivo ksenofobno, sovražno podobo države, v katere jeziku pišem poezijo. Žal omenjeno zborovanje ni bilo edini tovrstni primer. Proti tovrstnim demonstracijam nestrpnosti hočem in moram s tega mesta jasno in nedvoumno protestirati – kot državljanka, kot pesnica in kot človeško bitje. Nevarno je, da, četudi zaradi lastnih stisk, dovoljujemo erozijo najosnovnejših civilizacijskih norm, kakršni smo

bili priča. Ustvarjanje zunanjega sovražnika ne bo rešilo naših notranjih težav. Sodelovanje jih lahko. / Ne gre zgolj za sočutje – četudi bi že samo sočutje moralo biti dovolj –, gre za najosnovnejšo človečnost. Danes nagrajujete poezijo: brez človečnosti je ni. Med begunkami in begunci so tudi pesnice in pesniki. Vprašanje je, ali si v svojem položaju sploh lahko privoščijo papir in pisalo. Danes v nenapadeni državi čast, izkazano moji pesniški zbirki, zgolj po naključju sprejemam jaz; naše vloge bi bile prav lahko zamenjane. / In sploh ne gre samo za pesnike in pesnice: za ljudi gre. Ljudje bežijo pred vojno, pred humanitarno katastrofo, da

bi si rešili življenje. »Tehnične« in birokratske ovire tega ne bodo preprečile. /.../ Naša civilizacijska dolžnost je pomagati beguncem. Kot mi namreč tudi oni niso le številke, so ljudje. Zato: prenehajte z getoiziranjem – takoj. Poskrbite za enokopravno vključevanje begunk in beguncev v slovensko družbo – takoj. Pomagajte ljudem, da zaživijo človeka vredno, dostojno življenje – takoj. Nehajte računati na benevolenco državljanov in državljanov. Druga člena Ustave nimamo zaradi lepšega. / Poezija živi znotraj sveta, izvira iz njega in je z njim v živem, pristnem stiku. Pisanje poezije zahteva svobodnega duha. Že skoraj eno leto se

slednji, kot številna divjad, zaletava v »tehnično oviro« na slovenski meji. Živeti v ograjeni državi in hkrati govoriti o kulturi, kamor spada poezija, je do skrajnosti paradoksalno. / Ponovno se torej zahvaljujem za Jenkovo nagrado svoji poeziji, sprejemam jo, a v isti sapi jasno pravim: gospod predsednik vlade – odstranite to žico. Takoj.«

To je odlomek iz zahvalnega govora pesnice Anje Golob (1976), letošnje Jenkove nagrajenke za poezijo. Slovesnosti ob razglasitvi nagrade v Kranju, 28. oktobra, se zaradi bivanja v tujini ni mogla udeležiti. Nagrajeno zbirko pa si kupimo in preberimo, pesmi so res dobre!



Anja Golob
DIDASKALIJE K DIHANJU

Anja Golob, Didaskalije k dihanju, samozaložba, Ljubljana, 2016, 51 strani, 20 evrov, anjagolob.org



razglasilo

GG

NAJ POLKA RADIA GORENC

Letos na najbolj poslušanem gorenjskem Radiu Gorenc ponovno izbirajo naj polko Gorenca. Konec novembra jo bodo razglasili v Gostilni in restavraciji Avsenik 'pri Jožovcu' v Begunjah na Gorenjskem, istočasno pa bo radio praznoval še svoj rojstni dan.

Alenka Brun

Izbor za naj polko Gorenca so si na Radiu Gorenc zamislili pred štirimi leti: kot svojevrstno podporo ustvarjanju vesele, pozitivne slovenske narodno-zabavne glasbe. Že takrat so zavzeli stališče, da bo strokovna komisija Radia Gorenc naredila le neki širši izbor pesmi med prijavljenimi, o finalistih in zmagovalcu pa bo odločal glas ljudstva.

Komisija Radia Gorenc je letos izbrala sedem kvalitetnih in veselih polk. Ognjeni muzikanti se predstavljajo s Se ti kaj zgodi, Galopovci s Flet'n se mam, ansambel Pogum s Pojem ti z zaprtimi očmi, skupina Zakapane z Ma, daj, ne bluzi, Veseli muzikanti z Najino pravljico, Mladi godci s Slavljencu in Gorenjski kvintet s polko Dvigni glavo.

Vsako leto je pravzaprav težje, pravijo na Radiu Gorenc. Naj polko Gorenca so več kot očitno zelo pozitivno sprejeli tako poslušalci kot tudi izvajalci narodno-zabavne glasbe, saj se jih na izbor vedno prijavi več kot prejšnjič. Letos so tako poleg izbranih sedmih polk na radio prejeli še nekaj zelo kvalitetnih glasbenih del, ki jim bomo brez dvoma lahko prisluhnili na frekvencah Radia Gorenc.

V prvem krogu glasovanja, do 1. novembra, so poslušalci po elektronski pošti ali z glasovnico, ki jo najdejo v Gorenjskem glasu, izločili dve polki; do 14. novembra pa bodo še dve. Na koncu bodo v finalu ostale tri polke, med katerimi bodo potem poslušalci Radia Gorenc in



Naj polka Gorenca 2015 je postala **Ti si kriva, deklica** ansambla Svetlin (na fotografiji); katera bo letošnja, bomo izvedeli 25. novembra v Begunjah. / Foto: Tina Dokl

bralci Gorenjskega glasa med 15. in 20. novembrom izbrali zmagovalno polko. Zmagovalca bodo javno razglasili na svečanem dogodku v petek, 25. novembra, Pri Jožovcu v Begunjah.

»Z razglasitvijo zmagovalne polke in podelitvijo svečanih priznanj finalistom, bomo tako sklenili že četrto prireditev Naj polka Gorenca.« razloži vodja Radia Gorenc Andrej Grims. »Ljudje so celoten izbor in tudi zaključni dogodek v teh letih vzeli za svojega. Sodelujejo pri glasovanju, na koncu pa se z veseljem udeležijo praznovanja. To je tudi ena redkih priložnosti, da se radijci s poslušalci srečamo v živo. Žal nam je le, da ni prireditvena dvorana v gostilni Avsenik bistveno večja, saj vemo, da bodo vsi tisti, ki oklevajo z rezervacijami, ostali brez prostora v dvorani.«

Doslej je bila prireditev Naj polka Gorenca morda

tudi malo v senci praznovanja rojstnega dneva radijske postaje, saj to časovno sovpada z njeno razglasitvijo. Zato so se na radiu letos odločili, da bo večer sestavljen iz dveh delov: prvi bo posvečen izboru in najboljši polki, drugi pa bolj praznovanju rojstnega dne.

Poleg finalistov Naj polke Gorenca 2016 pa bo pri Avseniku 25. novembra nastopilo še veliko drugih. »Prišla bosta še vedno zelo priljubljena Tanja Žagar in še ena zvezda slovenske zabavne glasbe: Dejan Vunjak, ki za zdaj več kot odlično nadaljuje glasbeno pot svojega očeta Brendija, ki je v slovenski zabavni glasbi brez dvoma pustil trajni pečat. Za humorni del bodo skrbeli Franc Pestotnik - Podokničar, priljubljeni Peška, gasilec Fonzi ter ekipa Radia Gorenc. Vse obiskovalce te vesele zabave čaka na izboru še prav posebno

presenečenje, ki se skrbno pripravlja, ga pa seveda še ne smemo razkriti.« zaključijo Grims.

Bodo pa radijci svoj 54. rojstni dan proslavili tudi nekaj dni kasneje, v torek, 29. novembra, tudi v studiu Radia Gorenc. Na ta dan pripravljajo poseben program, ki ga bodo izpeljali skupaj z znanimi izvajalci zabavne in narodno-zabavne glasbe. »Tudi Čuki ne bodo manjkali v našem studiu. Pa kakšen športnik, komik in še kdo bo popestril rojstnodnevni program Radia Gorenc.«

Se pa vsi, ki glasujejo za naj polko Gorenca 2016, uvrstijo v nagradno žrebanje (ob upoštevanju pravil glasovanja, ki so objavljena na spletni strani radia www.radiogorenc.si) in v torek, 29. novembra, prav na rojstni dan radijske postaje, bo eden izmed srečnih izžrebancev dobil letno vinjeto za osebni avto za leto 2017.

RDEČA KAPICA MALO DRUGAČE

Alenka Brun

Lani sta v Kulturnem domu v Zgornjih Gorjah Klemen Torkar in Eva Černe premierno predstavila zanimivo izvedbo Sneguljčice: opero za male in velike otroke. Klemen je sicer v preteklosti na odru za otroke precej ustvarjal; Eva, ki je sicer vajena igrati ženske vloge, kjer si roko podajata petje in igra, se je pri vlogi Sneguljčice prvič srečala z otroško publiko.

Uprižarjanje pravljic, ki jih večina otrok zna na pamet, pa ni ravno lahko delo. In ker je bil lani odziv izjemen, sta se odločila, da letos na oder postavita Rdečo kapico. Vendar malo drugačno, saj sta v njuni izvedbi volk in Rdeča kapica prijatelja.

Nedavno sta z njo gostovala na Jesenicah, v Gledališču

Toneta Čufarja, in z odzivom publike sta zadovoljna. »Ker je predstava interaktivna, je odziv otrok še toliko dragocenejši, saj usmerja tok predstave. Vedno pa se izkaže, da so otroci pogumnejši takrat, ko zraven ni staršev,« razloži Torkar in nadaljuje, »otroci pravljico res dobro poznajo, zato morda kdo res pogreša kruti konec. Vendar so moto najinih predstav pozitivne vrednote, ki med nami počasi izginjajo. Pri Sneguljčici je bila v ospredju dobrosrčnost, pri Rdeči kapici pa sva v finalu opere poudarila prijateljstvo.«

Do konca koledarskega leta bosta z Rdečo kapico gostovala po osnovnih šolah. Predstav se je – od oktobrske premiere pa do konca koledarskega leta – nabralo že 26, kar Klemen in Eva štejeta za velik uspeh.



SOBOTA 5. 11.	SLAVKO IVANČIČ <small>Prvih 50 - 6€ / 51. - 8€ / SEDIŠČA</small>
SOBOTA 12. 11.	SAN DI EGO <small>Prvih 100 - 3€ / od 101. - 5€.</small>
SOBOTA 19. 11.	ČUDEŽNA POLJA <small>Prvih 100 - 4€ / od 101. - 6€.</small>
SOBOTA 26. 11.	URBAN & 4 <small>Prvih 50 - 8€ / od 51. do 150. - 10€ / od 151. - 12€.</small>

ZA DOBRO GLASBO **KlubBar KlubBar** MESTNA OBČINA KRANJ

HUMOR, HOROSKOP

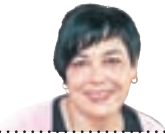
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA



Oven (21. 3.–21. 4.)

Šesti čut vas le izjemoma pusti na cedilu. V teh dneh bodite na to še bolj pozorni. Nekdo vas bo presenetil s povabilom. Nikakor ne ponavljajte starih napak, ki so vas že veliko stale. Vsak dan je nov, z novim veseljem in začetkom.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Jezili se boste, ker boste malce izgubili nadzor nad dogajanjem v svoji bližnji okolici. Če boste le hoteli, boste hitro nadoknaditi zamujeno. Pohitite. Ta teden boste izkoristili za prijetno druženje s prijatelji, ki vas že prav pogrešajo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Kar nekaj dni boste premišljevali o tem, ali ima vse, kar počnete, sploh kak smisel ali ne. Iskali boste odgovore na razna vprašanja, ki jih seveda ne morete dobiti. Črne misli vam še ob pravem trenutku prežene nekdo, ki vas ima resnično rad.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Nekateri vas bodo razočarali, drugi pa presenetili. Vsakega po malo, tako da vam v teh dneh ne bo niti malo dolgčas. Na nered okoli sebe boste jezni, a delovna mrzlica ne bo prišla še tako kmalu. Predali se boste lenarjenju.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Dovolj vam bo, da se smilite sami sebi in iščete okoli samo take, ki jim je bolje kot vam. Zavihali boste rokave, se podali iz ozadja in naredili čisto vse, da se boste rokovali s srečo in jo za nekaj časa tudi obdržali. Presenečenje.

Devica (24. 8.–23. 9.)

V tem tednu boste skušali narediti zase največ in se izogibali ljudem, ki so polni negativne energije in so hkrati tudi posesivni ter s tem zelo obremenjujoči. Pohitite in začnite reševati težave na čustvenem področju.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Že vnaprej boste vedeli, da vaše vmešavanje ne bo obrodilo dobrih sadov, a vseeno se boste zapletli v situacijo, ki bo po eni strani tudi neizbežna. No, ja, na koncu se tako in tako vse dobro zaključí. Vi sami pa boste imeli dober občutek.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Počutili se boste osamljeno in dvomili boste o vsakem svojem dejanju. Ker so to samo posledice slabih izkušenj iz bližnje preteklosti, vas bodo taki in podobni občutki hitro minili. Oseba nasprotnega spola vas bo nekoliko šokirala.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Čustveno boste postajali negotovi in strah vas bo, da ste se napačno odločili. Vse boste dobro rešili, le glejte, da ne boste trošili energije tam, kjer to sploh ni potrebno. Sami sebi boste začeli posvečati več pozornosti in ne bo vam žal.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Velikokrat se ne zavedate, koliko pomenite drugim ljudem. Vaša vrlina, da znate biti pravi prijatelj, je več vredna, kot si mislite. To boste občutili in prav prijetno vam bo pri srcu. Ljubljena oseba vam bo dala veliko misliti.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Pri denarju bodite v naslednjih dneh še posebno previdni. Investicija, za katero se boste odločali, ne bo tako dobra, kot si mislite. Počakajte. Na čustvenem področju bo zelo očitno, da prihaja do velikih pozitivnih sprememb.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

V tem tednu se vam bo marsikaj spremenilo na bolje. Poslovno boste kar se da uspešni, saj ste si nabrali novih moči. Spoznali boste kar nekaj prijateljev in imeli boste tudi čudovito možnost, da se zaljubite, kar je vsekakor dobrodošlo.



TA JE DOBRA

Za vsak slučaj

Otroci so v šoli za domačo nalogo dobili spis z naslovom Za vsak slučaj.

Prva spis prebere Anamarija: »Pri nas doma smo štirje. Ko sta oče in mama v službi, se z bratom nikdar ne prepirava, saj sva pridna otroka. Ampak mama ima na polici vseeno za vsak slučaj palico.«

Učiteljica je navdušena: »Bravo. Sedi pet. No, zdaj pa ti, Peter.«

»Moj brat je lovski nadzornik in vsak dan dela obhod po lovišču. Pri nas ni nevarnih živali, ampak ima vseeno za vsak slučaj vedno s seboj puško.«

Oglasi se Janezek: »Mi živimo v majhni vasi. Imamo gostilno, pošto in cerkev. Naš župnik ni poročen in se nikoli ne bo poročil, ima pa potrebno 'orodje' – za vsak slučaj.«

Prinesla je dokaz

Pride gospa v trgovino in hoče kupiti konzerve za psa. »Potrebujete potrdilo, da imate psa, ali pa psa prinesite s sabo.« Gospa drugič prinese psa in lahko kupi konzerve. Naslednjič pride po konzerve mačje hrane. Ista zgodba. Morala je iti domov po mačka in ga prinesiti s sabo, da je dobila konzerve.

Nakar ista gospa enkrat pride v trgovino s kartonasto škaflo in prosi prodajalko, naj vtakne roko vanjo. Prodajalka zavpije: »Baba frdamana, saj imate drek v škafli, fuuuj!« si briše umazane roke. Gospa pa odvrne: »Sem hotela kupiti šest zvitkov toaletnega papirja, pa sem mislila, da boste zahtevali dokaz, da pri nas doma ser...«

Drobne lumparije

Dva povratnika sta v trafiki ukradla koledar. Vsak je dobil 6 mesecev.

LAŽJI SUDOKU

8	7			2	9
		8	7		
	5		1		6
9	1	3	2	8	5
			5		
2	6	9	4	3	7
	7		4		5
		6	1		
4	6			9	1

Rešitev:

1	2	9	5	6	7	8	4
2	8	7	1	6	9	5	3
9	5	9	7	2	1	8	4
4	6	1	9	6	9	5	2
2	6	9	5	1	6	7	3
9	7	1	5	2	9	4	8
6	9	7	9	1	2	3	5
8	5	2	4	1	6	7	9
9	4	5	2	1	9	7	6
1	2	6	9	7	5	8	3

TEŽJI SUDOKU

6			7				1
		4	8				6
2							3
	6		2	3			9
	1			6	9		2
4	8						7
5					4	1	
1					8		

Rešitev:

1	2	9	5	6	7	8	4
2	8	7	1	6	9	5	3
9	5	9	7	2	1	8	4
4	6	1	9	6	9	5	2
2	6	9	5	1	6	7	3
9	7	1	5	2	9	4	8
6	9	7	9	1	2	3	5
8	5	2	4	1	6	7	9
9	4	5	2	1	9	7	6
1	2	6	9	7	5	8	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.



NAGRADNA KRIŽANKA



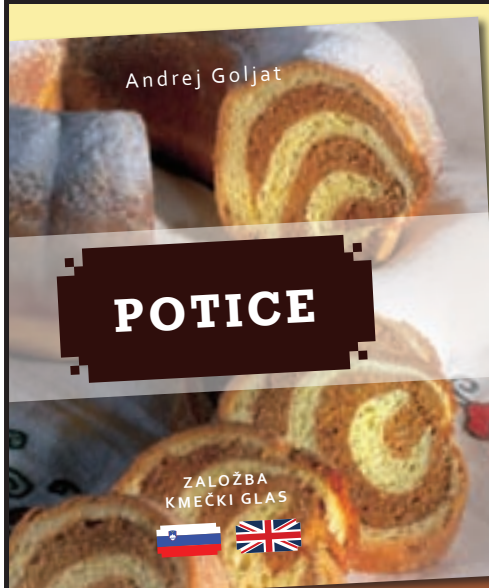
100 hitrih in preprostih receptov, s katerimi boste navdušili svoje goste.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	SLIKAR KLIMT	GRŠKO-RIMSKI STARI VEK	DEČEK PRI BIRMI	PUŠČAVSKA KAČA PURSA	KROŽNO IZREZANA PLOŠČA	DOKTOR	REŽISER KUSTURICA	MOČNO DEŽEVJE	GORENJSKI GLAS	SATIRIČNO LITARARNO DELO	KANTON V SVIČI	ŠTEFAN KARDOS	TEŽA OVOJNINE	KANADSKI PEVEC (BRYAN)	STREŽNIK V UNIFORMI
MOČNA VOLNENA TKANINA									DEL ŠKOFJE LOKE						
VOJAŠKO OBLAČILO					5				KOSTNI LOK NAD OČESOM ILOVICA						
PLAT KNJIGE						SODOBNIKI KELTOV						ZODIAKALNI ZNAK			
PEVEC KORES				POKLON, DAR		DERIVAT AMONIKA					KRALJICA PRI SAHU				
GRŠKI ANTIČNI JUNAK				PEVKA HABERL					RUSKA ZGANA PIJACA	6				SANDI JUG	
SNOV V PLODU VARNILJEVCA									NASKOK					FR. DRAMATIČNI ROM. RODU (EUGENE)	BARVILO ZA LASE, KANA
GORENJSKI GLAS	MELODIKA	ALDEHID OCETNE KISLINE PISARNA			1							ZAPORNIK			
NAŠ IGRALEC (KRISTIJAN)						NAŠ JEŽI-KOSLOVEC (JOSIP)	ANTIPIRETIK								
ERBIJ			GORA V TOSKANI				DOMAČNOST					ŠPANSKA PRINCESA			
ROVT			KOVINSKA PRIPONKA									VIS V ANTIČNI DOBI			
MNOŽIČEN STRAH, ZMEDA				MINERAL V ANDIH									RENJ		REKA V SVIČI, AARE
								ETIOPSKI KNEZ							
VELIKO GODALO						ZDRAVILNA RASTLINA		NEUMETNIŠKO DELO							
						ZNAMKA ŽARNIC							TELOVADNI ELEMENT		13
KLAVIRSKA HARMONIKA															
								BAJKA							
PAPAGAJ S ČOPKO								POSODA ZA ZALIVANJE VRTA							
EKVADORSKI PESNIK (JOSE JOAQUIN)					7	REKA NA HRVAŠKEM									
						PREDEL V GRLU									
AMJATA ANDEZIN DAKTIL	VINO-RODNA RASTLINA	ROMUNSKI TERENEC				KRASTAČA		ANTIČNO IME REKE GUADIANE							
IONESCO	ZASEBNA DEJAVNOST					GROBO DOMAČE SUKNO		KOPJE							
OLMEDO															
ZVOK						REKA V ETIOPLJI		AFRIŠKA KRAVJA ANTILOPA	12						
						GRADBENI MATERIAL		TATVINA							
RUBIDIJ															
PRIREDITEV NA TRI LETA															
GRŠKA POKRAJINA															

SESTAVIL: F. KALAN	TRGOVSKI UNESEK	PROSTOR OKOLJ HLEVA	VIKING	MESTO V NEMČIJI	RENE DESCARTES	NEKDANJE PODJETJE V CELJU	KRAJ OB SAVI NA GORENJSKEM	UDAV	ETIOPSKI KNEZ	NEUMETNIŠKO DELO	GORA V SVIČI, TESALLJI	KILOGRAM	RENJ	VZKLIK NA BIKOBORBI	REKA V SVIČI, AARE
VELIKO GODALO															
KLAVIRSKA HARMONIKA															
PAPAGAJ S ČOPKO															
EKVADORSKI PESNIK (JOSE JOAQUIN)															
AMJATA ANDEZIN DAKTIL	VINO-RODNA RASTLINA	ROMUNSKI TERENEC													
IONESCO	ZASEBNA DEJAVNOST														
OLMEDO															
ZVOK															
RUBIDIJ															
PRIREDITEV NA TRI LETA															
GRŠKA POKRAJINA															



POTICE

Potica je slovenska znamenitost, kulinarčna posebnost, ki jo poznajo vse naše pokrajine. V dvojezični knjigi (SLO/ANG) spoznamo zgodbo o tem prazničnem pecivu.

Cena knjige je **10 EUR** + poštnina

Uporabna knjiga in lepo darilo tudi za turiste.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas



Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je **16 EUR** + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

NAGRADE:

3-KRAT DARILNI BON VITA CENTER NAKLO V VREDNOSTI 10 EUR

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 16. novembra 2016, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	

DRUŽABNA KRONIKA

TRADICIONALNO OBIRANJE MANDARIN (2)

NE SKAČI, ČE NISI PROFESIONALEC!

Mogoče zveni noro, vendar domačini pravijo, da se vsake toliko časa vseeno najde kak svojevrsten pogumnež, ki misli, da obvlada zadevo, in se z znamenitega mostarskega mostu požene v Neretvo ...

Alenka Brun

Seveda se takšne dogodivščine največkrat ne končajo dobro.

Stari most čez reko Neretvo v Mostarju povezuje oba dela mesta. Zgrajen je bil v 16. stoletju, v zadnji vojni pa je bil porušen. Po vojni so ga restavrirali po starih načrtih, nad obnovo pa je bdel UNESCO. Ponovno so ga začeli uporabljati leta 2004. Most gosti tudi različna tekmovanja v skokih v reko, ki so v Mostarju tako tradicija kot atrakcija.

A se poleg profesionalnih skakalcev najdejo tudi takšni, ki mislijo, da je pogum dovolj. Pa je za tovrsten skok treba kar nekaj znanja. Voda pod mostom je ledeno mrzla, s svojimi pravili.

Skok v živo smo izletniki Gorenjskega glasa doživeli, saj ga v turistične namene izvedejo fantje oziroma možje, ki se s tem ukvarjajo tako rekoč že vse življenje. Seveda, proti plačilu. Največkrat se v skupini pobere po en evro, in če je ljudi za avtobus, da morda kdo celo dva ali več, potem tovrstna atrakcija lahko prinese kakih trideset, petdeset

evrov, lahko tudi več. Odvisno od radodarnosti turistov.

Atraktivnost skokov je že zdavnaj prerasla meje lokalnega in postala tudi svetovna zanimivost. Ravno toliko, kolikor je slaven mostarski most, so postale tudi fotografije skakalcev. Stari most je že kmalu po postavitvi pravzaprav postal oder na 27 metrih nad reko, kjer so fantje dokazovali svoj pogum in doživljali neke vrste iniciacijo.

Glasovci smo si ogledali obe strani mesta, si privoščili pivo, čevapčiče v lepinji ali vsaj bosansko kavo.

Ker sem mesto videla že večkrat, sem ugotovila, da z glavne sprehajalne ulice, koder se zgrinjajo trume turistov – sploh jeseni, saj naj bi po besedah lokalnega vodnika v času poletja temperature v Mostarju dosegale tudi petdeset stopinj in več – izginja pristnost. Prave srebrne 'minduše', kot pravijo uhanom, težko dobiš. In če jih slučajno najdeš v eni od zlatarn oziroma srebrnarn, so izjemno dragi, ker naj bi bile ročno delo. Ne manjka pa modnega srebra in zlata, saj je 'blink blink' turistični efekt očitno ujel tudi Mostar. *(Nadaljevanje prihodnjič)*



Če imamo Slovenci na svetovnem spletu nešteto fotografij Blejskega otoka, ima Mostar znameniti most.



Ni dovolj le pogum, za skok z mostu je potrebno znanje. Štejejo seveda tudi tovrstne izkušnje.



Tradicija se je spremenila v atrakcijo. Plačljivo seveda.



Tovrsten prizor v Mostarju je redek. Obrt z ulic izginja.



Včasih je dobra skupinska fotografija na ozkih ulicah, kot jih ima Mostar, lahko že prava umetnost.

VRTIMO GLOBUS

V postelji z Madonno?



Igralec **Idris Elba (44)**, znan po vlogah v serijah *Luther* in *The Wire*, je utišal govornice, da sta z **Madonno (56)** več kot prijatelja. »Ne, ne spim z Madonno ... Ne verjemite govoricam,« se je z nekaj dodanimi kletvicami burno odzval igralec, ki te dni v Veliki Britaniji snema dokumentarec z naslovom *Idris Elba: Fighter*. Govornice je prvi sprožil časnik *The Sun*, ki piše, da sta se pevka in igralec strastno poljubljala sredi lokala v Londonu in ga v jutranjih urah tudi skupaj zapustila.

Zayn imel motnje hranjenja



Nekdanji član najstniške skupine *One Direction* **Zayn Malik (23)** je priznal, da je zaradi anksioznosti zbolel za motnjami hranjenja. V svojem biografskem prvenku piše o prenatrpanih urnikih, ki jih krije za svojo bolezen. »Nikoli nisem imel težav s svojo samopodobo. Mislim, da se je vse skupaj zgodilo zaradi stresa, napornih urnikov vaj, koncertov, pritiskov. Hrana je bila takrat edina stvar, ki sem jo sam imel pod nadzorom,« piše pevec, ki včasih po nekaj dni ni zaužil hrane.

Brad Garrett kmalu drugič pred oltar?



Robert Barone iz serije *Vsi imajo radi Raymonda* je svoji partnerki nataknil zaročni prstan. »To se je zgodilo že decembra lani,« je potrdil njegov predstavnik, ki pravi, da je romantična zaroka **Brada Garretta (56)** in dvaintridesetletne **Isabelle Quelle** potekala ob zvokih klavirja. Par je skrivnost ohranil zase, kar lahko pomeni, da bosta tudi poročne zaobljube izmenjala proč od oči javnosti. To bo za igralca drugi zakon, do leta 2005 je bil poročen z Jill Diven, s katero ima dva otroka.

Tyga vrnil polovico dolga



Raper **Tyga (26)** je vrnil sto tisoč dolarjev draguljarju slavnih Jasonu Arashebenju. Raper se je večkrat skušal izogniti dolgu, tako da sodišču ni predložil vseh papirjev, spet drugič se je skliceval na bolezen. Vračilo dela dolga je potrdil tožnik odvetnik, ki pravi, da je bil razlog dolga raperjev razsipen življenjski slog, z dragocenimi darili pa naj bi obdaroval tudi svoje dekline Kylie Jenner.



Simpatično Sašo s Kokrice smo srečali na Tednu restavracij v znani gorenjski gostilni Krištof, kjer je postregla pozdrav iz kuhinje na prav izviren način: v stilu jesenskih dobrot iz košare. / Foto: A. B.

Spodbujajo odgovorno uporabo rib

Morja niso neomejen vir hrane, kot smo mislili še pred nekaj desetletji, opozarjajo pri okoljski organizaciji WWF. Ker so prepričani, da prav vsak posameznik s svojo izbiro lahko vpliva na spremembo stanja, so za potrošnike izdali vodnik po ribiških proizvodih.

MARJANA AHAČIČ

Podvin – WWF Adria – Svetovni sklad za naravo je v Vili Podvin predstavil novi vodnik po ribiških proizvodih, katerega namen je v okviru evropskega projekta Ribari vnaprej (Fish Forward) spodbuditi ljudi k odgovorni izbiri ribiških izdelkov.

»Oceani, morja in seveda ribji fondi so naravni vir, za katerega smo še pred

petdesetimi leti mislili, da je neomejen in ga ljudje nikoli ne bomo mogli izčrpati. Samo dobrih sto let kasneje je večina ribjih staležev pred kolapsom, tudi v Sredozemlju in Jadranskem morju. V vodniku smo zato želeli poudariti primere dobre izbire in ozavestiti potrošnike o problemu. Hkrati želimo povečati interes trgovskih verig za omogočanje večje izbire izdelkov iz

trajnostnega ribolova. Več ko se bodo potrošniki odločali za trajnostne izdelke, več jih bo na policah trgovin.« poudarja Martin Šolar, nekdanji direktor Triglavskega narodnega parka, zdaj že dobro leto direktor WWF Adria.

Da morskih rib ne bi zmanjkalo ...

»Nezakonit in nereguliran ribolov bi lahko kmalu dosegel 26 milijonov ton ali približno 30 odstotkov vsega globalnega letnega ulova. Glede na trende zmanjševanja ribjih staležev bi lahko do leta 2048 v naših morjih in oceanih povsem zmanjkalo rib. Zato je izjemno pomembno ozavestiti in spodbujati potrošnike, da spremenijo svoje nakupe, kar želi WWF doseči s projektom Ribari vnaprej, v katerem sodeluje 11 držav Evropske unije, vključno s Slovenijo. Ravno države Evropske unije so namreč največje uvoznice ribiških proizvodov na svetu in skoraj polovica tega uvoza



Martin Šolar, direktor WWF Adria, kuharski mojster Uroš Štefelin, ambasador projekta Ribari vnaprej (Fish forward) v Sloveniji, in Mitja Zupan, lastnik ribogojnice v Bohinju

je iz držav v razvoju,« še opozarja Šolar.

Tudi v sladkih vodah nekatere ribe že ogrožene

Slovenski ambasador projekta je Uroš Štefelin, glavni chef Vile Podvin. »Če imaš trajnostni proizvod, v kulinariki lahko porabiš vse dele, odpadka tako rekoč ni. Sam tako pri ribi uporabim vse, od kosti do škrge. Pri pripravi jedi uporabljam večje ribe; tudi s takimi lahko naredimo vizualno lep krožnik. Če zaradi estetike uporabljamo manjše, samo ropamo morje.« Ribe ljudje redko pripravljajo doma, večinoma jih jedo po restoracijah, pravi Štefelin, zato

je odgovornost nas kuharjev in gostincev še toliko večja. »Če se bomo tega vsi zavedali in svoje dobavitelje ozaveščali, bodo ti pritiskali naprej na ribiče in ribogojce, da pridobijo potrebne certifikate.

Martin Šolar: » Za to, da gojena tuna pridobi en sam kilogram teže, potrebujemo 17 kilogramov drobnih rib, kar je zelo potratno. Na ta način se morja prazni. Če napredujemo v sedanjem trendu, bodo po nekaterih napovedih leta 2048 morja povsem izlovljena.«

Takrat bomo vsi na boljši poti,« je prepričan Štefelin.

Z njim se strinja tudi Mitja Zupan, lastnik ribogojnice z Nomenja v Bohinju. »Tudi v sladkih vodah imamo ribe, ki so že ogrožene – sulca, jezersko postrv, potočno postrv ... Nekateri ribiške družine in posamezniki poskušamo te vrste rib vzrediti. Glede na to, da imamo dobre pogoje – mrzlo in čisto vodo – nam to tudi uspeva. V Sloveniji tako že delujejo tri ribogojnice za zlatovščico, uspešno se vzreja tudi potočno in jezersko postrv ter sulca.«

WWF-ov vodnik je na voljo tudi na spletu www.kateroribokupiti.si. Vsebuje koristne nasvete, dejstva in anekdote ter recepte znanih kuharjev.



Jed, pripravljena iz trajnostno pridelanih sestavin: ješprenj lokalne kmetije Pr' Mrkot, suhe slive, hren, ki drugačen kot trajnostni sploh ne more biti, dimljena postrv Mitje Zupana in jurčki

Kostanj za vse ali le za lastnike gozdov?

Če kostanj nabirate rekreativno in le zase, ga lahko naberete največ dva kilograma. Če pa lastnik gozda na svoji parceli nabiranje prepove, vas gozdarski inšpektor lahko oglobi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Jesen ni le čas pobiranja pridelkov na vrtovih, temveč je bera lahko obilna tudi v gozdovih. Slovenci smo znani kot strastni gobarji, marsikdo pa se v hladnih jesenskih dneh rad okrepi s sladkim pečnim kostanjem, ki ga je nabral na sprehodu po gozdu. Nabiranje kostanja je lahko zdrava in zabavna rekreacija za vsakogar, saj plodove, ki dozorijo oktobra, navadno lahko pobere s tal. Kostanj pa je tudi bogat s hranilnimi snovmi in zato predstavlja zdrav obrok.

Čeprav je zastonj, pa pri nabiranju gozdnih plodov vendarle obstajajo določene omejitve. Tako kot za gobe in druge gozdne plodove tudi za kostanj velja, da ga lahko naberemo največ dva kilograma. Izjema so čemaž in zeljnate rastline, ki jih lahko

naberemo le en kilogram, ter zaščitene rastline, ki jih je prepovedano nabirati.

A kot pravi gozdarski inšpektor mag. Igor Curk, jo boste tudi za kakšen kilogram nabranega kostanja preveč odnesli le z ustnim opozorilom. »Drugače pa je, če bi v gozdu ob nabiranju povzročali škodo, denimo lomili ali žagali drevje. V tem primeru je zagrožena kazen od štiristo do osemsto evrov,« pravi Curk.

Tudi predsednica Društva lastnikov gozdov Gorenjske Anica Zavrl Bogataj se strinja, da je večja težava kot samo nabiranje plodov škoda, ki jo lahko povzročijo nabiralci. »Gotovo nekateri lastniki niso zadovoljni, ko nabiralci poberejo ves kostanj ali gobe iz njihovega gozda, a od naših članov več pritožb slišim na račun uničevanja gozdnih cest, ki jih moramo zaradi pomanjkanja



Pečen kostanj je za mnoge eden najljubših jesenskih priboljškov. / Foto: Gorazd Kavčič

Po zakonu lahko lastnik prepove nabiranje v svojem gozdu, če drevje goji tudi zaradi plodov. Prepoved pa na predlog lastnika odredi pristojni organ lokalne skupnosti. Nabiralca, ki se prepovedi ne drži, lahko gozdni inšpektor olajša za od štiristo do osemsto evrov.

sredstev vzdrževati sami, čeprav se po njih vozijo vsi. Težava so tudi zaparkirane poti ali objekti, ki onemogočajo delo v gozdu,« pravi Zavrl Bogatajeva.

Slovenska zakonodaja rekreativno nabiranje dovoljuje vsem, tudi v zasebnih gozdovih, razen v primeru, če lastnik nabiranje izrecno prepove. »Po zakonu

lahko lastnik prepove nabiranje v svojem gozdu, če drevje goji tudi zaradi plodov. Prepoved pa na predlog lastnika odredi pristojni organ lokalne skupnosti,« pravi Curk in dodaja, da mora v tem primeru lastnik omenjene parcele to tudi ustrezno označiti in na ta način opozoriti nabiralca, da je na tistem območju nabiranje plodov prepovedano. Nabiralca, ki se prepovedi ne drži, lahko gozdni inšpektor olajša za od štiristo do osemsto evrov.

Vendar po besedah mag. Igorja Curka takšnega gozda na Gorenjskem ni. »Gre za izjemno redke primere. Poznam le en primer na Primorskem in enega v Prekmurju, kjer sta lastnika prepovedala nabiranje gozdnih plodov v svojih gozdovih,« dodaja Curk.

Z zakonodajo, ki je bolj po volji nabiralcem kot pa lastnikom gozdov, pa slednji niso zadovoljni. »Če bo prišlo do spremembe zakonodaje, bomo podprli predlog, da tudi za gozdove velja, da se v zasebno lastnino lahko posega le z dovoljenjem lastnika,« zaključuje predsednica Društva lastnikov gozdov Gorenjske.

Vzgojil je edinstvene primerke papig

Gojitelju papig iz Cerklj Alojzu Ostermanu je uspelo, kar ni še nikomur na svetu. Vzgojil je štiri barvne mutacije bradatih aleksandrov iz naravne barve.

ALEŠ SENOŽETNIK

Češnjek – Prvo ptico je Alojz Osterman dobil še kot desetletni otrok. »Družinski prijatelji iz Italije so mi za božič podarili kanarčka. Od takrat so ptice vedno pri naši hiši,« pravi Alojz iz Češnjeka pri Cerkljah. Pred leti je imel v voljerah (preletalnicah za ptice) okoli tisoč dvesto ptic, a tudi danes jih našteje kakšnih tristo. Z gojenjem ptic ima že precej uspehov. Leta 1996 je postal prvi, ki je v Sloveniji vzgojil veliko papigo *Electus r. salamonensis* – iz para, ki ga je pridobil iz divjine. Menda se še danes prodaja veliko njunih potomcev. »Par sem dobil iz Salomonovih otokov in je bil navajen tamkajšnje klime, zato sem moral avgusta, ko je deževalo, zakuriti centralno, da sem lahko vzdrževal temperaturo 30 stopinj. Danes so se njuni potomci tako prilagodili, da lahko brez težav preživijo tudi na precej nižji temperaturi,« razlaga Osterman, ki je v naslednjem letu kot prvi razmnožil še are, kakaduje, amazonke in lorije.

Papiga dražja od suznja

Skoraj celo življenje je posvetil vzgoji eksotičnih ptic, zadnjih dve desetletji pa še posebno pozornost namenja vzgoji barvnih mutacij aleksandrov. S parjenjem mu je

uspelo vzgojiti štiri nove barvne mutacije ptice, ki barvno odstopajo od naravnih barv te vrste in drugih znanih mutacij, kar menda ni uspelo še nikomur. »To so sanje vsakega gojitelja, a le redkim se uresniči,« pravi Osterman, ki ponosa ne skriva. »Kličejo me gojitelji z vsega sveta, tudi tuji novinarji. Verjetno bom prihodnje leto najbolj znana osebnost pri nas,« se zasmeji.

Aleksandre najdemo v Južni Aziji in Severni Afriki. Ime so dobile po vojskovodji Aleksandru Velikem, ki jih je v Evropo pripeljal iz Pandžaba, regije, ki se razteza med Pakistanom in Indijo. Nekoč so veljale za redko posest, ki so si jo lahko privoščili le izbranci. Ena papiga te vrste je stala več kot starogrški suženj. V več kot dvatisočletni zgodovini gojenja te vrste, so milijoni gojiteljev uspeli vzgojiti le kakšnih deset mutacij, čeprav so po drugi svetovni vojni papige začeli gojiti v domala vseh državah sveta. Tudi to priča o tem, kako velik je dosežek Ostermana,

V več kot dvatisočletni zgodovini gojenja papig aleksandrov je milijonom gojiteljev uspelo vzgojiti le kakšnih deset mutacij, Alojz Osterman pa je v zbirko prispeval štiri.

ki je v zbirko prispeval kar štiri nove mutacije, vzgojene iz naravne barve. »Mutacija je genska napaka. Določene so zaželene, recimo privlačne barve perja, druge pa ne, denimo invalidnost ali druge genske okvare,« razlaga sogovornik, ki mutacij aleksandrov zaradi varnosti ne hrani na domačem naslovu na Češnjeku.

»Ko sem ptice pokazal velikim gojiteljem iz tujine, so najprej vprašali, katere vrste sem križal. A mutacije so vzgojene iz ene vrste papig divjih barv. Križanci nimajo mesta v mojih voljerah, saj jih tudi v naravi ni,« pravi Osterman, ki se zaveda, da bo barvo tri leta starih papig treba še gensko utrditi. »Ptice je treba ustrezno pariti, in če je sreča, se barva utrdi v genskem zapisu in prehaja na generacije potomcev. Za to pa je treba imeti veliko znanja, dobrih in zdravih ptic, predvsem pa vrhano mero potrpljenja.«

Tudi narava proizvaja mutacije

Človek skozi vso zgodovino vpliva na naravo, goji živali in rastline ter jih med seboj križa in ustvarja nove vrste. Pasma psov, konj, krav, perutnine in drugih živali so le najočitnejši primeri mutacij v obliki ali barvi, ki jih je ustvaril človek. Zato je Osterman prepričan,



Alojz Osterman s svojo aro, eno izmed vrst, ki jih je razmnožil prvi v Sloveniji.



Obe papigi na fotografiji sta bradata aleksandra. Levo je primer papige izvirne, naravne barve, desno pa ena izmed štirih mutacij, ki jo je Osterman vzgojil v svojih voljerah. / Foto: Aleš Senožetnik

da njegovo početje ne pomeni igranja z naravo. »Narava tudi sama proizvaja mutacije. V jati amazonk leti ena rumena, med črnimi kakaduji se najde kakšen, ki je rumene barve. Narava sicer sama v procesu parjenja poskrbi, da takšne genske napake ne prehajajo na naslednje generacije. A ptice v mojih voljerah že

več deset generacij ne živijo v naravi in v marsičem niso več del nje. Poleg tega poskušam vzgojiti le mutacije, ki bi lahko nastale tudi v naravi. Papig nikoli ne križam, ker se tudi v naravi, z redkimi izjemami, nikoli ne križajo med seboj,« pravi Osterman.

Tako kot velja za vse redke stvari na svetu, so tudi zbiralci

in ljubitelji ptic pripravljeni precej denarja odšteti za redke mutacije ptic. A o tem, koliko bi lahko iztržil za svoje aleksandre, Osterman še ne govori. »Ptice niso naprodaj in tudi nekaj časa ne bodo. Treba je vzgojiti več primerkov, preden greš v prodajo. A pot do tja je še dolga,« zaključuje Alojz Osterman.

Stari Kranj je živahnejši

V zadnjih dveh letih je v središču starega Kranja novih kar petnajst različnih lokalov.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Lani je v središču Kranja najprej svoja vrata odprla trgovina z nakitom, sledili sta še trgovini z obutvijo in lokalno hrano ter atelje odprtega tipa z izdelavo unikatnih izdelkov, kulinarično ponudbo in kulturnim programom. V staro mesto so prišle tudi psihoterapevtske storitve, fotografske storitve in vrtec Čarobni svet.

V letošnjem letu je stari Kranj bogatejši za ponudbo delikatese, Štacuno Rokodelc z razstavnim prostorom in prikazom rokodelskih veščin, salon ekoloških proizvodov, prostore za izobraževalne tečaje in umetniške delavnice, cvetličarno,



Med najzanimivejšimi novimi lokali je Štacuna Rokodelc, ki je v prostorih nekdanje Elite v bližini Prešernovega gledališča.

trgovino unikatnih izdelkov iz lesa in razstavno-prodajni salon navtike.

V gorenjski prestolnici se vsak dan dogaja kaj zanimivega, pestra trgovska in gostinska ponudba pa daje dodaten pozitiven naboj z vidika turizma. Del zasluga za odprtje novih trgovin pa ima tudi subvencioniranje najemnih pritličnih prostorov v starem Kranju.

Mestna občina Kranj namreč sofinancira najemno do petdeset odstotkov oziroma do pet evrov na kvadratni meter, maksimalna najemnina pa je deset evrov na kvadratni meter. Upravičen strošek je neto najemnina brez vključenih davčnih dajatev.

NAJ POLKA GORENCA 2016

RADIO GORENC

www.radiogorenc.si

IME _____

PRIMEK _____

NASLOV _____

GLASOVNICA

ANSAMBEL GALOP
Flet'n se mam

ANSAMBEL POGUM
Pojem ti z zaprtimi očmi

SKUPINA ZAKAPANE
Ma daj ne bluzi

VESELI MUZIKANTI
Najina pravljica

GORENJSKI KVINTET
Dvigni glavo

Glasovnico pošljite na RADIO GORENC, Balos 4, 4290 TRŽIČ do vključno 14.11.2016.
Izmed vseh, ki bodo glasovali bomo izžrebali nagrajenca za letno vinjeto za leto 2017.

ANKETA

O vinu in martinovanju

ALEŠ SENOŽETNIK

Martin goduje šele 11. novembra, a prva martinovanja, pohodi za martinovo in druge prireditve, povezane z Martinom, so že ta konec tedna. Na kranjskih ulicah smo povprašali, koliko na martinovo dajo Gorenjci in kakšen je njihov odnos do vina.



Jaka Žumer, Kranj:

»Martinovega ne praznujem. Sicer pa mislim, da vino ima posebno mesto med pijačami, ampak le, če ga pijemo v manjših količinah ob hrani ali ob kakšnih posebnih priložnostih.«



Ana Vencelj, Kranj:

»Mislim, da je martinovanje bolj razširjeno med starejšimi kot med mladimi. Sama ga ne praznujem in tudi v moji družbi prijatelj je ni prav razširjen.«



Rok Ratnik, Grosuplje:

»Vino mi predstavlja le še eno v vrsti alkoholnih pijač, ki jo človek pije, ko mu prija. Ne zdi se mi, da bi imelo kakšno posebno mesto. Skoraj nikogar ne poznam, ki bi praznoval martinovo.«



Franjo Curanovič, Kranj:

»Z ženo sva bila nekajkrat na martinovanju pri prijatelju na Ptuj, drugače pa ne praznujeva, ker pri nas ni tako razširjeno. Sicer pa si rada privoščiva kozarec kvalitetnega vina.«



Slavko Kordiš, Kranj:

»Včasih smo hodili na martinovanja na Dolenjsko, pri nas na Gorenjskem pa to ni tako razširjeno. Se pa srečam s sorodniki, da kaj pojemo in nazdravimo.«

Za Kranjca najtežja odločitev

Smučarski skakalec Robert Kranjec se je moral ta teden odločiti, ali zaradi operacije kolena izgubiti sezono ali tvegati še hujšo poškodbo. »Ko sem izvedel diagnozo, sem se odločil za poseg, kar je bila najtežja odločitev v karieri,« je povedal petintridesetletni Kranjčan, ki ga operacija čaka naslednji teden.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Skakalec kranjskega Triglava in dolgoletni slovenski reprezentant Robert Kranjec je imel že nekaj časa bolečine v kolenu, magnetna resonanca pa je prejšnji teden pokazala, da ima poškodovane kolenske križne vezi. Kranjec je nato opravil še pregled in posvet v Ortopedski bolnišnici Val-doltra.

»Po zaključnih pregledih sem štiri dni čakal rezultate, v tem času pa sem se že nekako pripravljaval na najhujše. Ko sem izvedel za poškodbo, sem se odločil za operacijo, lahko pa rečem, da je bila v vsej karieri zame to najtežja odločitev. Veliko sem se pogovarjal s trenerji in fizioterapevtom. Potrebna bo rekonstrukcija križne vezi. Pri operaciji bodo uporabili nove sintetične materiale, ki so znani že nogometiščem, zato upam, da bo rehabilitacija hitrejša. Sicer pa zdravljenje po taki operaciji v povprečju traja od štiri do šest mesecev. Najprej naj bi šel v Čateške toplice, kjer bo poudarek na gibljivosti, nato



Roberta Kranjca naslednji teden čaka operacija kolena, sezona pa je zanj izgubljena.

pa bo treba narediti načrt treningov, ki bodo zagotovo usmerjeni v to, da bom čim prej spet lahko normalno treniral,« pravi Robert Kranjec, ki ob normalnih obremenitvah bolečine v kolenu sicer ne čuti. »Z Anžetom sva si med ogrevanjem podajala žogo, ko sem skočil za žogo, pa mi je z desno nogo spodrsnilo. Bilo je povsem nedolžno in čez pol ure sem šel normalno na

tekmo. Kasneje se mi je bolečina občasno ponavljala, skakal sem še na naslednjih tekmah, imel sem problem zlasti pri ustavljanju. Slutil pa sem, da ni, kot bi moralo biti,« pravi Robert Kranjec, ki se zaveda, da je zanj prihajajoča sezona praktično končana.

»Moj cilj je, da se najprej resnično dobro pozdravim, nato pa se čim bolj pripravim na naslednjo sezono.

Seveda imam pred očmi predvsem olimpijske igre, se pa zavedam, da si bo še prej treba zagotoviti mesto v reprezentanci. To pa bo mogoče le, če se bom še prej izkazal na tekmah,« sedaj že o naslednji sezoni razmišlja 35-letni Robert Kranjec, ki ga nekateri radi primerjajo s slovitim motorističnim šampionom Valentinom Rossijem, ki pri 37 letih še vedno uspešno tekmuje in ne razmišlja o upokojitvi.

»Seveda res včasih slišim, da je čas, da začnem razmišljati o koncu kariere, kar pa je zame le dodatna motivacija za delo. Trenutno v skokih še uživam. Dokler bom konkurenčen in dokler mi šport ne bo v breme, bom pač nadaljeval. Ko pa ne bom več čutil tega veselja, bom pač zaključil. V nobenem športu ne moreš biti med najboljšimi, če v njem ne uživaš,« še dodaja Robert Kranjec, ki po lanski in novi letošnji smoli pravi: »Gotovo imam vsak dan vsaj pet minut krize, upam pa, da me bo to utrdilo in bo pomenilo, da bo naslednja sezona toliko boljša.«

Brez odločitve o dodatni sprostitvi cen goriv

SIMON ŠUBIC

Kranj – Vlada je na včerajšnji seji odločanje o delni sprostitvi cen 95-oktanskega bencina in dizelskega goriva preložila na prihodnji teden, pred tem pa bo opravila dodatna usklajevanja o predlogu nove uredbe o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov. Po pojasnilu ministra za javno upravo Borisa Koprivnikarja vlada včeraj odločitve ni sprejela, ker so bili izraženi nekateri pomisleki o tem, ali se določajo cene na artikel ali na območje, na katerem se prodajajo. Kot je dejal, je bila podana tudi zahteva, da je treba preveriti konkretne učinke sprostitve cen

100-oktanskega bencina in kurilnega olja, ki so jo izvedli že aprila.

Vlada je imela na dnevnem redu včerajšnje seje tudi predlog uredbe o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov, po kateri bi oblikovanje cen 95-oktanskega bencina in 'dizla' na bencinskih servisih ob avtocestah in hitrih cestah z 22. novembrom prepustila prostemu trgu. Nova ureditev, če bo sprejeta, bi se uporabljala do konca junija 2017, vlada pa si bo še vedno pridržala pravico, da ob prekomernem povišanju prodajnih marž ponovno sprejme ukrep kontrole cen, kar ji omogoča zakon o kontroli cen.

Poostri so nadzor

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Medtem ko je finančna uprava v drugi polovici oktobra izvajala poostren nadzor svečarjev, cvetličarjev in vrtnarjev, je začela že tudi z nadzorom vulkanizerjev, decembra pa bo nadzor usmerila predvsem na gostinsko dejavnost ter na prodajo na božično-novoletnih sejmihi. Uslužbenci mobilnih oddelkov bodo preverjali predvsem izdajanje in davčno

potrjevanje računov ter ugotavljali morebitne kršitve pri delu in zaposlovanju. V primeru hujših kršitev bo prepovala opravljanje dejavnosti in zapečatila poslovne prostore. Izkušnje kažejo, da tovrstni nadzori pozitivno vplivajo na prostovoljno izpolnjevanje davčnih obveznosti in tudi na obnašanje potrošnikov, ki s tem, ko zahtevajo in vzamejo račun, prispevajo k preprečevanju sive ekonomije in nelojalne konkurence.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, dopoldne bo po nižinah megla. Jutri bo oblačno, popoldne bo deževalo. Pihal bo jugozahodnik. V nedeljo bo oblačno s padavinami, ohladilo se bo. Pihal bo severovzhodnik. Meja sneženja se bo spuščala, v noči na ponedeljek se bo predvidoma spustila do nižin.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK



-1/10 °C

SOBOTA

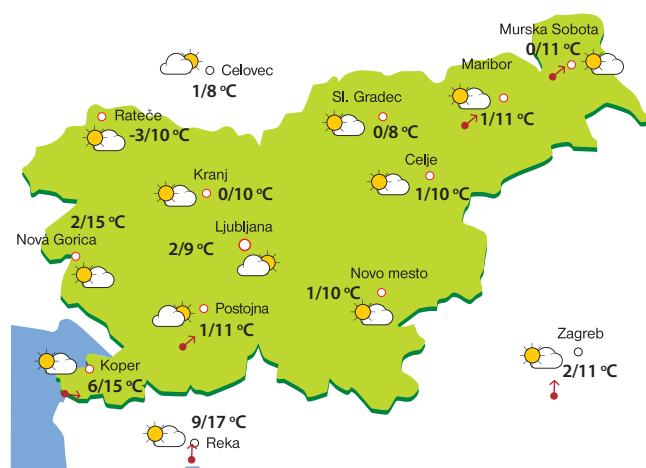


1/11 °C

NEDELJA



6/9 °C



Občina prodala mobilno drsališče

Kamnik – Občina Kamnik je v drugi polovici septembra objavila javni razpis za prodajo mobilnega drsališča s hladilnim agregatom. Gre za drsališče v velikosti 15 x 20 metrov, ki so ga prodajali že pred dvema letoma, pa je bilo nato tik pred prodajo odtujeno. V začetku letošnjega leta se je drsališče ob pomoči policije (takoj za tem, ko je občina odstopila od kazenskega pregona) »našlo« in zdaj ga občina prodaja skupaj s hladilnim agregatom, napravo za hlajenje tekočine, cevni hladilni sistemom, absorpcijsko preprogo in ograjo. Izhodiščna cena je bil 13.500 evrov, javno odpiranje ponudb je bilo v sredo, 12. oktobra, v torek, 25. oktobra, pa so z izbranim ponudnikom sklenili prodajno pogodbo. Drsališče so prodali za 18.727 evrov.